

ਸੁਹਾਵੇ ਸੱਜਲਾ

ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ 'ਸੁਹਲ'

www.PunjabiLibrary.com

ਸੁਣ ਵੇ ਸੱਜਣਾ

ਮਲਕੀਅਤ 'ਸੁਹਲ'

SUN VE SAJJNA

(Poetry)

by

MALKIAT 'SOHAL'

Address : Malkiat 'Sohal'

Noshehra Bahadur

PO : Tibri (Gurdaspur)-143530

Mobile : 91-98728-48610

Email : malkiatsohal@gmail.com

© ਲੇਖਕ

ISBN : 978-93-88817-66-0

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ: 2020

ਕੀਮਤ : 150/-

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ: 5 ਆਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ

1-2 ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਬਿਲਡਿੰਗ, ਜਲੰਧਰ
ਫੋਨ: 98140-87063

5aabparkashan@gmail.com www. 5aabparkashan.com

ਟਾਈਪ ਸੈਟਿੰਗ: ਵੈਕ ਕੰਪਿਊਟਰਜ਼, ਜਲੰਧਰ

ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼: 5ਆਬ ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼ ਜਲੰਧਰ

ਤਰਤੀਬ

• ਦੋ ਸ਼ਬਦ/	• ਇਕ ਸੀ ਕਵੀ	38
-ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਯੋਗੀ	05 • ਇਕ ਕੁੜੀ	40
• ਹਰਛਾਂ ਨੂੰ	• ਇਹ ਦੁਨੀਆ	41
ਕਲਾਵੇ 'ਚ ਭਰੀ ਬੈਠਾ	• ਗੀਤ ਗਜ਼ਲ ਕਵਿਤਾ	42
ਕਵੀ ਮਲਕੀਅਤ 'ਸੁਹਲ'	• ਵਸਦਾ ਪੰਜਾਬ ਚਾਹੀਦਾ	43
-ਡਾ. ਨਵਜੋਤ	07 • ਜੰਗ 'ਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ	44
• ਸਮੇਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ	• ਕਲਮਾਂ ਵਾਲਿਓ	45
ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ	• ਕਲਮਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ	46
ਮਲਕੀਅਤ 'ਸੁਹਲ'	• ਕਰਨਾ ਕੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨੂੰ	47
-ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ	10 • ਕਿਰਤੀ ਕਾਮੇ	48
• ਆਪਣੀ ਬਾਤ	13 • ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਰੰਗ	49
• ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ	16 • ਕੁੜੀਓ ਪਾਉ ਕਿੱਕਲੀ	50
• ਐਤਵਾਰ ਦਾ ਦਿਨ	17 • ਕੁੜੀ ਜਾਣ ਕੇ ਵੰਗਾਂ ਡਣਕਾਵੇ	51
• ਅਲਸੀ ਦੇ ਛੁੱਲ ਵਰਗੀ	20 • ਲਹੌਰ ਤੇ ਅੰਬਰਸਰ	52
• ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦਾ ਰੋਗ	22 • ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੀ ਸੂਹੀ ਛੁਲਕਾਰੀ	54
• ਬਚਪਨ ਦੇ ਦਿਨ	23 • ਲੂਣਾ ਦੀ ਤਾਂਘ	55
• ਬਗੀਚੀ	24 • ਮਾਂ ਜਿਹੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ	56
• ਬਹੁਤੇ ਯਾਰ ਬਣਾਵੀਂ ਨਾ	25 • ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ	58
• ਚੰਨ ਤਾਗਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ	26 • ਰੱਬ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਰਿਸ਼ਤਾ	60
• ਡੈਡੀ ਜੀ	27 • ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ	62
• ਦੇਸ਼ ਮੇਰੇ ਦਾ ਅੰਨਦਾਤਾ	30 • ਮਾਂ ਦਾ ਵਿਹੜਾ	63
• ਧੀਆਂ ਨੂੰ	31 • ਮਾਹੀਆ ਤੇਰੇ ਕੁੜਤੇ 'ਤੇ	64
• ਧੀਆਂ ਰੁੱਖ ਤੇ ਪਾਣੀ	32 • ਮਰੇ ਨਾ ਪੁੱਤ ਬੇਗਾਨਾ	66
• ਦਿਲ ਦਾ ਮਹਿਰਮ	34 • ਮਸਲੇ ਬੇ-ਸ਼ੁਮਾਰ	68
• ਦੁੱਖਾਂ ਭਰੀ ਨਾ ਮੁੱਕੇ ਰਾਤ	36 • ਮਾਵਾਂ ਸਦਾ ਜੀਉਣ	70

ਵੋਟਾਂ 'ਚ ਨੇਤਾ, ਦੇਣ ਸਫ਼ਾਈਆਂ।
ਬੱਕਣ ਨਾ ਕਰਦੇ ਵਡਿਆਈਆਂ।
ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਨਾ ਕੋਈ ਜਮਾਤ,
ਸੁਣੋ-ਸੁਣਾਵੋਂ ਆਪਣੀ ਬਾਤ।
ਪਰ! ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਰੋ ਅੰਦਰ ਝਾਤ।

ਕਈ ਛੜੇ ਜਾਂ ਰੰਡੇ ਫਿਰਦੇ ਨੇਤਾ।
ਕਿਉਂ ਜਨਤਾ ਦਾ ਭੁਲਿਆ ਚੇਤਾ।
ਕੁਰਸੀ ਦੀ ਉਹ ਰਖਣ ਚਾਹਤ,
ਸੁਣੋ-ਸੁਣਾਵੋਂ ਆਪਣੀ ਬਾਤ।
ਪਰ! ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਰੋ ਅੰਦਰ ਝਾਤ।

ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹੀ ਮਰਦੇ।
ਜੋ ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਕਿਉਂ ਨੇ ਕਰਦੇ।
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸੁਣੋ ਹਾਲਾਤ,
ਸੁਣੋ-ਸੁਣਾਵੋਂ ਆਪਣੀ ਬਾਤ।
ਪਰ! ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਰੋ ਅੰਦਰ ਝਾਤ।

ਸੌਂਕਣ ਵਾਂਗ ਪਏ ਲੜਦੇ ਲੀਡਰ।
ਕੜਛੀ-ਚਮਚੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੀਡਰ।
ਸਿਆਸਤ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜੀ ਜਾਤ,
ਸੁਣੋ-ਸੁਣਾਵੋਂ ਆਪਣੀ ਬਾਤ।
ਪਰ! ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਰੋ ਅੰਦਰ ਝਾਤ।

ਭਾਸ਼ਨ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਖਰੇ ਵੇਖੋ।
ਇਹ ਮਜ਼ਬੂਮੇਂ ਲਾਉਂਦੇ ਵੱਖਰੇ ਵੇਖੋ।
ਤਾਂ ਨੁਗਰਿਆਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਬਰਸਾਤ,
ਸੁਣੋ-ਸੁਣਾਵੋਂ ਆਪਣੀ ਬਾਤ।
ਪਰ! ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਰੋ ਅੰਦਰ ਝਾਤ।

ਇਕ ਢੂਜੇ 'ਤੇ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ।
ਜੋ ਭਲਾ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਹੀਂਉਂ ਚਹੁੰਦੇ।
ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਉਹੋ ਜਿਹੀ ਜਮਾਤ,
ਸੁਣੋ-ਸੁਣਾਵੋਂ ਆਪਣੀ ਬਾਤ।
ਪਰ! ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਰੋ ਅੰਦਰ ਝਾਤ।

ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਮਹਾਨ ਬੜਾ ਹੈ।
ਪਰ! ਲੀਡਰ ਵੀ, ਸ਼ੀਤਾਨ ਬੜਾ ਹੈ।
'ਸੁਹਲ' ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਨੇ ਕਰਾਮਾਤ,
ਸੁਣੋ-ਸੁਣਾਵੋਂ ਆਪਣੀ ਬਾਤ।
ਪਰ! ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਰੋ ਅੰਦਰ ਝਾਤ।

ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ

ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਜਦ ਫੇਰਾ ਪਾਵਾਂ,
ਕਬੀਆਂ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ।
ਪਰਮਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਛਿੜਿਆ ਵੇਖਾਂ,
ਉਥੇ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ।

ਪਿੰਡ ਸਾਡੇ ਦੀ ਫਿਰਨੀ ਉੱਤੇ,
ਕੋਠੀਆਂ ਤੇ ਮਹਿਲ ਚੁਬਾਰੇ
ਫਿਰ ਵੀ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਵੇਖੇ,
ਵੰਡਦੇ ਨਾਗਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ।

ਬਾਪੂ ਦਾ ਕਿਉਂ ਵੱਡਾ ਟੱਬਰ,
ਹੁਣ ਖੇਰੂ-ਖੇਰੂ ਹੋਇਆ
ਹੁਣ ਤਾਂ ਪੁੱਤਾਂ, ਪੋਤਰਿਆਂ ਦੀ,
ਕੱਲ੍ਹੀ-ਕੱਲ੍ਹੀ ਹੋਈ ਅੰਲਾਦ।

ਭੁੱਲ ਗਏ ਮਾਂ ਦਾ ਚਰਖਾ, ਚੱਕੀ,
ਚੁੱਲ੍ਹਾ-ਚੌਕਾ ਭੁੱਲੇ ਬੱਚੇ
ਵਿਰਸਾ ਸਾਡਾ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਿਆ,
ਕੱਚੀ-ਪਿੱਲੀ ਹੋਈ ਬੁਨਿਆਦ।

“ਸੁਹਲ” ਸੱਜਣਾ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਤਾਈਂ,
ਕਦੇ ਵੀ ਦਗਾ ਕਮਾਇਉ ਨਾ।
ਭਲਾ ਕਰੋ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਸਾਰੇ
ਇਹੋ ਮੇਰੀ ਹੈ ਫਰਿਆਦ।

ਐਤਵਾਰ ਦਾ ਦਿਨ

ਬੱਕੇ-ਟੁੱਟੇ ਹੰਭੇ ਹਾਰੇ, ਦਿਨ ਆਇਆ ਐਤਵਾਰ।
ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੈ ਜਾਣਾ, ਆਪਾਂ ਗੁਰੂ : ਦੁਆਰ।

ਸੋਹਣੇ-ਸੋਹਣੇ ਕੱਪੜੇ ਪਉਣੇ ਤੇ ਟੌਹਰ ਹੋਏਗਾ ਪੂਰਾ।
ਮੁੱਛ-ਮਰੋੜ ਤੇ ਫਿਕਸੋ ਲਉਣੀ, ਰੰਗ ਚੜੇਗਾ ਗੂੜਾ।

ਸੁੱਖਣ ਲਾਹ ਅਰਦਾਸ ਕਰਾਉਣੀ ਸੌ ਦਾ ਨੋਟ ਚੜਾਉਣਾ।
ਮੇਲੇ 'ਚੋਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਲਿਆਉਣਾ।

ਫਰੀ ਦਾ ਲੰਗਰ ਛਕਣਾ ਉਥੋਂ ਤੇ ਨਾਲੇ ਚਾਹ-ਪਕੜੇ।
ਮੇਲੇ ਦੇ ਵਿਚ ਫਿਰਨਾ ਆਪਾਂ, ਹੋ ਕੇ ਚੌੜੇ -ਚੌੜੇ।

ਅੱਜ! ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦੀ, ਕਿ ਸਾਰੇ 'ਕੱਠੇ ਹੋਵੋ
ਆ ਕੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ, ਆਪਣਾ ਰੋਣਾ ਰੋਵੋ।

ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹਓ ਘਰ ਆਪਣੇ ਦੀ ਆਇਉ ਕਰ ਤਿਆਰੀ।
ਜਿਸ ਵਿਚ ਲੱਚਰਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਉ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ।

ਪਹਿਲੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਰੱਖੀ, (ਇਹ) ਮੀਟਿੰਗ ਹਰ ਮਹੀਨੇ।
ਟੌਹਰ-ਟੱਪਾ ਕੱਢ ਕੇ ਆਇਉ, ਬਣ ਕਬੂਤਰ ਚੀਨੇ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਵਿਚ ਚਾਹ-ਸਮੇਸੇ, ਨਾਲੇ ਹੋਏਗੀ ਬਰਫੀ।
ਪੈਂਗ-ਛੈੱਗ ਵੀ ਚਲਣਾ ਉਥੇ, ਗੱਲ ਮੇਰੀ ਦੋ ਹਰਫੀ।

ਅਜੇ, ਬੈੱਡ ਟੀ ਸਾਂ ਪੀਂਦੇ ਆਪਾਂ, ਘੰਟੀ ਫੋਨ ਦੀ ਖੜਕੇ।
ਘਰ ਵਾਲੀ ਦਾ ਮਰ ਗਿਆ ਨਾਨਾ, ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਤੜਕੇ।

ਸਸਕਾਰ ਉਹਦਾ ਅੱਜ ਕਰ ਦੇਣਾ 'ਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਚੌਥਾ।
ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਆਇਉ, ਹੈ ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਦਾ ਮੌਕਾ।

ਫਿਰ ਅਗਲੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਉਹਦਾ ਭੋਗ ਘਰੇ ਹੀ ਪਉਣਾ।
ਹੱਬ ਜੋੜ ਕੇ ਆਖਣ ਲੱਗੇ, ਸਭ ਨੇ ਉਸ ਦਿਨ ਆਉਣਾ।

ਧੂਮ-ਧਾਮ ਨਾਲ 'ਕੱਠ ਕਰਾਂਗੇ ਵਰਤੂ ਖੂਬ ਜਲੇਬੀ।
ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਆਇਉ, ਕਹਿੰਦਾ ਸਾਲਾ ਦੇਬੀ।

ਵੱਜਾ ਕਾਰ ਦਾ ਲੰਮਾ ਹਾਰਨ, ਮੈਂ ਗੇਟ ਵਲ ਨੂੰ ਭੱਜਾ।
ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਆਇਆ ਭਾਈਆ ਦਾਰੂ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਜਾ।

ਕਹਿੰਦਾ ਕਾਕੇ ਦਾ ਹੈ ਠਾਕਾ, ਅਉਣੇ ਕੱਲ੍ਹ ਪਾਹੁਣੇ।
ਮਾਮੇ ਦਾ ਵੀ ਜੌਹਰ ਵੇਖਣਾ, ਸਾਰੇ ਸ਼ਗਨ ਮਨਾਉਣੇ।

ਐਤਵਾਰ ਦਿਨ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲਾ ਸਾਡੇ ਘਰ ਵੀ ਆਇਆ।
ਠਾਕੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲੇਟ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਭਾਈਏ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ।

ਸੁਥਾਹ-ਸਵੇਰੇ ਭਾਈਏ ਸਾਡੇ, ਘਰ 'ਚ ਪਾਈ ਭਸੂੜੀ।
ਗਾਲਾਂ ਕਢਦਾ ਤੁਰਿਆ ਜਾਵੇ, ਮੱਥੇ ਪਾਈ ਤਿਉੜੀ।

ਓਧਰੋਂ ਸਾਲੇ, ਦੇ ਕਾਕੇ ਦਾ, ਹੈ ਇਨਵੀਟੇਸ਼ਨ ਆਇਆ।
ਛੁੱਟੀ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ, ਕਹਿ ਕੇ ਹੈ ਰਖਵਾਇਆ।

ਐਤਵਾਰ ਬਰਾਤ ਚੜ੍ਹੇਗੀ, ਤੁਸਾਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਉਣਾ।
ਵਿਆਹ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ, ਨਾਲੇ ਤੇਲ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ।

ਫਿਰ ਅਗਲੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਰੱਖੀ, ਪੈਲਸ ਵਿਚ ਰੀਸ਼ੈਪਸ਼ਨ।
ਵੇਖਾਂਗੇ ਫਿਰ ਗਉਣ ਵਾਲੀ ਦੇ, ਪੀ ਕੇ ਆਪਾਂ ਐਕਸ਼ਨ।

ਉਹਤੋਂ ਅਗਲੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ, ਕੁੜਮਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾਣਾ।
ਫਿਰ ਦੂਜੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਫੇਰਾ ਪਉਣਾ।

ਤੌਬਾ ਰੱਬ ਦੀ! ਤੌਬਾ ਲੋਕੋ! ਕਦੇ ਨਾ ਆਵੇ ਐਤਵਾਰ।
ਫਿਰ ਵੀ ਮਨ ਨੂੰ ਆਖੀ ਜਾਵਾਂ, ਕਿ ਭਲੀ ਕਰੂ ਕਰਤਾਰ।

ਕੀ? ਐਤਵਾਰ ਹੀ ਜੰਮਦੇ ਸਾਰੇ ਤੇ ਐਤਵਾਰ ਹੀ ਮਰਦੇ?
ਵਰੀਣਾਂ, ਚੌਥਾ ਅਤੇ ਮਕਾਣਾਂ, ਸਭ ਐਤਵਾਰ ਹੀ ਕਰਦੇ।

ਮੀਟਿੰਗ, ਪਿੱਟ-ਸਿਆਪਾ ਸਾਰਾ, ਐਤਵਾਰ ਦਾ ਰੋਣਾ।
ਵਿਆਹ, ਠਾਕਾ ਤੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਐਤਵਾਰ ਹੀ ਆਉਣਾ।

ਪੈ ਜਾਣਗੀਆਂ ਸਿਰ 'ਚ ਜੂੰਅਂ, ਜੋ ਐਤਵਾਰ ਨਾ ਨੁਾਤਾ।
“ਸੁਹਲ” ਸੱਚੀ ਇਹ ਕਹਾਣੀ, ਨਾ ਕੋਈ ਆਤਾ-ਬਾਤਾ।

ਅਲਸੀ ਦੇ ਛੁੱਲ ਵਰਗੀ

ਅਲਸੀ ਦੇ ਛੁੱਲ ਵਰਗੀ,
ਚੁੰਨੀ ਉੱਡਦੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਤੇਰੀ।
ਨੀ ਕੁੜੀਏ ਪੰਜਾਬ ਦੀਏ,
ਗੱਲ ਸੁਣ ਜਾ ਖਲੋ ਕੇ ਮੇਰੀ।

ਤੇਰੇ ਤੌਂ ਵੀ ਸੋਹਣਾ ਤੇਰਾ ਰੂਪ ਨੀ ਪੰਜਾਬਣੇ।
ਮਾਝੇ ਦੀਏ ਜੱਟੀਏ ਨੀ ਕੁੜੀਏ ਦੁਆਬਣੇ।
ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹ ਸੁੱਕਦੇ,
ਜਦੋਂ ਲਉਨੀ ਏਂ ਗਿੱਧੇ ਵਿਚ ਗੋੜੀ।
ਅਲਸੀ ਦੇ ਛੁੱਲ ਵਰਗੀ,
ਚੁੰਨੀ ਉੱਡਦੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਤੇਰੀ।

ਅੱਖੀਆਂ ਬਲੌਰੀ ਤੇਰਾ ਤੀਰੋਂ ਤਿੱਖਾ ਨੱਕ ਨੀ।
ਧੋਣ ਸੁਰਾਹੀ ਜਿਹੀ ਪਤਲਾ ਹੈ ਲੱਕ ਨੀ।
ਤੀਆਂ 'ਚ ਪੀੰਘ ਝੂਟਦੀ,
ਜਿਉਂ ਚੜ੍ਹਦੀ ਏ ਸਉਣ ਦੀ ਹਨੇਰੀ।
ਅਲਸੀ ਦੇ ਛੁੱਲ ਵਰਗੀ,
ਚੁੰਨੀ ਉੱਡਦੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਤੇਰੀ।

ਨਕ਼ਰਾ ਅਜੀਬ ਤੇਰਾ ਮੋਤੀਆਂ ਜਿਹੇ ਦੰਦ ਨੀ।
ਮਿੱਠੇ-ਮਿੱਠੇ ਬੋਲ ਜਿਉਂ ਕੁੜੀ ਗੁਲਕੰਦ ਨੀ।
ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਮੁੰਡੇ ਆਖਦੇ,
ਨੀ ਮੁੱਖੜਾ ਦਿਖਾ ਜਾ ਇਕ ਵੇਰੀ।
ਅਲਸੀ ਦੇ ਛੁੱਲ ਵਰਗੀ,
ਚੁੰਨੀ ਉੱਡਦੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਤੇਰੀ।

‘ਨੌਜ਼ਹਿਰੇ ਵਾਲਾ ਸੁਹਲ ’ਤੇਰੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਗੀਤ ਨੀ।
ਗਿੱਧੇ ਅਤੇ ਬੋਲੀਆਂ ਪੰਜਾਬਣਾ ਦੀ ਗੀਤ ਨੀ।
ਜੱਗ ਵਿਚ ਧੁੰਮਾਂ ਪੈ ਗਈਆਂ,
ਅੱਜ ਨੱਢ੍ਹੀਆਂ ਦੀ ਵੇਖ ਕੇ ਦਲੇਰੀ।
ਅਲਸੀ ਦੇ ਛੁੱਲ ਵਰਗੀ,
ਚੁੰਨੀ ਉੱਡਦੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਤੇਰੀ।
ਨੀ ਕੁੜੀਏ ਪੰਜਾਬ ਦੀਏ,
ਗੱਲ ਸੁਣ ਜਾ ਖਲੋ ਕੇ ਮੇਰੀ।

ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦਾ ਰੋਗ

ਕੋਠੇ ਚੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ
ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦਾ ਰੋਗ।

ਫਿਰ ਪਛਤਾਇਆਂ ਕੀਂ ਹੋਣਾ ਜੇ
ਚਿੜੀਆਂ ਚੁਗ ਲਏ ਚੋਗ।

ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਦੇ ਟਿੱਲੇ ਤੋਂ ਹੀ,
ਪੂਰਨ ਲੈ ਗਿਆ ਜੋਗ।

ਆਸਾਂ-ਸੱਧਰਾਂ ਮਿੱਧੀਆਂ ਜਾਣ,
ਤਾਂ ਕਿਹਦਾ ਕਰੀਏ ਸੋਗ।

ਇਸ਼ਕ, ਮੁਹੱਬਤ ਦੇ ਨੇ ਫਢੜੇ,
ਫਰਜੀ ਰਾਂਝੇ ਕਰਨ ਵਿਜੋਗ।

ਆਪੇ ਹੀ ਗੱਲ ਬਣ ਜਾਣੀ ਹੈ,
ਜਿੱਥੇ ਧੂਰੋਂ ਲਿਖੇ ਸੰਜੋਗ।

“ਸੁਹਲ” ਭੋਗੋ ਲੰਮੀਆਂ ਉਮਰਾਂ,
ਇਕ ਦਿਨ ਤਾਂ ਪੈਣਾ ਭੋਗ।

ਇਕ ਸ਼ਿਅਰ ਬਚਪਨ ਦੇ ਨਾਂ

ਜੀ ਕਰਦਾ, ਮੁੱਲ ਬਚਪਨ ਲਈਏ, ਜਾਂ ਮਿਲ ਜਾਏ ਕਿਤੋਂ ਹੁਦਾਰਾ।
ਬਜ਼ੁਰਗੀ ਤੋਂ ਹੈ ਬਚਪਨ ਚੰਗਾ, ਜੋ ਕਦੇ ਨਾ ਆਏ ਦੁਬਾਰਾ।

ਬਚਪਨ ਦੇ ਦਿਨ

ਬਚਪਨ ਦੇ ਦਿਨ ਬੜੇ ਪਿਆਰੇ, ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਨੇ।
ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਬੇੜੀ ਛੱਪੜ ਕਿਨਾਰੇ, ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਨੇ।

ਪੈਰਾਂ ’ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਘਰ ਜਦ ਬਣਾਕੇ ਢਾਉਂਦੇ ਸਾਂ,
ਉਹ ਕੱਚੀਆਂ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਚੁਬਾਰੇ, ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਨੇ।

ਧੋ ਕੇ ਪੋਚਦੇ ਫੱਟੀ, ਤੇ ਖੂਬ ਗਾਚਨੀਂ ਮਲਦੇ,
ਤੇ ਜਿਦ-ਜਿਦ ਬੋਲਣੇ ਪਹਾੜੇ, ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਨੇ।

ਕਲਮ, ਦਵਾਤ ਤੇ ਬੋਰੀ, ਝੋਲੇ ’ਚ ਸਾਂਭ ਰੱਖਣੀਂ
ਪਿੱਪਲ ‘ਤੇ ਪੀਂਘ ਦੇ ਹੁਲਾਰੇ, ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਨੇ।

ਬਲਦਾਂ ਗਲ, ਟੱਲੀਆਂ ਦੀ, ਟੁਣਕਾਰ ਸੁਣਦੇ ਸਾਂ,
ਖੂਹ ਦੀਆਂ ਟਿੰਡਾਂ ਦੇ ਛੁਹਾਰੇ, ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਨੇ।

ਹੱਥ ’ਤੇ ਮੱਕੀ ਦੀ ਰੋਟੀ, ਸਰ੍ਹੋਂ ਦਾ ਸਾਗ ਤੇ ਮੱਖਣ,
ਚੁੱਲ੍ਹੇ ’ਚ ਪਾਬੀ ਦੇ ਅੰਗਿਆਰੇ, ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਨੇ।

ਜੇਠ-ਹਾੜ ਦੀ ਗਰਮੀਂ, ਛਾਵੇਂ ਬੋਹੜ ਦੀ ਬਹਿ ਕੇ,
ਬਾਬਿਆਂ ਤੋਂ, ਹੀਰ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ, ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਨੇ।

“ਸੁਹਲ” ਸੁਧਨੇ ’ਚ ਸਦਾ ਹੀ ਚੇਤੇ ਮਾਂ ਅਉਂਦੀ,
ਪਰ! ਬਾਪੂ ਦੇ ਕੱਚੇ ਢਾਰੇ, ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਨੇ।

ਬਗੀਚੀ

ਘਰ 'ਚ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਬਗੀਚੀ, ਛੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰੀ।
ਹਰੇਕ ਛੁੱਲ ਦੀ ਪੱਤੀ-ਪੱਤੀ, ਲਗਦੀ ਬੜੀ ਪਿਆਰੀ।

ਮਹਿਕਾਂ ਦਵੇ ਗੁਲਾਬ ਰੰਗੀਲਾ, ਅਤੇ ਰਾਤ ਦੀ ਗਾਣੀ।
ਵੇਖ-ਵੇਖ ਕੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ, ਪਾਵਾਂ ਰੱਜ - ਰੱਜ ਪਾਣੀ।
ਰੰਗ-ਬਰੰਗੇ ਖਿੜੇ ਛੁੱਲਾਂ ਤੋਂ, ਜਾਵਾਂ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੀ,
ਘਰ 'ਚ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਬਗੀਚੀ, ਛੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰੀ।

ਸੋਹਣੇ-ਸੋਹਣੇ ਛੁੱਲਾਂ ਉਤੇ, ਤਿੱਤਲੀ ਆ ਕੇ ਬਹਿੰਦੀ।
ਇਕ ਛੁੱਲ ਤੋਂ ਢੂਜੇ ਛੁੱਲ ਦੇ, ਕਈ ਨਜ਼ਾਰੇ ਲੈਂਦੀ।
ਉਹਦੀ ਨੀਲੀ, ਲਾਲ ਪੰਖੜੀ, ਜਿਉਂ ਕੱਢ੍ਹੀ ਛੁਲਕਾਰੀ,
ਘਰ 'ਚ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਬਗੀਚੀ, ਛੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰੀ।

ਜਦ ਡੇਲੀਆ ਡਲੁਕਾਂ ਮਾਰੇ, ਘੁੰਗਟ ਚੁੱਕਣ ਕਲੀਆਂ।
ਗਲਦੌਦੀ ਦੇ ਛੁੱਲ ਝੂਮਦੇ, ਕਰਦੇ ਨੇ ਰੰਗ-ਰਲੀਆਂ।
ਚੰਬਾ, ਗਾਂਦਾ ਕਰਨ ਕਲੋਲਾਂ, ਜੋਬਨ ਸਦਾ ਬਹਾਰੀ,
ਘਰ 'ਚ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਬਗੀਚੀ, ਛੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰੀ।

ਛੂਲੀ ਨਾਲੋਂ ਛੁੱਲ ਤੋੜ ਕੇ, ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਪਛਤਾਉਣਾ।
ਲੋਕੋ! ਛੁੱਲਾਂ ਤਾਈਂ ਨਾ ਤੋੜੋ, ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਸਮਝਾਉਣਾ।
“ਸੁਹਲ” ਛੁੱਲ ਜੇ ਕਦੇ ਤੋੜਿਆ, ਪਾਪ ਲੱਗੇਗਾ ਭਗੀ,
ਹਰੇਕ ਛੁੱਲ ਦੀ ਪੱਤੀ-ਪੱਤੀ, ਲਗਦੀ ਬੜੀ ਪਿਆਰੀ।
ਘਰ 'ਚ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਬਗੀਚੀ, ਛੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰੀ।

ਬਹੁਤੇ ਯਾਰ ਬਣਾਵੀਂ ਨਾ

ਬਹੁਤੇ ਯਾਰ ਬਣਾਵੀਂ ਨਾ।
ਬਣਾ ਕੇ ਫਿਰ ਪਛਤਾਵੀਂ ਨਾ।

ਛੁਕਰੇ ਯਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਯਾਰਾ
ਐਵੇਂ ਹੀ ਗਮ ਖਾਵੀਂ ਨਾ।

ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਜੋ ਨਾਲ ਮਰਾਂਗੇ
ਤੂੰ ਵੀ ਪਿੱਠ ਵਿਖਾਵੀਂ ਨਾ।

ਇਕ-ਇਕ ਦੋ ਗਿਆਰਾਂ ਹੁੰਦੇ
ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਭੁਲ ਜਾਵੀਂ ਨਾ।

ਬਾਂਹ ਫੜੀਂ ਤਾਂ ਤੋੜ ਨਿਭਾਵੀਂ,
ਤੂੰ ਐਵੇਂ ਗੁੱਟ ਤੁੜਾਵੀਂ ਨਾ।

ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਵੀ ਦੂਰ ਰਹੀਂ
ਭੜਕੀਲੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾਵੀਂ ਨਾ।

ਸਹੁ-ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਅੰਦਰ
ਛੁੱਲ ਕੇ ਫੇਰਾ ਪਾਵੀਂ ਨਾ।

ਨੇਤਾ ਜੀ ਦਾ ਬਣ ਕੇ ਚਮਚਾ
ਗੀਤ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗਾਵੀਂ ਨਾ।

“ਸੁਹਲ” ਝੂਠੇ ਲੀਡਰ ਨਾਲ
ਐਵੇਂ ਸਿੰਗ ਫਸਾਵੀਂ ਨਾ।

ਚੰਨ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ

ਕਰਦੇ ਰਹੋ ਨੇਤਾ ਚੰਨ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ।
ਕਰੋ ਨਾ ਗੁ ਰੀਬ ਦਿਆਂ, ਢਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ।

ਬੰਦਾ ਕਰੋ ਮਜ਼ਦੂਰੀ, ਤਾਂ ਵੀ ਪੈਂਦੀ ਨਹੀਂ ਪੂਰੀ
ਕਰਦਾ ਉਹ ਸਦਾ, ਬੱਕੇ ਹਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ।

ਜ੍ਨ੍ਹਦੇ ਬਾਲ ਭੁੱਖੇ ਭਾਣੇਂ ਦਿਲ ਉਸ ਦਾ ਜਾਣੇ
ਕਰੋ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ, ਗੁਜ਼ਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ।

ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੀਆਂ ਸਿਖਰਾਂ, ਘਰ ਦਿਆਂ ਫਿਕਰਾਂ
ਘਰ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਨਾ, ਛੁਹਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ।

ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਬੰਬੀ ਉਤੇ, ਬਿਜਲੀ ਨਾ ਗੁੱਲ ਹੋਵੇ
ਕਰਾਂ ਕਿਵੇਂ ਉਹਨਾਂ, ਰਜਵਾੜਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ।

ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤੁਰੇ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਦੌਰ ਵੱਲ
ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਨਾ ਸੋਚਦੀ, ਗੁਜ਼ਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ।

“ਸੁਹਲ” ਅੱਜ ਸਬਰਾਂ ’ਤੇ ਜ਼ਬਰ ਦੀ ਸੱਟ ਵੱਜੀ
ਸੁਣੋ ਨਾ ਕੋਈ ਏਥੇ, ਭੁੱਖ-ਮਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ।

ਡੈਡੀ ਜੀ

ਕਾਕੇ ਦੀ ਬਹੁੰ ਕਹਿੰਦੀ ਡੈਡੀ,
ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ?
ਨਾ ਹੈ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੀ ਮੀਟਿੰਗ,
ਨਾ ਕੋਈ ਦੇਣਾ ਧਰਨਾ ਹੈ।
ਕਿਸੇ ਡੋਗ ਤੇ ਜਾਣਾ ਨਹੀਂ,
ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦਾ ਮਰਨਾ ਹੈ।
ਅੱਜ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਵਿਆਹ
ਘਰੇ ਹੀ ਬਹਿ ਕੇ ਸਰਨਾ ਹੈ।

ਸਹੁਰੇ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਂਦੇ ਨਹੀਂ,
ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਪੇਕੇ ਜਾਣ ਦਿਓ।
ਨਾਨੀਂ ਦੇ ਘਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ,
ਰੱਜ ਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਖਾਣ ਦਿਓ।

ਘੜੀ ਕੁ ਪਿਛੋਂ ਆ ਗਏ ਬੱਚੇ,
ਦੋਵੇਂ ਲੱਤਾਂ ਫੜਕੇ ਬਹਿ ਗਏ।
ਪਾਪਾ ਜੀ ਨੂੰ ਵਿਹਲ ਨਹੀਂ ਹੈ,
ਆਪਾਂ ਏਥੇ ਜੋਗੇ ਰਹਿ ਗਏ।
ਨਾਨਕਿਆਂ ਦੇ ਆਪਾਂ ਜਾਣਾ,
ਦਾਦੂ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਕਹਿ ਗਏ।
ਤਰਸ ਬੜਾ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਆਵੇ,
ਬਾਲਾਂ ਦੇ ਵੀ ਹੰਝੂ ਵਹਿ ਗਏ।

ਫੌਨ ਅਸਾਂ ਤਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ,
ਮਾਸੀ ਦੇ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਆਣਾ।
ਫਿਰ ਪਾਪਾ ਸਾਨੂੰ ਲੈ ਅਉਣਗੇ,
ਜਦੋਂ ਹੈ ਅਸੀਂ ਸਕੂਲੇ ਜਾਣਾ।

ਤੁਰਨ ਲੱਗੀ, ਨੂੰਹ ਆਖਣ ਲੱਗੀ,
ਦੋਧੀ ਦਾ ਬਿੱਲ ਹੈ ਭਰਨਾਂ ਡੈਡੀ
ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਜੇ ਬਿੱਲ ਆਵੇਗਾ,
ਉਹ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਡੈਡੀ।
ਪੰਜਾਂ ਦੇ ਮੇਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦਾ
ਬਿੱਲ ਹੀ ਤਾਰ ਕੇ ਸਰਨਾ ਡੈਡੀ।
ਘਰ ਦੇ ਖਰਚੇ, ਹੋਰ ਬਬਰੇ,
ਕਿਸੇ ਗਲੋਂ ਨਾ ਡਰਨਾ ਡੈਡੀ।

ਡੈਡੀ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਚੇਤਾ ਆਇਆ,
ਫੀਸ ਸਕੂਲੇ ਤਾਰ ਕੇ ਆਇਉ।
ਟਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਅਜੇ ਪੈਸੇ ਦੇਣੇ,
ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਸਵਾਰ ਕੇ ਆਇਉ।

ਘਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸੌਦਾ ਮੁੱਕਾ,
ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਲਈ ਆਉਣਾ।
ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਵੀ ਪੇਕੇ ਤੁਰ ਗਈ,
ਉਹਨੇ ਕੱਲ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ।
ਡੈਡੀ ਰੋਟੀ ਆਪ ਪਕਾਇਉ,
ਭੁੱਖਾ ਨਾ ਕੋਈ ਜਾਏ ਪਰਾਹੁਣਾ।
ਘਰ ਦੀ ਰੱਖਣੀ ਬੂਬ ਸਫ਼ਾਈ,
ਤੇ ਝਾੜ੍ਹ-ਪੋਚਾ ਰੋਜ਼ ਲਗਾਉਣਾ।

ਛੋਟਾ-ਮੋਟਾ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ,
ਸਿਹਤ ਤੁਹਾਡੀ ਠੀਕ ਰਹੇਗੀ।
ਬਗੀਚੇ ਦੀ ਜੇ ਹੋਈ ਨਾ ਸੇਵਾ,
ਤਾਂ ਫੁੱਲਵਾੜੀ ਵੀਕ ਰਹੇਗੀ।

ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਾਂ,
ਡੈਡੀ! ਕਿਉਂ ਤੰਗ ਹੈ ਕਰਨਾ।
ਹੁਣ ਮਹਿੰਗੀ ਹੈ ਬੜੀ ਪੜ੍ਹਾਈ,
ਪੈਸੇ ਬਾਝੋਂ ਨਹੀਂ ਜੇ ਸਰਨਾ।

ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਪੋਤੀ-ਪੋਤੇ,
ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹਨਾ।
ਵੇਖ ਕੇ ਸਾਡੀ ਹਾਲਤ ਮਾੜੀ,
ਸੱਭ ਕੁਝ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਪੈਣਾ ਜਰਨਾ।

ਇਹੋ ਜਿਹੋ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਰੱਬਾ!
ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਹੋ ਜਾਏ ਛੁਟਕਾਰਾ।
ਡੈਡੀ ਦੇ ਮਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ,
“ਸੁਹਲ” ਕਿਵੇਂ ਹਉ ਗੁਜ਼ਾਰਾ।

ਦੇਸ਼ ਮੇਰੇ ਦਾ ਅੰਨਦਾਤਾ

ਦੇਸ਼ ਮੇਰੇ ਦਾ ਅੰਨਦਾਤਾ ਵੀ,
ਖੁਦ-ਕਸ਼ਿਆਂ ਕਿਉਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ?
ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਫਲ ਵੇਖਣ ਖਾਤਰ,
ਤਿਲ-ਤਿਲ ਕਰਕੇ ਮਰਦਾ ਹੈ ।

ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੱਖਾਂ ਵਾਇਦੇ ਕਰ ਕੇ
ਲੁੱਟਿਆ ਸਭਨਾਂ ਹੀ ਸਰਕਾਰਾਂ,
ਪਰ ! ਦੇਸ਼ ਮੇਰੇ ਦਾ ਨੇਤਾ ਵੇਖੋ !
ਕੋਈ ਨਾ ਹਾਮੀ ਭਰਦਾ ਹੈ ।

ਭੁੱਖਾ-ਭਾਣਾ ਟੱਬਰ ਜਿਹਦਾ
ਰੱਬ ਆਸਰੇ ਸੌਂ ਜਾਂਦਾ ਏ,
ਫਿਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ
ਉਹ ਲੱਖ ਤਸੀਹੇ ਜਰਦਾ ਹੈ ।

ਮਿੱਟੀਓ-ਮਿੱਟੀ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ
ਟੱਬਰ ਦੇ ਲਈ ਸੋਚ ਰਿਹਾ,
ਸਿਰ 'ਤੇ ਕਰਜੇ ਹੱਥਾਂ ਯਾਰੋ
ਉਹ ਜਾਨ ਤਲੀ 'ਤੇ ਧਰਦਾ ਹੈ ।

“ਸੁਹਲ” ਉੱਠੋ ! ਵਕਤ ਸੰਭਾਲੋ
ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨੋ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰੋ,
ਕਿਰਤੀ-ਕਾਮਾਂ ਦੇਸ਼ ਮੇਰੇ ਦਾ
ਨਾ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਹੈ ।

ਧੀਆਂ ਨੂੰ

ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੱਥਰ ਆਖੋ,
ਕਹਿੰਦਾ ਕੋਈ ਕਲਹਿਣੀ ।
ਇਉਂ ਜਾਪੇ ਜਿਉਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ,
ਹੁਣ ਗਈ ਹੈ ਸੰਗ੍ਰਹਿਣੀ ।

ਧੀ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ,
ਕੋਈ ਮਾਵਾਂ ਦੁੱਖ ਪਾਇਆ ।
ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ,
ਜਿਹਨਾ ਕਹਿਰ ਕਮਾਇਆ ।

ਉਸ ਬੱਚੀ ਦੇ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ,
ਰੀਝਾਂ ਰੱਖਣ ਬੇ-ਸ਼ੁਮਾਰ ।
ਧੀਆਂ ਬਾਝ ਨਾ ਚੰਗਾ ਲੱਗੋ,
ਅੱਜ ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ।

ਮਾਰ ਦਿਉਗੇ ਜੇਕਰ ਨਾਰੀ,
ਤਾਂ ਕਿਥੋਂ ਬਣਨੀ ਦੁਨੀਆਂ ।
ਨਾਰੀ ਬਿਨ ਸੁੰਨਾਂ ਸੰਸਾਰ,
ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਮੁਨੀਆਂ ।

“ਸੁਹਲ” ਵੰਡਣ ਲੱਗੇ ਲੋਹੜੀ,
ਧੀਆਂ ਦੀ ਹੁਣ ਲੋਕ ।
“ਬੰਡਹੁ ਹੀ ਬੰਡੁ ਉਪਜੈ”
ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦਾ ਸਲੋਕ ।

ਧੀਆਂ ਰੁੱਖ ਤੇ ਪਾਣੀ

ਮਰਦਾ ਬੰਦਾ ਯਾਦ ਹੈ ਕਰਦਾ,
ਮੰਗੇ ਮਾਂ ਤੋਂ ਪਾਣੀ।
ਪਾਣੀ, ਰੁੱਖ ਤੇ ਹਵਾ ਪਿਆਰੀ,
ਧੀ ਹੈ ਘਰ ਦੀ ਰਾਣੀ।

ਛਾਂਵਾਂ ਦੀ ਜੋ ਠੰਢ ਭੁਲਾਵੇ,
ਕਹਿੰਦੇ ਹੈ ਮੱਤ ਮਾਰੀ।
ਘਰ 'ਚ ਬੂਟੇ ਅੰਬੀ ਦੇ ਨੂੰ,
ਫੇਰੀਂ ਨਾ ਤੂੰ ਆਰੀ।
ਸਭ ਦੀ ਕੁੱਲ ਵਧਾਵਣ ਵਾਲੀ;
ਧੀ ਹੈ ਬਣੀ ਸੁਆਣੀ;
ਪਾਣੀ, ਰੁੱਖ ਤੇ ਹਵਾ ਪਿਆਰੀ,
ਧੀ ਹੈ ਘਰ ਦੀ ਰਾਣੀ।
ਮਰਦਾ ਬੰਦਾ ਯਾਦ ਹੈ ਕਰਦਾ,
ਮੰਗੇ ਮਾਂ ਤੋਂ ਪਾਣੀ।

ਜੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਉਗੇ ਪਾਣੀ,
ਸਾਡਾ ਸਾਥ ਨਿਭਾਵਣਗੇ।
ਭੁੱਲ ਕੇ ਰੁੱਖਾਂ ਤਾਈਂ ਨਾ ਵੱਚੋ,
ਸਾਡੇ ਹੀ ਕੰਮ ਆਵਣਗੇ।
ਚਿਖਾ ਤੇ ਲੱਕੜ ਸਾਥ ਨਿਭਾਵੇ;
ਝੂਠ ਰਤਾ ਨਾ ਜਾਣੀ;
ਪਾਣੀ, ਰੁੱਖ ਤੇ ਹਵਾ ਪਿਆਰੀ,
ਧੀ ਹੈ ਘਰ ਦੀ ਰਾਣੀ।
ਮਰਦਾ ਬੰਦਾ ਯਾਦ ਹੈ ਕਰਦਾ,
ਮੰਗੇ ਮਾਂ ਤੋਂ ਪਾਣੀ।

ਪੌਣ, ਪਾਣੀ ਹੀ ਰਹਿਣ ਪਵਿੱਤਰ ,
ਇਹ ਸਾਡੀ ਜਿੰਦਗਾਨੀ।
ਵਸਦਾ ਰਹੇ ਅੰਮੜੀ ਦਾ ਵਿਹੜਾ ,

ਧੀਆਂ ਧਰਮ ਨਿਸ਼ਾਨੀ।
ਧੀ-ਪੁਤਾਂ ਵਿਚ ਫਰਕ ਨਾ ਪਾਇਓ ,
ਕਰਿਓ ਨਾ ਵੰਡ ਕਾਣੀਂ;
ਪਾਣੀ, ਰੁੱਖ ਤੇ ਹਵਾ ਪਿਆਰੀ ,
ਧੀ ਹੈ ਘਰ ਦੀ ਰਾਣੀ।
ਮਰਦਾ ਬੰਦਾ ਯਾਦ ਹੈ ਕਰਦਾ,
ਮੰਗੇ ਮਾਂ ਤੋਂ ਪਾਣੀ।

ਆਓ! ਰਲ ਕੇ ਕਸਮਾਂ ਖਾਈਏ,
ਪਾਪ ਨਾ ਹੱਥੀਂ ਹੋਵੇ।
ਕੋਈ ਮਰੇ ਨਾ ਰੱਬਾ, ਧੀ ਵਿਚਾਰੀ,
ਮਾਂ ਨਾ ਬਹਿ ਕੇ ਰੋਵੇ।
ਹੁਣ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੁਖਾਂਵਾਂ ਕਰੀਏ ,
ਬਣ ਕੇ ਹਾਣੀ ਹਾਣੀ;
ਪਾਣੀ, ਰੁੱਖ ਤੇ ਹਵਾ ਪਿਆਰੀ ,
ਧੀ ਹੈ ਘਰ ਦੀ ਰਾਣੀ।
ਮਰਦਾ ਬੰਦਾ ਯਾਦ ਹੈ ਕਰਦਾ ,
ਮੰਗੇ ਮਾਂ ਤੋਂ ਪਾਣੀ।

ਅਕਲਾਂ ਵਾਲਿਓ! ਰੱਬ ਦੇ ਬੰਦਿਓ,
ਆਸਾਂ ਨਾਲ ਸੁਆਸਾਂ।
ਧੀਆਂ, ਰੁੱਖ ਬਚਾ ਲਉ ਪਾਣੀ ,
“ਸੁਹਲ” ਦੀਆਂ ਅਰਦਾਸਾਂ।
ਗੁਰੂਆਂ, ਪੀਰਾਂ, ਅਵਤਾਰਾਂ ਦੀ ,
ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਗੁਰਬਾਣੀ ;
ਪਾਣੀ, ਰੁੱਖ ਤੇ ਹਵਾ ਪਿਆਰੀ ,
ਧੀ ਹੈ ਘਰ ਦੀ ਰਾਣੀ।
ਮਰਦਾ ਬੰਦਾ ਯਾਦ ਹੈ ਕਰਦਾ ,
ਮੰਗੇ ਮਾਂ ਤੋਂ ਪਾਣੀ।

ਦਿਲ ਦਾ ਮਹਿਰਮ

ਆਪਾਂ ਤਾਂ ਦਿਲ ਦੇ ਮਹਿਰਮ ਨੂੰ
ਪਿਆਰ ਦੀ ਜੋਤ ਜਗਾ ਬੈਠੈ ਹਾਂ।
ਜਿਸ ਤਨ ਲਾਗੇ, ਸੋਈਉ ਜਾਣੇ
ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਨਿਹੁੰਨ ਲਗਾ ਬੈਠੈ ਹਾਂ।

ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਸੀ ਬੰਦ ਦਰਵਾਜ਼ਾ
ਰੋਸ਼ਨਦਾਨ ਤਾਂ ਖੁਲ੍ਹੇ ਨੇ ,
ਫਿਰ ਵੀ ਕਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਲਕੀਰਾਂ
ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਜ਼ਮਾ ਬੈਠੈ ਹਾਂ।

ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ ਕੁਰਬਾਨੀ
ਕੁਰਬਾਨ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਹਾਂ,
ਸੂਲੀ ਤੇ ਕਈ ਚੜ੍ਹਦੇ ਨੇ
ਅਸੀਂ ਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਬੈਠੈ ਹਾਂ।

ਜਿੱਤ ਲਉ ਬਾਜ਼ੀ ਜਿੱਨੇ ਜਿੱਤਣੀ
ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਖੇਡ ਅੱਵਲੀ ਹੈ,
ਪਰੇਮ ਖੇਲਣ ਦਾਂ ਸਾਨੂੰ ਚਾਅ
ਤਲੀ ਤੇ ਸੀਸ ਟਿਕਾ ਬੈਠੇ ਹਾਂ।

ਇਕ ਬੇੜੀ ਤੇ ਪੈਰ ਜੋ ਰੱਖੋ
ਪਾਰ ਉਤਾਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦੈ,
ਬਰੇਤੇ ਲਗੀ ਬੇੜੀ ਨੂੰ ਵੀ
ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਚੱਪ੍ਹ ਲਾ ਬੈਠੇ ਹਾਂ।

ਸਮਝੋ ਗੈਰ, ਜਾਂ ਕਰੋ ਮੁਹੱਬਤ
ਇਹ, ਤੁਸਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ,
ਪਰ ਆਪਾਂ ਤਾਂ, ਸੱਜਣ ਬਦਲੇ
ਆਪਣਾ ਆਪ ਗੁਆ ਬੈਠੇ ਹਾਂ।

ਪਾਣੀ ਤੇ ਪਾ ਗਿਆ ਲਕੀਰਾਂ
ਜੋ ਦਿਲ ਦਾ ਸੱਚਾ ਮਹਿਰਮ ਸੀ,
“ਸੁਹਲ” ਉਸ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ
ਸੀਨੇ ਵਿਚ ਲੁਕਾ ਬੈਠੇ ਹਾਂ।

ਦੁੱਖਾਂ ਭਰੀ ਨਾ ਮੁੱਕੇ ਰਾਤ

ਅੱਖੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾ ਨੀਂਦਰ ਆਵੇ
ਦੁੱਖਾਂ ਭਰੀ ਨਾ ਮੁੱਕੇ ਰਾਤ ।
ਹਿਜਰ ਦੀ ਬੇੜੀ, ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਚੱਪ੍ਹ
ਉਡੀਕ ਰਹੇ ਸੋਹਣੀ ਪਰਭਾਤ ।

ਮੌਤੀ ਬਣ -ਬਣ ਡਿੱਗਦੇ ਹੰਝੂ
ਨੈਣਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਬਰਸਾਤ ।
ਸੱਜਣਾਂ ਬਾਝ ਹਨੇਰਾ ਜਾਪੇ
ਸੱਜਣ ਨਾ ਜਦ ਮਾਰਨ ਝਾਤ ।

ਦੋ ਦਿਲ ਜਦ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ
ਪੁੱਛਣ ਨਾ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਾਤ ।
ਟੁੱਟਣ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਬੰਧਨ
ਇਸ਼ਕ ਹੈ ਰੱਬ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਦਾਤ ।

ਦੋ ਨੈਣ ਜਦ ਚਾਰ ਹੋ ਜਾਵਣ,
ਪ੍ਰੇਮ-ਪਿਆਰ ਦੀ ਪਾਉਂਦੇ ਬਾਤ ।
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਗਿਫ਼ਟ ਬੜੇ ਨੇ
ਪਿਆਰ ਜਿਹੀ ਨਾ ਕੋਈ ਸੁਗਾਤ ।

ਜੰਗ ਜਨੂਨੀਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ,
ਸਾਂਝਾਂ ਦੀ ਜੇ ਪਾਈਏ ਬਾਤ ।
ਦਿਲ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਮੁਰਸ਼ਦ ਮਿਲਦਾ,
ਕੈਸੀ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਕਰਾਮਾਤ ।

ਧਰਮ- ਕਰਮ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਅੰਦਰ,
ਦੋਵਾਂ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਇਕੋ ਚਾਹਤ ।
ਭਾਈ, ਪੰਡਤ, ਮੁੱਲਾਂ ਜੀ ਦੇ,
ਬਦਲੇ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਹਾਲਾਤ ।

ਐ ਸੁੱਤੇ ਲੋਕੋ ! ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਜਾਗੋ,
ਮੰਨ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਮਾਰੋ ਝਾਤ ।
“ਸੁਹਲ” ਜਨੂਨੀਂ ਝਗੜੇ ਛੱਡੋ,
ਫੜੀਏ ਸਾਂਝੀ ਕਲਮ ਦਵਾਤ ।

(ਸਵੇਂ ਕਵੀ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ 'ਮਹਿਰਮ' ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ)

ਇਕ ਸੀ ਕਵੀ

ਇਕ ਸੀ ਕਵੀ ਪਿਆਰਾ ਮਹਿਰਮ।
ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਣਜਾਰਾ ਮਹਿਰਮ।

ਉਹ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ,
ਸ਼ਾਇਰ ਬੜਾ ਨਿਆਰਾ ਮਹਿਰਮ।

ਨਵੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਲਿਖਣ ਵਾਸਤੇ,
ਲਿਖਣ ਦਾ ਕਰਦਾ ਚਾਰਾ ਮਹਿਰਮ।

ਰੰਗ-ਰੰਗੀਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਵੀ,
ਤੱਕਦਾ ਰਿਹਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਮਹਿਰਮ।

ਛੈਲ-ਛਬੀਲੀ ਸੂਰਤ ਵਾਲਾ,
ਬਣਿਆ ਕਵੀ ਸਿਤਾਰਾ ਮਹਿਰਮ।

ਉਸਤਾਦੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸੌਕ ਨਾ ਰੱਖੇ,
ਨਾ ਕੋਈ ਪਾਏ ਖਿਲਾਰਾ ਮਹਿਰਮ।

ਬਿਆਸ ਨਦੀ ਦਾ ਮੂੰਹ ਮੋੜਿਆ,
ਬਣ ਕੇ ਨਦੀ ਕਿਨਾਰਾ ਮਹਿਰਮ।

ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਾਰ ਲਿਖੀ ਤਾਂ,
ਛੱਡਿਆ ਇਕ ਜੈਕਾਰਾ ਮਹਿਰਮ।

ਲਿਖ ਕੇ ਵਧੀਆ ਕਵਿਤਾ-ਗਜ਼ਲਾਂ,
ਬਣਿਆ ਸੀ ਧੂ-ਤਾਰਾ ਮਹਿਰਮ।

ਪਾਣੀ 'ਤੇ ਪਾ ਗਿਆ ਲਕੀਰਾਂ,
ਕਰ ਗਿਆ ਚਮਤਕਾਰਾ ਮਹਿਰਮ।

“ਸੁਹਲ” ਮਸਤੀ ਦੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ,
ਭਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਹਿਰਮ।

ਇਕ ਕੁੜੀ

ਇਕ ਕੁੜੀ ਜਿਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ।
ਉਹ ਤਾਂ ਕੁੜੀ ਹੈ ਘਰ ਦਾ ਗਹਿਣਾ।

ਉਹ ਕੁੜੀ ਬੜੀ ਹੈ ਅਕਲਾਂ ਵਾਲੀ।
ਰੱਬ ਜਿਹੀਆਂ ਉਹ ਸ਼ਕਲਾਂ ਵਾਲੀ।
ਆਵਾਜ਼ ਉਹਦੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਪੈਣਾ,
ਇਕ ਕੁੜੀ ਜਿਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ।
ਉਹ ਤਾਂ ਕੁੜੀ ਹੈ ਘਰ ਦਾ ਗਹਿਣਾ।

ਘਰ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ ਉੱਚਾ।
ਹਰ ਬੋਲ ਉਹਦਾ ਸੱਚਾ ਸੁੱਚਾ।
ਐਸੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਕੀ ਹੈ ਕਹਿਣਾ,
ਇਕ ਕੁੜੀ ਜਿਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ।
ਉਹ ਤਾਂ ਕੁੜੀ ਹੈ ਘਰ ਦਾ ਗਹਿਣਾ।

ਉਹ ਡੋਲੀ-ਭਾਲੀ ਕਰੇ ਸ਼ਗਾਰਤ।
ਲਿਖਦੀ ਕਵਿਤਾ ਜਿਹੀ ਇਬਾਰਤ।
ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਉਸ ਦਿਆਂ ਨੈਣਾ,
ਮੈਂ ਉਸ ਕੁੜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ।
ਉਹ ਤਾਂ ਕੁੜੀ ਹੈ ਘਰ ਦਾ ਗਹਿਣਾ।

ਲੋਕੀਂ ਕਹਿਣ ਉਹਨੂੰ ਮਰ ਜਾਣੀ।
ਉਹ ਹੈ ਮੇਰੀ ਅਮਰ ਕਹਾਣੀ।
ਦਰਦ “ਸੁਹਲ” ਨੂੰ ਪੈਣਾ ਸਹਿਣਾ,
ਮੈਂ ਉਸ ਕੁੜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ।
ਉਹ ਕੁੜੀ ਮੇਰੇ ਘਰ ਦਾ ਗਹਿਣਾ।

ਇਹ ਦੁਨੀਆ

ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਨਹੀਂ ਤੇਰੀ।
ਨਾ ਇਹ ਸੱਜਣਾ ਮੇਰੀ।

ਫਿਰ ਵੀ ਕਰਦਾ ਫਿਰਦੈਂ,
ਆਪਣੇ ਲਈ ਹੇਰਾ ਫੇਰੀ।

ਤੂੰ ਕੁਝ ਤਾਂ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ,
ਕਿਉਂ ਢਉਨਾਂ ਏਂ ਢੇਰੀ।

ਮੌਹ ਮਾਇਆ ਦੀ ਮਿੱਤਰਾ,
ਝੁੱਲਦੀ ਹੈ ਬੜੀ ਹਨੇਰੀ।

ਜਿਉਂ ਲੀਡਰ ਦੇ ਲਾਰੇ,
ਕਰਦੇ ਨੇ ਗੱਲ ਅਗੇਰੀ।

ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਬਾਬੇ ਬਹਿ ਕੇ,
ਜਾਂਦੇ ਉਹ ਚੋਗ ਖਲੇਰੀ।

ਸੰਤ ਦੀ ਹੈ ਕਿਹੜੀ ਡਿਗਰੀ
ਜੋ ਕਰਦੇ ਗੱਲ ਲੰਮੇਰੀ।

ਲਗਦਾ ਦਾਅ ਲਗਾਊਂਦੇ,
ਤੇ ਕਰਦੇ ਬੜੀ ਦਲੇਰੀ।

“ਸੁਹਲ” ਅਜੇ ਵੀ ਸਮਯੋ,
ਹੋ ਗਈ ਹੁਣ ਬਬੇਰੀ।

ਗੀਤ ਗਜ਼ਲ ਕਵਿਤਾ ਅਨਮੋਲ

ਗੀਤ ਗਜ਼ਲ ਕਵਿਤਾ ਅਨਮੋਲ
ਹਰ-ਦਮ ਰਹਿੰਦੇ ਮੇਰੇ ਕੌਲ।

ਅੱਖਰ-ਅੱਖਰ ਪਿਆਰ ਹੈ ਕਰਦਾ
ਰੱਬ ਨੇ ਮਿਸ਼ਨੀ ਦਿਤੀ ਘੋਲ।

ਸ਼ਬਦ ਰੱਬਾਬੀ ਸਾਜ਼ਾਂ ਵਰਗੇ
ਗੁਣ-ਗੁਣਾਉਂਦੇ ਮਿੱਠੇ ਬੋਲ।

ਗਜ਼ਲ ਗੀਤ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ
ਕੋਈ ਨਾ ਪਾਇਆ ਘੋਲ-ਮਚੋਲ।

ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗਰ
ਇਹ ਵੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੇ ਸਮਤੌਲ।

ਵੇਖ ਕੇ ਦਿਲ-ਦਰਿਆਈ ਛੱਲਾਂ
ਘੁਮਣ-ਘੇਰੀ ਕਰੇ ਕਲੋਲ।

ਇਹਦੀਆਂ ਮਸਤ ਹਵਾਵਾਂ ਅੱਗੇ
ਕੋਈ ਨਾ ਵੱਜੇ ਫਿਰਕੂ ਢੋਲ।

ਉੱਚੀ ਮਾਰੇ ਗਜ਼ਲ ਉਡਾਰੀ
ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਜਾਪੇ ਅਨਭੋਲ।

ਕਵੀਆਂ ਮੁੱਖਾਂ ਉਚਰੀ ਕਵਿਤਾ
ਕਿਸੇ-ਕਿਸੇ ਦਾ ਖੁਲ੍ਹੇ ਧੋਲ।

ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਗੁਰਗੀਤ ਬਣਾ ਕੇ
ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਗਾਇਆ “ਸੁਹਲ”

ਗੀਤ ਗਜ਼ਲ ਕਵਿਤਾ ਅਨਮੋਲ
ਹਰ-ਦਮ ਰਹਿੰਦੇ ਮੇਰੇ ਕੌਲ।

ਵਸਦਾ ਪੰਜਾਬ ਚਾਹੀਦਾ

ਸਾਨੂੰ ਹੱਸਦਾ ਤੇ ਵਸਦਾ ਪੰਜਾਬ ਚਾਹੀਦਾ।
ਹਰ-ਘਰ ਖਿੜਿਆ ਗੁਲਾਬ ਚਾਹੀਦਾ।

ਖੇਤੀਂ ਹੋਵੇ ਹਰਿਆਲੀ, ਝੂਮੇਂ ਇਕ ਇਕ ਭਾਲੂੀ।
ਫਸਲ ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਹੈ, ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਵਾਂਗ ਪਾਲੀ।
ਦਾਣੇ-ਦਾਣੇ ਦਾ ਵੀ ਰਖਣਾ ਹਿਸਾਬ ਚਾਹੀਦਾ,
ਸਾਨੂੰ ਹੱਸਦਾ ਤੇ ਵਸਦਾ ਪੰਜਾਬ ਚਾਹੀਦਾ।
ਹਰ-ਘਰ ਖਿੜਿਆ ਗੁਲਾਬ ਚਾਹੀਦਾ।

ਹੋਵੇ ਬਾਰਾਂ ’ਚ ਬਹਾਰ, ਖਿੜੀ ਰਹੇ ਗੁਲਜ਼ਾਰ।
ਚੂਪੇ ਅੰਬੀਆਂ ਸੰਪੂਰੀ, ਖਾਉ ਰੱਜ ਕੇ ਅਨਾਰ।
ਹਰ ਮੁੱਖੜੇ ’ਤੇ ਨਵਾਂ ਹੀ ਸ਼ਬਾਬ ਚਾਹੀਦਾ,
ਸਾਨੂੰ ਹੱਸਦਾ ਤੇ ਵਸਦਾ ਪੰਜਾਬ ਚਾਹੀਦਾ।
ਹਰ-ਘਰ ਖਿੜਿਆ ਗੁਲਾਬ ਚਾਹੀਦਾ।

ਨਸ਼ੇ ਛੱਡ ਦਉ ਜਵਾਨੋਂ, ਗੱਲ ਸੁਣੋ ਮੁੱਬੀ-ਖਾਨੋਂ।
ਪੈ ਜਾਉ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹੇ, ਗੱਲ ਸਮਝੋ ਨਾਦਾਨੋਂ।
ਲੈਣਾ ਜਿੰਦਗੀ ’ਚ ਵਧੀਆ ਮੁਆਬ ਚਾਹੀਦਾ,
ਸਾਨੂੰ ਹੱਸਦਾ ਤੇ ਵਸਦਾ ਪੰਜਾਬ ਚਾਹੀਦਾ।
ਹਰ-ਘਰ ਖਿੜਿਆ ਗੁਲਾਬ ਚਾਹੀਦਾ।

ਸਾਡੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਵਿਚ, ਨਾ ਕੋਈ ਪਾਏ ਵੰਡੀਆਂ।
ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਵਗਣ, ਹਵਾਵਾਂ ਠੰਡੀਆਂ।
ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ “ਸੁਹਲ” ਖਿਤਾਬ ਚਾਹੀਦਾ,
ਸਾਨੂੰ ਹੱਸਦਾ ਤੇ ਵਸਦਾ ਪੰਜਾਬ ਚਾਹੀਦਾ।
ਹਰ-ਘਰ ਖਿੜਿਆ ਗੁਲਾਬ ਚਾਹੀਦਾ।

ਜੰਗ 'ਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ

ਜੰਗ 'ਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ, ਪੁੱਤ ਜਿਹੜੇ ਮਾਂਵਾਂ ਦੇ।

ਪੁਰਾਤਨ 'ਚ ਜੰਗ ਲੋਕੋ, ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।
ਕੋਈ ਕਹੇ ਜੰਗ ਉਦੋਂ, ਭਗਤੀ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।
ਜਾਂਦੇ ਸੀ ਸੁਨੇਰੇ ਗਲ, ਕਬੂਤਰਾਂ ਤੇ ਕਾਵਾਂ ਦੇ,
ਜੰਗ 'ਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ, ਪੁੱਤ ਜਿਹੜੇ ਮਾਂਵਾਂ ਦੇ।

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜੋ ਪਹਿਰੇਦਾਰ, ਬਾਡਰਾਂ 'ਤੇ ਫੌਜੀ ਨੇ।
ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਵਿੱਛੜੇ, ਉਹ ਫੌਜੀ ਮਨ ਮੌਜੀ ਨੇ।
ਚਾਅ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੇਖੇ ਨਹੀਉਂ ਭੈਣਾਂ ਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ,
ਜੰਗ 'ਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ, ਪੁੱਤ ਜਿਹੜੇ ਮਾਂਵਾਂ ਦੇ।

ਜੰਗ ਹੁਣ ਹੁੰਦੀ ਲੋਕੋ!, ਐਟਮਾਂ ਤੇ ਬੰਬਾਂ ਦੀ।
ਹੁਣ ਤਾਂ ਹੈ ਗੱਲ ਮੁੱਕੀ, ਉੱਡਣਿਆਂ ਖੰਭਾਂ ਦੀ।
ਮੁੱਲ ਮੌਜੇ ਜਾਂਦੇ ਨਹੀਉਂ, ਮਾਂਵਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਵਾਂ ਦੇ,
ਜੰਗ 'ਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ, ਪੁੱਤ ਜਿਹੜੇ ਮਾਂਵਾਂ ਦੇ।

ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਤੇ ਵੀ, ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਿਆਸਤਾਂ।
ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੁੰਦੀ, ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਵਿਗਸਤਾਂ।
ਸੁਪਨੇ ਅਧੂਰੇ ਰਹਿ ਗਏ, ਪੁੱਤਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਵਾਂ ਦੇ,
ਜੰਗ 'ਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ, ਪੁੱਤ ਜਿਹੜੇ ਮਾਂਵਾਂ ਦੇ।

ਜਵਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਹੁੰਦੇ “ਸੁਹਲ” ਸਰਹੱਦਾਂ 'ਤੇ।
ਕਿਹੜਾ ਨੇਤਾ ਲੜਦਾ ਹੈ, ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ 'ਤੇ।
ਬੜੇ ਹੀ ਖੌਫ਼ਨਾਕ ਨੇ, ਨਜ਼ਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਥਾਂਵਾਂ ਦੇ,
ਦੇਸ਼ ਉਤੋਂ ਵਾਰ ਗਏ ਨੇ, ਜਾਨ ਪੁੱਤ ਮਾਂਵਾਂ ਦੇ।

ਕਲਮਾਂ ਵਾਲਿਓ

ਉੱਠੋ! ਜਾਗੋ! ਹੋਸ਼ ਕਰੋ, ਕਲਮਾਂ ਵਾਲਿਓ।
ਜਾਲਮ ਤੋਂ ਨਾ ਢਰੋ, ਕਲਮਾਂ ਵਾਲਿਓ।

ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜੁਲਮ ਕਰਦੀਆਂ
ਉਨ੍ਹਾਂਦੀ ਹਾਮੀ ਨਾ ਭਰੋ ਕਲਮਾਂ ਵਾਲਿਓ।

ਗਰੀਬ ਦੀ ਕੁੱਲੀ ਨੂੰ ਛੁਕਦੇ ਜਿਹੜੇ
ਅਜਿਹਾ ਦੁੱਖ ਨਾ ਜਰੋ ਕਲਮਾਂ ਵਾਲਿਓ।

ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਦੀ ਗਰਦਸ਼ ਹੈ ਚੜ੍ਹਦੀ ਰਹੀ
ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਂ ਨਾ ਹਰੋ ਕਲਮਾਂ ਵਾਲਿਓ।

ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਰਥ ਜੇ ਸਮਝੇ ਨਾ ਕਾਤਿਲ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਤਰ ਨਾ ਮਰੋ ਕਲਮਾਂ ਵਾਲਿਓ।

ਜਨੂਨੀਂ ਕਚਿਹਿਰੀ 'ਚ ਦੰਗੇ ਤੇ ਨਫਰਤ
ਬਰੂਦ ਬਣਕੇ ਤਾਂ ਵਰ੍ਹੇ ਕਲਮਾਂ ਵਾਲਿਓ।

“ਸੁਹਲ” ਛੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸਾੜੇ
ਉਸ ਪੈਰੀਂ ਸੀਸ ਨਾ ਧਰੋ ਕਲਮਾਂ ਵਾਲਿਓ।

ਕਲਮਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ

ਸਾਂਝਾਂ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾ ਕੇ
ਕਲਮਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਈਏ ।

ਹਿੰਦ ਜਾਂ ਪਾਕ ਹੋਵੇ,
ਇਸ ਫਰਕ ਨੂੰ ਸਿਟਾਈਏ ।

ਉੱਚੇ ਹੋ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ,
ਇਸ ਦੇ ਕਰੀਬ ਆਈਏ ।

ਪੀਰਾਂ, ਛਕੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ,
ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਈਏ ।

ਪੰਜ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਬੋਲੀ,
ਮਾਣ ਇਸ ਦਾ ਵਧਾਈਏ ।

ਮਿੱਠੇ ਨੇ ਬੋਲ ਇਹਦੇ,
ਇਹਦੇ ਹੀ ਗੀਤ ਗਾਈਏ ।

ਲਿਖੋ ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ ਪੰਜਾਬੀ,
ਸਾਰੇ ਹੀ ਕਸਮ ਖਾਈਏ ।

“ਸੁਹਲ” ਪੁਰਾਣਾ ਵਿਰਸਾ,
ਕਿਧਰੇ ਨਾ ਭੁੱਲ ਜਾਈਏ ।

ਕਰਨਾ ਕੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨੂੰ

ਕਰਨਾ ਕੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨੂੰ ਜੇ ਦਿਲ ਹੀ ਅੰਦਰੋਂ ਕਾਲੇ ਨੇ ।
ਰੱਬ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਕੇ ਵੀ ਉਹ ਕਰਦੇ ਘਾਲੇ-ਮਾਲੇ ਨੇ ।

ਚਿੱਟੇ, ਪੀਲੇ, ਨੀਲੇ ਚੌਲੇ, ਪਾਏ ਨੇ ਦਰਵੇਸ਼ਾਂ ਵਰਗੇ
ਆਪਣਿਆਂ ਤੇ ਡੰਗ ਚਲਾਉਂਦੇ ਢੁੱਧ ਪਿਲਾ ਜੋ ਪਾਲੇ ਨੇ ।

ਗੋਰਖਧੰਦਾ ਕੰਮ ਉਹਨਾ ਦਾ, ਬੜੇ ਹੀ ਮਿੱਠੇ ਬੋਲਣ ਬੋਲ
ਉਹ ਕਾਲੇ ਧੰਦੇ ਕਰਦੇ ਨੇ ਜਿਉਂ ਰਾਣੀਖਾਂ ਦੇ ਸਾਲੇ ਨੇ ।

ਭੁੱਖੇ ਤਾਈਂ ਕਟੋਰਾ ਲੱਭਾ, ਉਹ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਆਫਰਿਆ
ਜੋ ਲੱਸੀ ਮੰਗ ਕੇ ਪੀਂਦੇ ਸੀ ਉਹ ਅੱਜ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲੇ ਨੇ ।

ਜਦ ਕਿਸੇ ’ਤੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭੁੱਖ-ਗਰੀਬੀ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰੀ
ਕਰਦਾ ਨਾ ਕੋਈ ਤਰਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਬੇਸ਼ਕ ਹੱਥੀਂ ਛਾਲੇ ਨੇ ।

ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਹੈ ਰੱਬ ਦੀ ਸੂਰਤ, ਦੇਸ਼ ਮੇਰੇ ਦੇ ਰਹਿਬਰ ਨੇਤਾ
ਦੇਸ਼ ਲਈ ਜੋ ਕਰਨ ਗਦਾਰੀ ਉਹ ਜਾਪਣ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਨੇ ।

ਕੋਝੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਵਾਲੇ, ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣ ਆਗੇ “ਸੁਹਲ”
ਬੱਕਰੇ ਬੋਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਬਹਿ ਕੇ ਕਰਦੇ ਨਿੱਤ ਘੁਟਾਲੇ ਨੇ ।

ਕਿਰਤੀ ਕਾਮੇ

ਕਿਰ ਤੀ ਕਾਮੇਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ
ਫਿਰ ਵੀ ਕਰਦੇ ਜੀ ਹਜੂਰੀ।
ਪੇਟ ਖਾਤਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵੀ,
ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਹੈ ਮਜ਼ਬੂਰੀ।

ਇੱਟਾਂ, ਗਾਰਾ, ਬੱਜਗੀ, ਪੱਥਰ
ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਜੋ ਢੋਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ,
ਇਕ ਪਾਸੇ ਨੇ, ਪੇਟ ਤੋਂ ਭੁੱਖੇ
ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁਰਗਾ-ਤੰਦੂਰੀ।

ਨੰਗਾ ਸਿਰ ਤੇ ਪਾਠੀ ਕੁੜਤੀ
ਪੈਰਾਂ ਤੋਂ ਹੈ, ਜੁੱਤੀ ਟੁੱਟੀ,
ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਰ, ਮੀਆਂ-ਬੀਵੀ
ਸਾਰੇ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ।

ਸੱਤ ਮੰਜ਼ਲੀ ਕੌਠੀ ਬਣ ਗਈ
ਓਥੋਂ ਉਹਨਾਂ ਚੁੱਕ ਲਏ ਡੇਰੇ,
ਮਿਹਨਤ ਨੇ ਹੈ ਰੰਗ ਵਿਖਾਵੇ
ਕੌਠੀ ਨੂੰ ਰੰਗ ਚੜ੍ਹੇ ਸੰਘੂਰੀ।

ਚਿੱਡੋਂ ਭੁੱਖੇ ਵਿਲਕਣ ਬੱਚੇ
ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਬੁਖਾਰ,
'ਸੁਹਲ' ਦਵਾਈ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਖੇ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੇਖੋ! ਰਹੀ ਅਧੂਰੀ।

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਰੰਗ

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਰੰਗ, ਹੁਣ ਛਿੱਕੇ ਦਿਤੇ ਟੰਗ।
ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗੀ, ਹਰ ਥਾਂ ਜੰਗ।

ਬਾਬੇ ਵੀ ਡੇਰਿਆਂ 'ਚ, ਰੱਬ ਬਣ ਬੈਠੇ
ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਂਦੇ ਅਤੇ, ਹੁੰਦੇ ਰੰਗੋ-ਰੰਗ।

ਰੱਬ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਦੇ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਤਿਆਰਿਆਂ, ਕੀਤਾ ਬੜਾ ਤੰਗ।

ਗੁਰੂਆਂ ਤੇ ਪੀਰਾਂ ਦੀ, ਥਾਂ ਮੱਲੀ ਜਾਂਵਦੇ
ਨੇਤਾਂ ਜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਸਦਾ ਅੰਗ-ਸੰਗ।

ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਤੇ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਕਾਂਡ
ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ, ਕਰੀ ਜਾਣ ਭੰਗ।

ਗਿਰਗਿਟ ਵਾਂਗਰਾਂ, ਜੋ ਨਿੱਤ ਨੇ ਬਦਲਦੇ
ਬੇਸਹਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ, ਮਾਰਨਾ ਹੈ ਡੰਗ।

'ਸੁਹਲ' ਕਿਵੇਂ ਬਚੋਗੇ, ਭੁੱਖੇ ਬਘਿਆੜਾਂ ਤੋਂ
ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਚੋਂ, ਰੰਗ ਸੋਹਣਾ ਮੰਗ।

ਕੁੜੀਓ ਪਾਉ ਕਿੱਕਲੀ

ਗਿੱਧੇ 'ਚ ਪੰਜਾਬਣਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ,
ਕੁੜੀਓ ਨੀਂ ਪਾਉ ਕਿੱਕਲੀ।
ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰਸਾ ਮਹਾਨ,
ਕੁੜੀਓ ਨੀਂ ਪਾਉ ਕਿੱਕਲੀ।

ਖੇਡਿਆ ਸਟਾਪੂ ਨਾਲੇ ਖੇਡੀਆਂ ਨੇ ਗੀਟੀਆਂ।
ਲੁਕਣ-ਲੁਕਾਈ ਖੇਡੀ, ਲਾ-ਲਾ ਕੇ ਮੀਟੀਆਂ।
ਗਿੱਧੇ ਵਿਚ ਲੱਕ ਹਿੱਲੇ, ਬਣ ਕੇ ਕਮਾਨ,
ਕੁੜੀਓ ਨੀਂ ਪਾਉ ਕਿੱਕਲੀ,
ਗਿੱਧੇ 'ਚ ਪੰਜਾਬਣਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ।

ਬਾਂਹ ਚੁੱਕ ਪੈਣੀਆਂ ਨੇ ਗਿੱਧੇ ਵਿਚ ਬੋਲੀਆਂ।
ਬੋਲੀਆਂ 'ਚ ਗੱਲਾਂ ਅੱਜ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਖੁਲੀਆਂ।
ਸਾਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਏ ਸਾਰਾ ਹੀ ਜਹਾਨ,
ਕੁੜੀਓ ਨੀਂ ਪਾਉ ਕਿੱਕਲੀ,
ਗਿੱਧੇ 'ਚ ਪੰਜਾਬਣਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ।

ਨੱਚੀਆਂ ਵਿਆਹੀਆਂ ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਕੁਆਰੀਆਂ।
ਨੱਚ-ਨੱਚ ਗਿੱਧੇ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹੀਆਂ ਮੁਮਾਰੀਆਂ।
ਕਹਿੰਦੇ, ਗਿੱਧੇ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਤੂੜਾਨ,
ਕੁੜੀਓ ਨੀਂ ਪਾਉ ਕਿੱਕਲੀ,
ਗਿੱਧੇ 'ਚ ਪੰਜਾਬਣਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ।

ਤੀਆਂ ਵਿਚ ਪੀਂਘ ਜਦੋਂ ਚਾੜ੍ਹੀ ਅਸਮਾਨ ਤੇ।
ਬੱਲੇ-ਬੱਲੇ ਹੋ ਗਈ "ਸੁਹਲ" ਸਾਰੇ ਹੀ ਜਹਾਨ ਤੇ।
ਅੱਜ ਵੇਖਦੇ ਨੇ ਗਿੱਧਾ ਕੌਠੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਜਵਾਨ,
ਕੁੜੀਓ ਨੀਂ ਪਾਉ ਕਿੱਕਲੀ,
ਗਿੱਧੇ 'ਚ ਪੰਜਾਬਣਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ।

ਕੁੜੀ ਜਾਣ ਕੇ ਵੰਗਾਂ ਡਣਕਾਵੇ

ਕੁੜੀ ਜਾਣ ਕੇ ਵੰਗਾਂ ਡਣਕਾਵੇ,
ਗਲੀ ਵਿਚੋਂ ਜਦੋਂ ਲੰਘਦੀ।

ਕੁੜੀ ਮੁਟਿਆਰ ਦਾ ਤਾਂ, ਸੋਨੇ ਰੰਗਾ ਸੂਟ ਏ।
ਮੈਂ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸਲੂਟ ਏ।
ਚੁੰਨੀ ਉਸ ਦੀ ਗੁਲਾਬੀ ਸੋਹਣੇ ਰੰਗ ਦੀ,
ਗਲੀ ਵਿਚੋਂ ਜਦੋਂ ਲੰਘਦੀ।

ਸਰੂ ਜਿਹਾ ਕੱਦ ਤੇ, ਸੁਰਾਹੀ ਜਿਹੀ ਧੌਣ ਹੈ।
ਮੋਰਨੀ ਦੀ ਤੌਰ ਤੁਰੇ, ਕੁੜੀ ਦੱਸੋ ਕੌਣ ਹੈ।
ਕੁੜੀ ਉਹ ਮਜਾਜਣ, ਜਰਾ ਨਾ ਸੰਗਦੀ,
ਗਲੀ ਵਿਚੋਂ ਜਦੋਂ ਲੰਘਦੀ।

ਸਾਦ-ਮੁਰਾਦੀ ਕੁੜੀ, ਚੰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਸੋਹਣੀ ਏਂ।
ਇਉਂ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪੇ, ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਹੁਣੀਂ ਏਂ।
ਬਲੌਰੀ ਅੱਖ ਉਹਦੀ, ਜਾਵੇ ਦਿਲ ਡੰਗਦੀ,
ਗਲੀ ਵਿਚੋਂ ਜਦੋਂ ਲੰਘਦੀ।

"ਸੁਹਲ" ਨੌਜ਼ਹਿਰੇ ਪਿੰਡ, ਨਾਰਾਂ ਨੇ ਸੁਨੱਸ਼ੀਆਂ।
ਸੋਹਣੇ ਪਹਿਰਾਵੇ 'ਚ, ਈਮਾਨ ਦੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ।
ਹੋਰ ਕੁਝ ਬੋਲਣੇ ਤੋਂ, ਜੀਭਾ ਮੇਰੀ ਕੰਬਦੀ,
ਉਹ ਗਲੀ ਵਿਚੋਂ ਜਦੋਂ ਲੰਘਦੀ।
ਕੁੜੀ ਜਾਣ ਕੇ ਵੰਗਾਂ ਡਣਕਾਵੇ।

ਲਹੌਰ ਤੇ ਅੰਬਰਸਰ

ਲਹੌਰ ਤੇ ਅੰਬਰਸਰ ਦਾ
ਇਕੋ ਹੀ ਵਿਹੜਾ ਹੋਵੇ।
ਭੰਗੜੇ ਤੇ ਗਿੱਧੇ ਪਾਈਏ
ਮੁੱਖੜੇ 'ਤੇ ਬੇੜਾ ਹੋਵੇ।

ਮੁੱਕ ਜਾਵਣ ਜੇ ਸਰਹੱਦਾਂ
ਗਲ-ਗਲਵਕੜੀ ਪਾਈਏ।
ਜੁੜ ਜਾਵਣ ਜੇ ਦਿਲ ਟੁੱਟੇ
ਰੱਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਈਏ।
ਨਫਰਤ ਦੀਆਂ ਜੋ ਲਕੀਰਾਂ
ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨਬੇੜਾ ਹੋਵੇ;
ਲਹੌਰ ਤੇ ਅੰਬਰਸਰ ਦਾ
ਇਕੋ ਹੀ ਵਿਹੜਾ ਹੋਵੇ।
ਭੰਗੜੇ ਤੇ ਗਿੱਧੇ ਪਾਈਏ
ਮੁੱਖੜੇ 'ਤੇ ਬੇੜਾ ਹੋਵੇ।

ਸਾਡੀ ਇਹ ਧਰਤ ਸਾਂਝੀ
ਗੁਰੂਆਂ ਤੇ ਪੀਰਾਂ ਵਾਲੀ।
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਤੇ ਮੀਆਂਮੀਰ
ਇਹ ਸੰਤਾਂ-ਛਕੀਰਾਂ ਵਾਲੀ।
ਟੁੱਟ ਜਾਵਣ ਜੇ ਹੱਦਾਂ ਬੰਨੇ
ਨਾ ਦਿਲਾਂ 'ਚ ਬਖੇੜਾ ਹੋਵੇ;
ਲਹੌਰ ਤੇ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ
ਇਕੋ ਹੀ ਵਿਹੜਾ ਹੋਵੇ।
ਭੰਗੜੇ ਤੇ ਗਿੱਧੇ ਪਾਈਏ
ਮੁੱਖੜੇ 'ਤੇ ਬੇੜਾ ਹੋਵੇ।

ਇਹ ਖੂਨ ਅਸਾਡਾ ਇਕੋ
ਤੇ ਇਕ ਹੀ ਸਾਡੀ ਬੋਲੀ।
ਠੇਠ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਵਿਚ
ਮਿੱਠੀ ਹੈ ਮਿਸ਼ਰੀ ਘੋਲੀ।
ਯਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋਣ ਬਹਾਰਾਂ
ਦਿਲ ਦਾ ਵੀ ਨੇੜਾ ਹੋਵੇ;
ਲਹੌਰ ਤੇ ਅੰਬਰਸਰ ਦਾ
ਇਕੋ ਹੀ ਵਿਹੜਾ ਹੋਵੇ।
ਭੰਗੜੇ ਤੇ ਗਿੱਧੇ ਪਾਈਏ
ਮੁੱਖੜੇ 'ਤੇ ਬੇੜਾ ਹੋਵੇ।

ਕਦੇ ਵੀ ਨੌਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲੋਂ
ਮਾਸ ਤਾਂ ਅੱਡ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾਂ।
ਜੋ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਦਾ ਰਿਸਤਾ
ਦੋਵਾਂ ਤੋਂ ਛੱਡ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾਂ।
“ਸੁਹਲ” ਦਿਲ ਦਾ ਮਹਿਮ
ਅੱਜ ਫਿਰ ਕਿਹੜਾ ਹੋਵੇ;
ਲਹੌਰ ਤੇ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ
ਇਕੋ ਹੀ ਵਿਹੜਾ ਹੋਵੇ।
ਭੰਗੜੇ ਤੇ ਗਿੱਧੇ ਪਾਈਏ
ਮੁੱਖੜੇ 'ਤੇ ਬੇੜਾ ਹੋਵੇ।

ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੀ ਸੂਹੀ ਛੁਲਕਾਰੀ

ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੀ ਸੂਹੀ ਛੁਲਕਾਰੀ,
ਬੜੀ ਹੀ ਪਿਆਰੀ ਲੱਗਦੀ।
ਜਿ੍ਹੀ ਕੁੜੀਆਂ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰੀ,
ਕੁੜੀ ਉਹ ਪਿਆਰੀ ਲੱਗਦੀ।

ਇਕ-ਇਕ ਅੰਗ ਹੈ ਬਣਾਇਆ ਸੌਹਣੇ ਰੱਬ ਨੇ।
ਗਿੱਧੇ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਸ਼ੋਰ, ਝਾੜਗ ਦੇ ਪੱਥ ਨੇ।
ਜਾਪੇ ਰੂਪ ਦੀ ਚੜ੍ਹ ਗਈ ਭੁਮਾਰੀ,
ਬੜੀ ਹੀ ਪਿਆਰੀ ਲਗਦੀ, ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੀ।

ਗੋਲ-ਮੌਲ ਅੱਖੀਆਂ ਦਾ, ਬਿੱਲਾ-ਬਿੱਲਾ ਰੰਗ ਏ।
ਗੋਰੀ ਜਿਹੀ ਕਲਾਈ ਵਿਚ, ਸੌਨੇ ਰੰਗੀ ਵੰਗ ਏ।
ਜਾਪੇ ਬਣ ਗਿਆ ਰੱਬ ਵੀ ਪੁਜਾਰੀ,
ਬੜੀ ਹੀ ਪਿਆਰੀ ਲਗਦੀ, ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੀ।

ਉਹ ਕੁੜੀ ਸ਼ਰਮੀਲੀ, ਪਰ ਬੜੀ ਅਣਖੀਲੀ ਏ।
ਮਿੱਠੀ ਹੈ 'ਵਾਜ਼ ਉਹਦੀ ਕੋਇਲ ਤੋਂ ਸੁਗੀਲੀ ਏ।
ਕੁੜੀ ਲਗਦੀ ਏ ਛੁੱਲਾਂ ਦੀ ਕਿਆਰੀ,
ਬੜੀ ਹੀ ਪਿਆਰੀ ਲਗਦੀ, ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੀ।

ਉਹ ਤੌਰ ਤੁਗੀ ਸੱਪਣੀ ਦੀ, ਲੱਕ ਵਲ ਖਾਂਦਾ ਏ।
ਗਿੱਟਿਆਂ 'ਚ ਵਜਦਾ, ਪਰਾਂਦਾ ਸ਼ਰਮਾਂਦਾ ਏ।
“ਸੁਹਲ” ਉਹਦੇ ਸੁਪਨੇ ਸੁਨਹਿਰੀ,
ਬੜੀ ਹੀ ਪਿਆਰੀ ਲਗਦੀ।
ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੀ ਸੂਹੀ ਛੁਲਕਾਰੀ।

ਲੂਣਾ ਦੀ ਤਾਂਘ

ਮਾਣ ਲੈ ਵੇ ਸੇਜ ਸੁਹਣੇ ਪੂਰਨਾ ਪਿਆਰਿਆ।
ਅੱਜ ਲੂਣਾ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਹੈ ਸਭ ਕੁਝ ਵਾਰਿਆ।

ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਹਾਣ ਦਾ 'ਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਤੇਰੇ ਹਾਣ ਦੀ।
ਮੈਂ ਰਾਜੇ ਸਲਵਾਨ ਤਾਈਂ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੀ।
ਤੂੰ ਗੱਲ ਸੁਣ ਇੱਛਰਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾ ਕੁਆਰਿਆ,
ਅੱਜ ਲੂਣਾਂ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਹੈ ਸਭ ਕੁਝ ਵਾਰਿਆ।
ਮਾਣ ਲੈ ਵੇ ਸੇਜ ਸੌਹਣੇ ਪੂਰਨਾ ਪਿਆਰਿਆ।

ਮਹਿੰਦੀ ਰੰਗੋ ਹੱਥ ਮੇਰੇ, ਮੁੱਖੜਾ ਗੁਲਾਬ ਦਾ।
ਪੂਰਨਾ ਵੇ! ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਰੂਪ ਬੇ-ਹਿਸਾਬ ਦਾ।
ਮੈਂ ਰੰਗ-ਰੂਪ ਤੇਰੇ ਲਈ, ਪੂਰਨਾ ਸਿੰਗਾਰਿਆ,
ਅੱਜ ਲੂਣਾਂ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਹੈ, ਸਭ ਕੁਝ ਵਾਰਿਆ।
ਮਾਣ ਲੈ ਵੇ ਸੇਜ ਸੁਹਣੇ ਪੂਰਨਾ ਪਿਆਰਿਆ।

ਘੜੀ-ਮੁੜੀ ਧਰਮ ਦੀ, ਗੱਲ ਨਾ ਤੂੰ ਕਰ ਵੇ।
ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਰਿਹਾ ਕਰ ਜਾਵੀਂ ਨਾ ਤੂੰ ਘਰ ਵੇ।
ਰੋਜ ਉੱਡ ਆਇਆ ਕਰ ਲੂਣਾ ਦੇ ਗੁਬਾਰਿਆ,
ਮਾਣ ਲੈ ਵੇ ਸੇਜ ਸੌਹਣੇ, ਪੂਰਨਾ ਪਿਆਰਿਆ।
ਅੱਜ ਲੂਣਾ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਹੈ, ਸਭ ਕੁਝ ਵਾਰਿਆ।

“ਸੁਹਲ” ਇਨਕਾਰ ਜੇ ਤੂੰ, ਕੀਤਾ ਇਕ ਵਾਰ ਵੇ।
ਸੁਨਾਂ ਹੋ ਜਾਊ ਇੱਛਰਾਂ ਦਾ, ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਵੇ।
ਮਾਂ ਨਾ ਮਦ੍ਰੇਈ ਹੋਵੇ, ਪੂਰਨ ਨੇ ਵੰਗਾਰਿਆ,
ਸਿਦਕੋਂ ਨਾ ਡੋਲਿਆ ਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਨਾ ਹਾਰਿਆ।
ਗੋਰਖ ਨੇ ਜੋਗ ਦੇ ਕੇ, ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਤਾਰਿਆ।

ਮਾਂ ਜਿਹੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ

ਗੀਤ ਮੇਰੇ ਨੇ ਬਾਪੂ ਵਰਗੇ,
ਮਾਂ ਜਿਹੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ।
ਸੱਚ ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਲੋਕੀਂ
ਕਿ ਮਾਂਵਾਂ ਠੰਡੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ।

ਹੁਣ ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਸੁਪਨੇ ਮੇਰੇ
ਦਾਦੀ ਜੀ ਦੀ ਪਾਉਂਦੇ ਬਾਤ।
ਸੁਣ ਕੇ ਬਾਤਾਂ ਭਰਨ ਹੰਗੂਰੇ,
ਬਾਤ ਨਾ ਮੁੱਕੀ, ਸੌਂ ਗਏ ਰਾਤ।
ਤਾਰੇ ਸਰਵਣ ਦੀ ਵਹਿੰਗੀ ਦੇ,
ਵੇਖ-ਵੇਖ ਕੇ ਮਨ ਪਰਚਾਵਾਂ,
ਗੀਤ ਮੇਰੇ ਨੇ ਬਾਪੂ ਵਰਗੇ
ਮਾਂ ਜਿਹੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ।
ਸੱਚ ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਲੋਕੀਂ,
ਕਿ ਮਾਂਵਾਂ ਠੰਡੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ।

ਪੜਦਾਦੇ ਦੀ ਪੋਥੀ ਪੜ੍ਹਕੇ
ਮਨ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਬੜਾ ਸਕੂਨ।
ਵਿਚ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ
ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਤੋਂ ਲਿਖਿਆ ਮਜ਼ਮੂਨ।
ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਮੈਂ ਪੂਰਨਿਆਂ ਨੂੰ
ਲੱਖ ਵਾਗੀਂ ਮੈਂ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਾਂ।
ਗੀਤ ਮੇਰੇ ਨੇ ਬਾਪੂ ਵਰਗੇ
ਮਾਂ ਜਿਹੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ।
ਸੱਚ ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਲੋਕੀਂ
ਕਿ ਮਾਂਵਾਂ ਠੰਡੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ।

ਰੋਟੀ 'ਤੇ ਮੱਖਣ, ਦਹੀਂ ਸਵੇਰੇ
ਜਦ ਮਾਂ ਦਾਦੀ ਵਰਤਾਵੇ।
ਹਰ ਕੌਲੀ ਵਿਚ ਭਰ ਕੇ ਕੜਛੀ,
ਸੁਣ ਵੇ ਸੱਜਣਾ / 56

ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਪਾਉਂਦੀ ਜਾਵੇ।
ਜੀ ਕਰੇ ਹੁਣ ਦੁੱਧ ਦਾ ਛੰਨਾਂ
ਮੈਂ ਬਾਪੂ ਤਾਈਂ ਪਿਆਵਾਂ।
ਗੀਤ ਮੇਰੇ ਨੇ ਬਾਪੂ ਵਰਗੇ
ਮਾਂ ਜਿਹੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ।
ਸੱਚ ਸਿਆਣੇ ਕਹਿ ਗਏ ਲੋਕੀਂ
ਕਿ ਮਾਂਵਾਂ ਠੰਡੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ।

ਮੌਢੇ ਝੋਲਾ, ਹੱਥ 'ਚ ਫੱਟੀ
ਦੂਜੇ ਹੱਥ 'ਚ ਪਾਟੀ ਬੋਗੀ।
ਕੈਦਾ ਅਤੇ ਸਲੇਟ ਮੇਰੀ ਦੀ
ਕਦੇ ਨਾ ਹੋਈ ਸਕੂਲੇ ਚੋਗੀ।
ਸਕੂਲ ਮੇਰੇ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਾਲਾ,
ਚੇਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰਛਾਵਾਂ।
ਗੀਤ ਮੇਰੇ ਨੇ ਬਾਪੂ ਵਰਗੇ
ਮਾਂ ਜਿਹੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ।
ਸੱਚ ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਲੋਕੀਂ
ਕਿ ਮਾਂਵਾਂ ਠੰਡੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ।

ਕੰਮ ਤੋਂ ਵਿਹਲਾ ਹੋ ਕੇ ਬਾਪੂ
ਮੌਢੇ ਤੇ ਚੁੱਕ ਝੂਟੇ ਦੇਵੇ।
ਗੁਣ-ਗੁਣਾ ਕੇ ਗੀਤ ਸੁਣਾਵੇ
ਕਿ ਮਾਪੇ ਹੁੰਦੇ ਮਿੱਠੇ ਮੇਵੇ।
'ਸੁਹਲ' ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ ਨਸ਼ਹਿਰਾ
ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ।
ਗੀਤ ਮੇਰੇ ਨੇ ਬਾਪੂ ਵਰਗੇ
ਮਾਂ ਜਿਹੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ।
ਸੱਚ ਸਿਆਣੇ ਕਹਿ ਗਏ ਲੋਕੀਂ,
ਮਾਂਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਠੰਡੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ।

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ

ਸੱਚ ਪੁੱਛੋ! ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਨੇ,
ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਦਰਜਾ, ਹੈ ਮਾਂ ਵਰਗਾ,
ਜਿਹੜੀ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗਰਾਂ ਪਾਲਦੀ ਰਹੀ।
ਨਿੱਤ ਉੱਠ ਸਵੇਰੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਕੇ,
ਅਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਹੀ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰਦੀ ਰਹੀ।
ਬਾਣੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਿਚ ਹਾਂ ਨਿੱਤ ਪੜ੍ਹਦੇ,
ਬੋਲੀ ਆਪਣੀ ਵਿਚ ਹੀ ਢਾਲਦੀ ਰਹੀ।
ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਬੜਾ ਉੱਚਾ
ਗਲ ਲਾ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਪਿਆਰਦੀ ਰਹੀ।

ਸਾਡੇ ਗੁਰੂਆਂ ਤੇ ਪੀਰਾਂ ਪੈਰੰਬਰਾਂ ਨੇ,
ਇਹਦੇ ਰੂਪ ਦਾ ਬੜਾ ਨਿਖਾਰ ਕੀਤਾ।
ਸੱਚ ਪੁੱਛੋ! ਤਾਂ ਇਹਦੇ ਜੰਮਿਆਂ ਨੇ,
ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਹੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ,
ਜਿਦੂ ਕਰਜ਼ ਨਾ ਕੋਈ ਉਤਾਰ ਸਕਦਾ।
ਜਿਹੜਾ ਮਾਂ ਦੀ ਗਾਲ ਹੀ ਖਾ ਲਿਆ,
ਉਹ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੀ ਸਵਾਰ ਸਕਦਾ।
ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖੀ ਅਸਾਂ ਬੋਲੀ,
ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾ ਕੋਈ ਉਚਾਰ ਸਕਦਾ।
ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਪੀਤਾ,
ਉਹਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵੰਗਾਰ ਸਕਦਾ।

ਲੂਣਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਬੜੀਆਂ,
ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਸਿੰਗਾਰ ਕੀਤਾ।
ਪਰ! ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਹਿਬਰਾਂ ਨੇ,
ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਜਾਏ ਜੇ ਭੁੱਲ ਬੈਠੇ,
ਤਾਂ ‘ਕੱਲੀ ਮਾਂ’ ਹੀ ਕੀਰਨੇ ਰਹੂ ਪਉਂਦੀ।
ਅੰਕਲ, ਆਂਟੀਆਂ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਰਾਜ ਕਰਨਾ,
ਬੋਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਡੇ ਨਾ ਮਨ ਭਉਂਦੀ।
ਚੁੰਨੀ, ਸੂਟ, ਸਲਵਾਰ ਦਾ ਗਿਆ ਫੈਸ਼ਨ,
ਨਾ ਕੋਈ ਭੈਣ ਸੁਹਾਗ ਦੇ ਗੀਤ ਗਉਂਦੀ।
ਭੈਣ-ਭਰਾ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਯਾਰ ਕਹਿੰਦੇ
ਮਾਂ-ਪਿਉ ਤੋਂ ਵੀ, ਨਾ ਸ਼ਰਮ ਅਉਂਦੀ।

ਘੋਰਾ ਘੱਤ ਕੇ ਦੂਜੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਨੇ,
ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਬੜਾ ਖੁਆਰ ਕੀਤਾ।
“ਸੁਹਲ” ਪੁੱਛੋ! ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਘਾੜਿਆਂ ਨੂੰ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਰੱਬ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਰਿਸ਼ਤਾ

ਮਾਂ ਦਾ ਰੱਬ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਰਿਸ਼ਤਾ,
ਇਹਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਿਆ ਕਰ।
ਮਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਫਲ ਮਿੱਠਾ,
ਇਹਦੇ ਤੋਂ ਨਾ ਡਰਿਆ ਕਰ।

ਸਾਰੇ ਜੱਗ ਤੇ ਮਾਂ ਤੋਂ ਉੱਚਾ,
ਕੋਈ ਨਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੋਵੇਗਾ।
ਜੇ ਕੋਈ ਮਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਲਿੂ,
ਮਲ ਅਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਧੋਵੇਗਾ।
ਮਾਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਨਾ,
ਇਸ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਜ਼ਰਿਆ ਕਰ।
ਮਾਂ ਦਾ ਰੱਬ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਰਿਸ਼ਤਾ,
ਮਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਿਆ ਕਰ।

ਦੂਜੀ ਤੇਰੀ ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਹੈ,
ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਪਉਂਨਾ ਏਂ।
ਜੀ-ਜੰਤ ਸਭ ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਦੇ ,
ਤੂੰ ਗੀਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਾਉਂਨਾ ਏਂ।
ਹਰ ਥਾਂ ਤੇਰੀ ਜਿੱਤ ਹੋਵੇਗੀ,
ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਤੋਂ ਨਾ ਹਰਿਆ ਕਰ।

ਬੱਸ ਫਿਰ ਤੀਜੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ,
ਸੀਸ ਝੁਕਾ ਕੇ ਵੇਖ ਲਵੇ।
ਇਹ ਪਰ-ਉਪਕਾਰੀ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ,
ਸਭ ਸੇਵ ਕਮਾ ਕੇ ਵੇਖ ਲਵੇ।
ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਹੈ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸਾਗਰ,
ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਿਆ ਕਰ,
ਇਹ ਵੀ ਤੀਜੀ ਮਾਂ ਹੈ ਸਭ ਦੀ,

“ਸੁਹਲ” ਇਸ ਨੂੰ ਪਡ੍ਹਿਆ ਕਰ।
ਰੱਬ ਤੋਂ ਨਾਂ ਹੈ ਮਾਂ ਦਾ ਉੱਚਾ,
ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਿਆ ਕਰ
ਸਭ ਨੂੰ ਫਲ ਮਿਲੇਗਾ ਮਿੱਠਾ,
ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਨਾ ਡਰਿਆ ਕਰ।

ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ

ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਏਥੇ, ਕੁਝ ਹੀ ਲੋਕੀਂ ਕਰਦੇ ਨੇ।
ਜਿਹੜੇ ਲੋਕੀਂ ਪੂਜਣ ਮਾਪੇ, ਉਹੀ ਜੱਗ ਤੇ ਤਰਦੇ ਨੇ।

ਮਾਪੇ ਗੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਪਹਿਲੇ, ਦੂਜੇ ਗੁਰੂ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ।
ਸਭ ਨੂੰ ਰਾਹ ਵਿਖਾਵਣ ਵਾਲੇ, ਇਹੋ ਹੀ ਸੰਸਥਾਪਕ ਨੇ।
ਤੈਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ, ਉਹ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇ,
ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਏਥੇ, ਕੁਝ ਹੀ ਲੋਕੀਂ ਕਰਦੇ ਨੇ।

ਬੁੱਚਾ ਬਾਪੂ ਸੌਚ ਰਿਹਾ, ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ।
ਪੈ ਗਿਆ ਰਾਹ ਪਖੰਡਾਂ ਦੇ, ਨਾ ਸੁਣਦਾ ਹਉਕੇ ਹਾੜੇ ਨੂੰ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮੌੜ ਲਿਆ, ਜੋ ਤੇਰਾ ਦੁੱਖੜਾ ਜਰਦੇ ਨੇ,
ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਏਥੇ, ਕੁਝ ਹੀ ਲੋਕੀਂ ਕਰਦੇ ਨੇ।

ਬੱਚੇ ਹੋਏ ਜਦੋਂ ਉਡਾਨੂ, ਸਭ ਕੁਝ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤਾ।
ਮਾਰੀ ਠੋਕਰ ਨਫਰਤ ਦੀ, ਮਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ।
ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਾਝੋਂ, ਛੁੰਕਾਰੀ ਵੀ ਹਰਦੇ ਨੇ,
ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਏਥੇ, ਕੁਝ ਹੀ ਲੋਕੀਂ ਕਰਦੇ ਨੇ।

“ਸੁਹਲ” ਉੱਚਾ ਤੀਰਥ ਮਾਪੇ, ਤੂੰ ਕੀ ਤੀਰਥ ਲਭਦਾ ਏਂ।
ਸਾਰੇ ਜੱਗ ਦੀ ਲੋ ਹੈ ਤੈਨੂੰ, ਜਾਣ ਕੇ ਮਹੁਰਾ ਚੱਬਦਾ ਏਂ।
ਸੇਵਾ ਬਾਝੋਂ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਪੇ, ਪਾਠ ਵੀ ਲੋਕੀਂ ਧਰਦੇ ਨੇ।
ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਏਥੇ ਕੁਝ ਹੀ ਲੋਕੀਂ ਕਰਦੇ ਨੇ।
ਜਿਹੜੇ ਲੋਕੀਂ ਪੂਜਣ ਮਾਪੇ, ਉਹੀ ਜੱਗ ਤੇ ਤਰਦੇ ਨੇ।

ਮਾਂ ਦਾ ਵਿਹੜਾ

ਮੈਨੂੰ ਰੱਬ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਰਗਾ, ਮਾਂ ਦਾ ਵਿਹੜਾ ਜਾਪੇ।

ਜਿਉਂ ਅਰਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੈਨ ਸਿਤਾਰੇ, ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਕੋਈ ਛੋਟਾ।
ਇਸ ਤਰਾਂ ਹੀ ਘਰ ਵਿਚ ਬੱਚਾ, ਮਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਦਾ ਟੋਟਾ।
ਸਭ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਲਗਦੇ ਲੋਕੋਂ! ਘਰ ਵਿਚ ਸੋਹਣੇ ਮਾਪੇ,
ਮੈਨੂੰ ਰੱਬ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਰਗਾ, ਮਾਂ ਦਾ ਵਿਹੜਾ ਜਾਪੇ।

ਬੱਚੇ ਨੱਚ-ਨੱਚ ਧਰਤੀ ਪੁੱਟਣ, ਦਿਨ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਆਵੇ।
ਭੰਗੜਾ-ਗਿੱਧਾ, ਵਿਹੜੇ ਪੈਂਦਾ, ਜਦ ਢੋਲੀ, ਢੋਲ ਵਜਾਵੇ।
ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੇਖੋ ਨੱਚਣ, ਚਾਚੇ-ਤਾਏ ਤੇ ਭਾਪੇ,
ਮੈਨੂੰ ਰੱਬ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਰਗਾ, ਮਾਂ ਦਾ ਵਿਹੜਾ ਜਾਪੇ।

ਬੁੱਢ-ਸੁਹਾਗਣ ਸਾਡੀਆਂ ਮਾਵਾਂ, ਮੰਗਣ ਸਭ ਦੀਆਂ ਖੈਰਾਂ।
ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤੱਤੀ ਵਾ ਨਾ ਲੱਗੇ, ਰੱਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾਂ।
ਪਰਦੇਸ਼ੋਂ ਸੁੱਖੀਂ-ਸਾਂਦੀ ਬੱਚੇ ਮੁੜ ਆਊਂਣ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪੇ,
ਮੈਨੂੰ ਰੱਬ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਰਗਾ, ਮਾਂ ਦਾ ਵਿਹੜਾ ਜਾਪੇ।

ਬਾਬੇ ਮਿਲੜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਹੜੇ, ਕਿਰਪੀ ਮਾਂ ਦਾ ਵਾਸਾ।
ਜੋ ਵੀ ਦਰ ਤੇ ਮੰਗਣ ਆਇਆ, ਉਹ ਨਾ ਜਾਏ ਨਿਰਾਸਾ।
‘ਸੁਹਲ’ ਬਜੁਰਗਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ, ਛੁਲ-ਛੁਲ ਪੈਂਦੇ ਹਾਸੇ,
ਮੈਨੂੰ ਰੱਬ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਰਗਾ, ਮਾਂ ਦਾ ਵਿਹੜਾ ਜਾਪੇ।

ਮਾਹੀਆ ਤੇਰੇ ਕੁੜਤੇ 'ਤੇ

ਚੰਨਾ ਤੇਰੇ ਕੁੜਤੇ 'ਤੇ
ਛੁੱਲ, ਘੁੱਗੀਆਂ ਤੇ ਮੌਰ ਬਣਾਵਾਂ।

ਛੁੱਲਕਾਰੀ 'ਤੇ ਪਾਉਂਦੀ ਰਹੀ,
ਚੰਨਾਂ ਵੇਲ ਬੂਟੀਆਂ।
ਰੱਜ-ਰੱਜ ਤੀਆਂ 'ਚ ਮੈਂ,
ਪੀਘਾਂ ਚੰਨਾਂ ਝੂਟੀਆਂ।
ਹੁਣ ਤੇਰੀਆਂ ਹੀ ਰੀਝਾਂ ਮੈਂ ਪੁਗਾਵਾਂ,
ਚੰਨਾ ਤੇਰੇ ਕੁੜਤੇ 'ਤੇ
ਛੁੱਲ, ਘੁੱਗੀਆਂ ਤੇ ਮੌਰ ਬਣਾਵਾਂ।

ਛੋਟੀ ਹੁੰਦੀ ਖੇਡਦੀ ਰਹੀ,
ਚੰਨਾਂ ਗੀਟੇ-ਗੀਟੀਆਂ।
ਵੇ ! ਕਈ ਵਾਰਿਂ ਖੇਡਦਿਆਂ,
ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈਆਂ ਮੀਢੀਆਂ।
ਤਾਂ ਵੀ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਵਾਂ,
ਚੰਨਾ ਤੇਰੇ ਕੁੜਤੇ 'ਤੇ
ਛੁੱਲ, ਘੁੱਗੀਆਂ ਤੇ ਮੌਰ ਬਣਾਵਾਂ।

ਵੇ ਤੇਰੇ ਕੁੜਤੇ ਦਾ ਨਿਰਾ-ਪੁਰਾ,
ਮੇਰੇ ਜਿਹਾ ਰੰਗ ਵੇ।
ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਨੱਚੂੰ ਜਦੋਂ,
ਲੱਥ ਜਾਉਗੀ ਸੰਗ ਵੇ।
ਤੈਨੂੰ ਗਿੱਧੇ ਵਿਚ ਰੱਜ ਕੇ ਨਚਾਵਾਂ,
ਚੰਨਾ ਤੇਰੇ ਕੁੜਤੇ 'ਤੇ
ਛੁੱਲ, ਘੁੱਗੀਆਂ ਤੇ ਮੌਰ ਬਣਾਵਾਂ।

ਤੂੰ ਸਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਆ ਜਾ,
ਤੀਆਂ ਮੈਂ ਮਨਾਉਣੀਆਂ,
ਜੀ! ਮੇਲੇ ਵਿਚ 'ਕੱਠਿਆਂ ਨੇ,
ਪੀਘਾਂ ਵੀ ਚੜ੍ਹਾਉਣੀਆਂ।
“ਸੁਹਲ” ਗਿੱਧੇ 'ਚ ਬੋਲੀਆਂ ਪਾਵਾਂ,
ਚੰਨਾ ਤੇਰੇ ਕੁੜਤੇ 'ਤੇ
ਛੁੱਲ, ਘੁੱਗੀਆਂ ਤੇ ਮੌਰ ਬਣਾਵਾਂ।

ਮਰੇ ਨਾ ਪੁੱਤ ਬੇਗਾਨਾ

ਧੀ ਮਰੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਲੋਕੋ
ਮਰੇ ਨਾ ਪੁੱਤ ਬੇਗਾਨਾ।

ਮਰ ਗਈਆਂ ਸਭ ਸੱਧਰਾਂ ਆਸਾਂ
ਮਨ ਦੀ ਰੀਝ ਨਾ ਪੂਰੀ ਹੋਈ
ਛੋਟੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਦਾਦੀ ਮਰ ਗਈ
ਉਹ ਦੁੱਖ ਜਾਣੇ ਸੋਈ।
ਮਾਂ-ਪਿਉ ਝੱਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ,
ਜਿਉਂ ਕੋਈ ਕਰੇ ਦੀਵਾਨਾ।
ਧੀ ਮਰੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਲੋਕੋ,
ਮਰੇ ਨਾ ਪੁੱਤ ਬੇਗਾਨਾ।

ਜਨਮ ਦਿਨ ਹਰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਾਲਾ,
ਸਭ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਆਵੇ।
ਸਾਰੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਰੌਣਕਾਂ,
ਹਰ ਕੋਈ ਦੀਪ ਜਗਾਵੇ।
ਭੈਣਾਂ ਸ਼ਗਨ ਮਨਾਉਣ ਵੀਰ ਦੇ,
ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਵੀਰ ਦੇ ਗਾਨਾ

ਧੀ ਮਰੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਲੋਕੋ,
ਮਰੇ ਨਾ ਪੁੱਤ ਬੇਗਾਨਾ।

ਭੈਣ ! ਵੀਰ ਦੇ ਰੱਖੜੀ ਬੰਨ੍ਹਦੀ,
ਰੱਜ-ਰੱਜ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉਂਦੇ।
ਕੋਈ ਮੋਇਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦਾ,
ਕੋਈ ਮਰਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਂਦੇ।
ਚੁੱਕੀ ਪੰਡ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਸਿਰ 'ਤੇ,
ਤੁਰਿਆ ਫਿਰੇ ਜ਼ਮਾਨਾ।
ਧੀ ਮਰੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਲੋਕੋ,
ਮਰੇ ਨਾ ਪੁੱਤ ਬੇਗਾਨਾ।

ਦੂਨੀਆਂ ਵਾਲਿਓ ! ਸੁਣੋ ਮੇਰੀਆਂ,
ਦਿਲ ਚੌਂ ਨਿਕਲੀਆਂ ਹਾਵਾਂ। (ਹਉਂਕੇ)
ਸੰਭਲ-ਸੰਭਲ ਪੈਰ ਮੈਂ ਰੱਖਾਂ,
ਫਿਰ ਵੀ ਠੋੜੇ ਖਾਵਾਂ।
“ਸੁਹਲ” ਮੌਤ ਹੈ ਇਕ ਦਿਨ ਆਉਣੀ,
ਸੱਚ ਕਿਹਾ ਵਿਦਵਾਨਾਂ।
ਧੀ ਮਰੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਲੋਕੋ,
ਕੋਈ ਮਰੇ ਨਾ ਪੁੱਤ ਬੇਗਾਨਾ

ਮਸਲੇ ਬੇ-ਸ਼ੁਮਾਰ

ਬੁੱਧ ਮੰਦਿਰ ਤੇ ਹਰਿਮੰਦਿਰ ਦੇ
ਮਸਲੇ ਬੇ-ਸ਼ੁਮਾਰ ਖੜੇ ਨੇ।
ਮੰਗਣ ਲਈ ਇਨਸਾਫ਼ ਵਿਚਾਰੇ
ਲੋਕੀਂ ਦਫ਼ਤਰ ਬਾਹਰ ਖੜੇ ਨੇ।

ਲਾਲ ਖੂਨ ਵੀ ਹੋਇਆ ਚਿੱਟਾ
ਪਈਆਂ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਤਰੇੜਾਂ,
ਮਸਜਿਦ, ਮੰਦਿਰ, ਗੁਰੂ-ਦੁਆਰੇ
ਸੇਵਕ ਲੈ ਹਥਿਆਰ ਖੜੇ ਨੇ।

ਕੋਈ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਊਂਦਾ
ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਰੋ ਗੋਲੀ,
ਆਪਣਿਆਂ 'ਤੇ ਫੜ ਕੇ ਪੰਜ਼ਰ
ਵੇਖੋ ਤਾ ਅਹਿਲਕਾਰ ਖੜੇ ਨੇ।

ਧੱਤੀ, ਟੋਪੀ, ਪਗੜੀ ਵਾਲਾ
ਦੱਸੋ! ਏਥੇ ਬਚਿਆ ਕਿਹੜਾ,
ਝੂਠ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦੇਵਣ ਵਾਲੇ
ਏਥੇ ਵੀ ਦਾਵੇਦਾਰ ਖੜੇ ਨੇ।

ਹੁਕਮਰਾਨ ਦਾ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਰਾ
ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਕੀ ਕਰਨਾ,
ਜੋ ਹੱਕਾਂ ਖਾਤਰ ਧੱਕੇ ਖਾਂਦੇ
ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਖੜੇ ਨੇ।

ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਪੁੱਟਣ
ਬਣਦੇ ਨੇ ਸ਼ੁਭ-ਚਿੰਤਕ ਨੇਤਾ,
ਅੰਦਰੋਂ ਕਾਲੇ ਬਾਹਰੋਂ ਚਿੱਟੇ
ਜਾਪ ਰਹੇ ਦਿਲਦਾਰ ਖੜੇ ਨੇ।

ਪੁੱਛੇ ਨਾ ਕੋਈ ਕਾਤਿਲ ਤਾਈਂ
ਰਹੀ ਨਾ ਕਦਰ ਕਨੂੰਨਾਂ ਦੀ,
“ਸੁਹਲ” ਕਈ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਤੋਂ ਹੀ
ਰਾਜੇ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਖੜੇ ਨੇ।

ਮਾਵਾਂ ਸਦਾ ਜੀਊਣ

ਮਾਵਾਂ ਸਦਾ ਜੀਊਣ ਜੱਗ 'ਤੇ,
ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਂ।

ਪੜ੍ਹ ਲਉ ਵਿਚ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਭਾਵੇਂ,
ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਰੱਬ ਤੋਂ ਉੱਚੀ।
ਮਾਂ ਦੀ ਰੀਸ, ਨਹੀਂ ਜੱਗ ਉਤੇ,
ਮਾਂ ਦੀ ਮਮਤਾ ਸੱਚੀ-ਸੱਚੀ।
ਉਹਦੇ ਦਿਲ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਕੇ ਵੇਖੋ
ਜਿਸ ਨਾ ਵੇਖੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ,
ਮਾਵਾਂ ਸਦਾ ਜੀਊਣ ਜੱਗ 'ਤੇ,
ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਂ।

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਪਾਲਣਹਾਰੀ,
ਸਾਰੇ ਜੱਗ ਤੋਂ ਮਾਂ ਪਿਆਰੀ।
ਰਾਜੇ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਪੂਜਣ,
ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ ਪਰ-ਉਪਕਾਰੀ।
ਮਾਂ ਬੇਸ਼ਕ ਮਾਰੇ, ਝਿੜਕੇ,
ਮੈਂ ਉਹਦੇ ਪੈਰ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਹਾਂ,
ਮਾਵਾਂ ਸਦਾ ਜੀਊਣ ਜੱਗ 'ਤੇ,
ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਂ।

ਬੱਚੇ ਦਾ ਮਲ-ਮੂਤਰ ਧੋਂਦੀ,
ਤਾਂ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉਂਦੀ ਮਾਂ।
ਸੁੱਕੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਾ ਕੇ ਉਹਨੂੰ,
ਗਿੱਲੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸਉਂਦੀ ਮਾਂ।
ਵੇਖੋ ਮੰਦਰ, ਗੁਰੂ-ਦੁਆਰੇ,
ਮਾਂ ਵਰਗੀ ਨਾ ਲੱਭੀ ਥਾਂ,
ਮਾਵਾਂ ਸਦਾ ਜੀਊਣ ਜੱਗ 'ਤੇ,
ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਂ।

ਜੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਕੰਨ ਤੱਤਾ ਹੋਵੇ,
ਮਾਵਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਕਰਨ ਦੁਆਵਾਂ।
ਰੱਬਾ! ਮੇਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤਾਈਂ,
ਸੁੱਖਾਂ ਭਰੀਆਂ ਆਉਣ ਹਵਾਵਾਂ।
ਅੱਖੇ ਵੇਲੇ ਮਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ
ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹੈ ਫੜਦੀ ਬਾਂਹ,
ਮਾਵਾਂ ਸਦਾ ਜੀਊਣ ਜੱਗ 'ਤੇ,
ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਂ।

ਸਾਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ,
ਮਾਂ ਦਾ ਕਰਜ ਮੁਕਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
ਜੱਗ ਤੋਂ ਦੁੱਖ ਲੁਕਾ ਲਵਾਂਗੇ,
ਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁੱਖ ਲੁਕਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
“ਸੁਹਲ” ਲੱਖਾਂ ਛਾਵਾਂ ਹੋਵਣ,
ਮਾਂ ਵਰਗੀ ਨਹੀਂ ਠੰਡੀ ਛਾਂ।
ਮਾਵਾਂ ਸਦਾ ਜੀਊਣ ਜੱਗ 'ਤੇ,
ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਂ।

ਮੌਸਮ ਬੜਾ ਸੁਹਾਣਾ

ਮੌਸਮ ਬੜਾ ਸੁਹਾਣਾ, ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਦਾ।
ਕੁੜੀਆਂ ਗੀਤ ਸੁਨਾਉਣਾ, ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਦਾ।

ਜੇਠ-ਹਾੜ ਵਿਚ ਸੜ ਗਏ ਪੱਤੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ।
ਸੇਕ ਸਹੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਤੱਤੀਆਂ ਧੁੱਪਾਂ ਦੇ।
ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਮੁੱਖ 'ਤੇ ਆਏ ਪਸੀਨੇ ਦਾ,
ਕੁੜੀਆਂ ਗੀਤ ਸੁਣਾਉਣਾ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਦਾ।
ਮੌਸਮ ਬੜਾ ਸੁਹਾਣਾ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਦਾ।

ਲਾਲ ਹਨੇਰੀ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਕਿਧਰੋਂ ਆਈ ਏ।
ਬੱਦਲ ਵਰਿਆ ਕਣੀਆਂ ਠੰਡ ਵਰਤਾਈ ਏ।
ਹਾਲ ਬੁਰਾ ਸੀ ਗਰਮੀ ਮਾਰੇ ਸੀਨੇ ਦਾ,
ਕੁੜੀਆਂ ਗੀਤ ਸੁਨਾਉਣਾ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਦਾ।
ਮੌਸਮ ਬੜਾ ਸੁਹਾਣਾ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਦਾ।

ਚੜ੍ਹਦੇ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਸਾਵਣ ਵਰਿਆ ਏ।
ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪਾਣੀ, ਵੇਖੋ ਭਰਿਆ ਏ।
ਇਤਥਾਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਮੌਸਮ ਬੇ-ਯਕੀਨੇ ਦਾ,
ਕੁੜੀਆਂ ਗੀਤ ਸੁਨਾਉਣਾ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਦਾ।
ਮੌਸਮ ਬੜਾ ਸੁਹਾਣਾ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਦਾ।

ਪੇਕੇ ਆ ਕੇ, ਕੁੜੀਆਂ ਗਿੱਧਾ ਪਉਣਗੀਆਂ।
ਇਕ ਢੂਜੀ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦਾ ਹਾਲ ਸੁਨਾਉਣਗੀਆਂ।
ਮਜ਼ਾ ਬੜਾ ਹੈ “ਸੁਹਲ”, ਜਿੰਦਗੀ ਜੀਣੇ ਦਾ,
ਮੌਸਮ ਬੜਾ ਸੁਹਾਣਾ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਦਾ।
ਕੁੜੀਆਂ ਗੀਤ ਸੁਨਾਉਣਾ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਦਾ।

ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ

ਇਕ ਮਈ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਸ਼ਿਕਾਰੀ, ਜਾਗ ਪਏ ਮਜ਼ਦੂਰ।
ਕਿਰਤੀ-ਕਾਮੇਂ ਦੁਨੀਆਂ ਉੱਤੇ, ਹੋ ਗਏ ਨੇ ਮਸ਼ਹੂਰ।

ਝੰਡਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੱਕਾਂ ਖਾਤਰ, ਬੋਲਿਆ ਇਨਕਲਾਬ,
ਖੂਨ ਆਪਣਾ ਫੇਲਣ ਦੇ ਲਈ, ਹੋ ਗਏ ਸੀ ਮਜ਼ਬੂਰ।

ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ, ਸੱਚੇ ਕਾਮੇਂ-ਕਿਰਤੀ
ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਵੇਖ-ਵੇਖ ਕੇ, ਚੜ੍ਹਿਆ ਨਵਾਂ ਸਰੂਰ।

ਹੱਡ ਤੋੜ ਕੇ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ, ਹੱਕ ਨਾ ਮਿਲਦਾ ਪੂਰਾ
ਜ਼ੁਲਮ ਦੀਆਂ ਉਹ ਮਾਰਾਂ ਖਾ ਕੇ, ਹੋਏ ਸੀ ਚੂਰੋ-ਚੂਰ।

ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਬੜਾ ਤਸੱਦੂਰ ਕੀਤਾ
ਸਰਕਾਰੀ ਠੇਕੇਦਾਰ ਪੂਰੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਘੂਰ।

ਹੱਦ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਹੋ ਗਈ ਓਥੇ, ਸੁਣੇ ਨਾ ਕੋਈ ਅਰਜੋਈ,
ਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਵੇਖੋ, ਪੈ ਗਿਆ ਹੱਕ ਦਾ ਬੂਰ।

“ਸੁਹਲ” ਕਿਰਤੀ ਸਾਰੇ ਜੱਗ 'ਤੇ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਅੱਜ ਮਨਾਵੇ
ਤਾਂਹੀਉਂ ਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ, ਚਮਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ਨੂਰ।

ਮਿਲਾਵਟਖੋਰੀ

ਮਾਨਵਤਾ ਲਈ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਜੇ, ਏਸੇ ਤਰਾਂ ਮਿਲਾਵਟਖੋਰੀ।
ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਵੀ, ਕਿਥੋਂ ਲੈਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਲੋਰੀ।

ਪੁੱਤ ਦੀਆਂ ਵੀ ਕਸਮਾਂ ਖਾ ਕੇ, ਰੱਜ ਕੇ ਦੁੱਧ 'ਚ ਪਾਣੀ ਪਾ ਕੇ।
ਵਧੀਆ ਸੰਘਣਾਂ ਦੁੱਧ ਬਣਾਉਂਦੇ, ਯੂਰੀਆ ਖਾਦ ਮਿਲਾ ਕੇ।
ਖੇਡ ਮੌਤ ਦੀ ਖੇਡਣ ਖਾਤਰ, ਨਿੱਤ ਹੀ ਭਰਦੇ ਰਹੇ ਤਿਜੌਰੀ,
ਮਾਨਵਤਾ ਲਈ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਜੇ, ਏਸੇ ਤਰਾਂ ਮਿਲਾਵਟਖੋਰੀ।
ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲੋਕੋ! ਕਿਥੋਂ, ਲੈਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਲੋਰੀ।

ਪਨੀਰ ਵੇਚਦੇ ਬੜਾ ਹੀ ਸੋਹਣਾ, ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਨਾ ਕਿਧਰੇ ਹੋਣਾ।
ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਜ਼ਿਹਰਾਂ ਨਾਲ ਫਟਾਇਆ, ਦਹੀਂ ਜਾਪੇ ਅਸਲੀ ਹੋਣਾ।
ਇਹ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਸਭੇ ਵਸਤਾਂ, ਉਹ ਵੇਚਣ ਜੋਰੋ- ਜੋਰੀ,
ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲੋਕੋ! ਕਿਥੋਂ ਲੈਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਲੋਰੀ।
ਮਾਨਵਤਾ ਲਈ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਜੇ, ਏਸੇ ਤਰਾਂ ਮਿਲਾਵਟਖੋਰੀ।

ਸਬਜੀ-ਭਾਜੀ, ਫਲ-ਫਰੂਟ ਵੀ, ਨਿੱਤ ਹੀ ਪਾਲਿਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਵੇਖੋ।
ਬੈਂਗਣ ਤਾਈਂ ਲਗਾ ਕੇ ਟੀਕੇ, ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਖਾਲਿਸ ਹੁੰਦੇ ਵੇਖੋ।
ਤਿਜ਼ਾਬਾਂ ਨਾਲ ਖੂਬ ਰਗੜ ਕੇ, ਅਦਰਕ ਦੀ ਉਹ ਭਰਦੇ ਬੋਰੀ,
ਮਾਨਵਤਾ ਲਈ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਜੇ, ਇਸ ਤਰਾਂ ਮਿਲਾਵਟਖੋਰੀ।
ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲੋਕੋ! ਕਿਥੋਂ ਲੈਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਲੋਰੀ।

ਨਵੇਂ ਫੈਸ਼ਨ ਦੇ ਮੌਲ ਬ੍ਰੈਂਡਿਡ, ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਭਰਦੇ ਚੱਟੀ।
ਨਵੇਂ ਲੇਬਲ ਤੇ ਥਾਨ ਪੁਰਾਣੇ, ਹੁਣ ਵਿਕਦੇ ਨੇ ਹੱਟੀਓ-ਹੱਟੀ।
ਮਾਲ ਵੇਚ ਕੇ ਚਾਈਨਾ ਦਾ ਉਹ, ਬਣੇ ਲੱਖ ਤੋਂ, ਲੱਖ-ਕਰੋੜੀ,
ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਜੇ, ਇਸ ਤਰਾਂ ਮਿਲਾਵਟਖੋਰੀ।
ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਕਿਥੋਂ ਲੋਕੋ! ਲੈਣੀ ਬੱਚਿਆਂ ਮਾਂ ਦੀ ਲੋਰੀ।

ਜਿੱਥੇ ਨਕਲੀ ਮਿਲਣ ਦਵਾਈਆਂ, ਖਾ ਕੇ ਜਾਨਾਂ ਕਈ ਗਵਾਈਆਂ।
ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੰਦ ਬੋਤਲਾਂ, ਟੈਂਕੀ ਵਿਚੋਂ, ਹੀ ਜਾਣ ਭਰਾਈਆਂ।
ਨਕਲੀ ਕੋਲਡ-ਡਰਿੰਕ ਨੇ ਏਥੇ, ਜਿੰਦ ਕਿਉਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੋਰੀ,
ਦੇਸ਼ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਜੇ, ਇਸ ਤਰਾਂ ਮਿਲਾਵਟਖੋਰੀ।
ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲੋਕੋ! ਕਿਥੋਂ ਲੈਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਲੋਰੀ।

ਰਹੇ ਫਿਰਦੇ ਲੀਡਰ ਦੇਸ਼ ਮੇਰੇ ਦੇ, ਲੈ ਕੇ ਝੰਡੀ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਾਂ।
ਬੰਦ ਨਾ ਹੋਈ ਮਿਲਾਵਟਖੋਰੀ, ਆਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਈ ਸਰਕਾਰਾਂ।
ਬਰਬਾਦ ਹੋਣੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਏਥੇ, ਇਹ ਗੱਲ ਸਜਣੋਂ! ਸੱਚੀ-ਕੋਰੀ,
ਇਸ ਦੇਸ਼ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਜੇ, ਇਸ ਤਰਾਂ ਮਿਲਾਵਟਖੋਰੀ।
ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲੋਕੋ! ਕਿਥੋਂ ਲੈਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਲੋਰੀ।

“ਸੁਹਲ” ਨਾ ਭੁੱਲੋ ਕਦੇ ਵੀ ਲੋਕੋ, ‘ਸਿਹਤ ਜੰਗ’ ਨੂੰ ਰਲ ਕੇ ਰੋਕੋ।
ਉੱਗਦੀ ਨਵੀਂ ਪਨੀਰੀ ਤਾਈਂ, ਹੁਣ ਅੱਗ ਵਿਚ ਨਾ ਜਾਣ ਕੇ ਝੋਕੋ।
‘ਜਿੰਦਗੀ ਇਨਕਲਾਬ’ ਲਿਆਉ, ਰੱਬ ਦੇ ਹੱਥ ਨਾ ਰਹਿਣੀ ਡੋਰੀ,
ਇਹ ਦੇਸ਼ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਜੇ, ਇਸ ਤਰਾਂ ਮਿਲਾਵਟਖੋਰੀ।
ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲੋਕੋ! ਕਿਥੋਂ ਲੈਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਲੋਰੀ।

ਨੈਣਾਂ 'ਚ ਸਵਾਲ ਨੇ

ਹਿਜਰਾਂ ਦੀ ਪੀੜ ਵਾਲੇ,
ਨੈਣਾਂ 'ਚ ਸਵਾਲ ਨੇ।
ਅੱਖੀਆਂ 'ਚ ਹੰਝੂ ਵੀ
ਬੜੇ ਬੇ-ਮਿਸਾਲ ਨੇ।

ਅੰਬਰ ਚੌਂ ਟੁੱਟਾ ਤਾਰਾ
ਦਿਲ ਸੀ ਅਕਾਸ਼ ਦਾ।
ਸੁਪਨੇ 'ਚ ਮਿਲ ਜਾ
ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸਵਾਸ ਦਾ।
ਇਕ ਵਾਰੀ ਪੁੱਛ ਮੈਨੂੰ
ਤੇਰੇ ਵੀ ਕੀ ਹਾਲ ਨੇ।
ਹਿਜਰਾਂ ਦੀ ਪੀੜ ਵਾਲੇ
ਨੈਣਾਂ 'ਚ ਸਵਾਲ ਨੇ।

ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਵੇ ਚੰਨਾ
ਲਵਾਂ ਅੰਗੜਾਈਆਂ ਵੇ।
ਵੰਗਾਂ ਸਤਰੰਗੀਆਂ ਵੀ
ਦਿੰਦੀਆਂ ਦੁਹਾਈਆਂ ਵੇ।
ਦਿਲ ਵਿਚ ਹੌਕਿਆਂ ਦੇ
ਉੱਠਦੇ ਉਬਾਲ ਨੇ।
ਅੱਖੀਆਂ 'ਚ ਹੰਝੂ ਵੀ
ਬੜੇ ਬੇ-ਮਿਸਾਲ ਨੇ।

ਬਿਰਹੋਂ ਦੀ ਪੀੜ ਹੁਣ
ਝੱਲੀ ਨਹੀਉਂ ਜਾਂਵਦੀ।
ਸੱਜਣਾ ਵੇ ਯਾਦ ਤੇਰੀ
ਵੱਡ੍ਹ-ਵੱਡ੍ਹ ਖਾਂਵਦੀ।
ਇਕ-ਇਕ ਦਿਨ ਕਰ
ਬੀਤ ਗਏ ਸਾਲ ਨੇ।
ਨੈਣਾਂ ਵਿਚ ਹੰਝੂ ਵੀ ਤਾਂ
ਬੜੇ ਬੇ-ਮਿਸਾਲ ਨੇ।

ਮੱਸਿਆ ਦੀ ਰਾਤ ਵਾਂਗ
ਪੈ ਗਿਆ ਹਨੇਰਾ ਵੇ।
ਮਿਲ ਜਾ ਆ ਕੇ ਚੰਨਾਂ
ਹੋ ਜਾਉਗਾ ਸਵੇਰਾ ਵੇ।
“ਸੁਹਲ” ਤੇਰੇ ਲਾਰੇ ਵੇਖੇ
ਬੜੇ ਹੀ ਕਮਾਲ ਨੇ।
ਹਿਜਰਾਂ ਦੀ ਪੀੜ ਵਾਲੇ
ਨੈਣਾਂ 'ਚ ਸਵਾਲ ਨੇ।
ਅੱਖੀਆਂ 'ਚ ਹੰਝੂ ਵੀ
ਬੜੇ ਬੇ-ਮਿਸਾਲ ਨੇ।

ਨਸੇ ਦੇ ਸੌਦਾਗਰ

ਨਸੇ ਦੇ ਸੁਦਾਗਰਾਂ ਨੇ, ਰੋਲੀਆਂ ਜਵਾਨੀਆਂ
ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਆਦੀ ਕੀਤੇ, ਮੁੰਡੇ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ।
ਚੜ੍ਹਦੀ ਜਵਾਨੀ ਸੁਹਣੇ, ਛੁੱਲ ਸੀ ਗੁਲਾਬ ਦੇ।
ਧੋਤੀਆਂ ਨਾ ਜਾਣ ਜੱਗ ਉਤੋਂ ਬਦਨਾਮੀਆਂ,
ਨਸੇ ਦੇ ਸੁਦਾਗਰਾਂ ਨੇ, ਰੋਲੀਆਂ ਜਵਾਨੀਆਂ।

ਬਾਪੂ ਦਾ ਜਵਾਨ ਪੁੱਤਰ, ਚਿੱਟੇ ਨੇ ਹੈ ਖਾ ਲਿਆ।
ਹੈਰੋਇਨ ਜਿਹਾ ਨਸ਼ਾ ਕਿਥੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਾ ਲਿਆ।
ਪੁੱਤਰ ਮਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ, ਰਹੀਆਂ ਨਾ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ
ਨਸੇ ਦੇ ਸੁਦਾਗਰਾਂ ਨੇ, ਰੋਲੀਆਂ ਜਵਾਨੀਆਂ।

ਨਸੇ ਦਾ ਵਧਾਰ ਛੱਡੋ, ਸੌਚ ਉੱਚੀ ਸੌਚ ਕੇ।
ਭੋਲੇ-ਭਾਲੇ ਗੱਭਰੂ ਦੀ, ਮੌਤ ਕਿਉਂ ਹੋ ਲੋਚਦੇ।
ਵਿਧਵਾ ਨਾ ਕਰੋ, ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਤੇ ਜਨਾਨੀਆਂ,
ਨਸੇ ਦੇ ਸੁਦਾਗਰੋਂ ਨੇ, ਰੋਲੀਆਂ ਜਵਾਨੀਆਂ।

ਵੇਲਾ ਹੁਣ ਆ ਗਿਆ ਏ, ਸਾਂਝੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ।
ਤਾਂ, ਨਸੇ ਨਾਲ ਮਰੇ ਨਾ ਕੋਈ, ਗੱਭਰੂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ।
ਆਖੇ ਲੱਗੋ ‘ਸੁਹਲ’ ਦੇ, ਨਾ ਕਰੋ ਮਨ-ਮਾਨੀਆਂ
ਨਸੇ ਦੇ ਸੁਦਾਗਰੋਂ ਇਹ, ਰੋਲੇ ਨਾ ਜਵਾਨੀਆਂ।

ਮੇਰੇ ਭਾ ਦਾ ਕਾਹਦਾ ਸਾਵਣ

ਮੇਰੇ ਭਾ ਦਾ ਕਾਹਦਾ ਸਾਵਣ ਜੇ ਉਹ ਘਰ ਨਾ ਆਇਆ।
ਬਿਰਹੋਂ ਲਗੀ ਅੱਗ ਦੇ ਉਤੇ, ਹੋਰ ਮੁਆਤਾ ਲਾਇਆ।

ਕਰਮਾਂ ਮਾਰੀ ਹੋਈ ਵਿਜੋਗਣ, ਲੂੰ-ਲੂੰ ਤੜਫੜੇ ਮੇਰਾ
ਸੜਦੀ-ਬਲਦੀ ਜਿੰਦ ਮੇਰੀ ਨੂੰ, ਡਾਢਾ ਤੂੰ ਤੜਫਾਇਆ।

ਸੱਭੇ ਗੀਝਾਂ ਵਿਚ ਉਡੀਕਾਂ, ਰੋ-ਰੋ ਸੱਜਣਾ ਸੋਈਆਂ
ਪਰ ਚੰਦਰੀ ਦਾ ਸਉਣ ਮਹੀਨੇ, ਹੋਇਆ ਦਰਦ ਸੁਆਣਿਆ।

ਕਿਣ-ਮਿਣ ਹੁੰਦੀ ਵੇਖ ਕੇ ਸੱਜਣਾ ਅੱਖੀਉਂ ਅੱਖਰੂ ਚੋਏ
ਮੇਰੀ ਕੀ ਗੁਸਤਾਖੀ ਮਾਹੀਆ ਕਿਉਂ ਨਾ ਫੇਰਾ ਪਾਇਆ।

ਤੀਆਂ ਵਰਗੇ ਮੇਲੇ ਚੰਨਾ, ਕਰਮਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਮਾਨਣ,
ਉਹ ਹੈ ਖੋਟੇ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲੀ ਜਿਸ ਇਹ ਦਰਦ ਹੰਢਾਇਆ।

“ਸੁਹਲ” ਸੱਜਣਾ, ਸੌ ਹੱਥ ਰੱਸਾ, ਗੰਢੂ ਸਿਰੇ ਤੇ ਇੱਕੋ
ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਚੰਨਾ ਸਾਵਣ ਮਾਰੇ, ਜੋਬਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਇਆ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਦਰਿਆ

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਵਗਦਾ ਦਰਿਆ।
ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਨਾ ਗੋਤੇ ਖਾ।

ਕੈਪਸੂਲ, ਡੋਡੇ, ਭੁੱਕੀ ਮਾੜੀ,
ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜਾਨ ਛੁਡਾ।

ਮਾਂ ਤੇਰੀ ਤੈਨੂੰ ਸਮਝਾਵੇ,
ਵਰਜਣ ਤੇਰੇ ਭੈਣ ਭਰਾ।

ਧੀ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਹੋ ਗਈ,
ਨਾ ਤੂੰ ਹੱਥੋਂ ਵਕਤ ਗੁਆ।

ਛੁੱਲਾਂ ਵਰਗੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੂੰ,
ਐਵੇਂ ਨਾ ਤੂੰ ਹੋਰ ਸਤਾ।

ਰਹਿ ਜਾਣ ਨਾ ਬੱਚੇ ਅਨਪੜ੍ਹ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਜ ਪੜਾ।

ਜਿੰਨੇਂ ਦਾ ਤੂੰ ਪੀਨੈਂ ਦਾਰੂ,
ਓਨੇਂ ਦਾ ਘਰ ਸੌਦਾ ਪਾ।

ਪੜ੍ਹਾ ਕੇ ਆਪਣੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ
ਉੱਚੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਚੜ੍ਹਦਾ ਜਾ।

ਹੁਣ ਤੂੰ ਜਾਗ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ੇਰਾ,
ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਨਾ ਅੱਤ ਮਚਾ।

ਘਰ 'ਚ ਤੇਰਾ ਮਾਣ ਵਧੇਗਾ,
ਪੈ ਜਾਵੇਂ ਜੇ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ।

ਇਕੋ ਗੱਲ ਮੈਂ ਕਹਿਣੀ ਤੈਨੂੰ,
ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਨਾ ਦਾਗ ਲਗਾ।

ਹਰ ਥਾਂ ਹੋਏ ਤੇਰੀ ਸਰਦਾਰੀ,
“ਸੁਹਲ” ਐਸਾ ਚੰਨ ਚੜ੍ਹਾ।

ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਸੂਰਜ

ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਸੂਰਜ ਵੇਖੋ
ਕੀ-ਕੀ ਰੰਗ ਵਿਖਾਵੇਗਾ।
ਤੁੜ੍ਹਦੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਜਵਾਨੀ
ਹੁਣ ਵੇਖੋ! ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਵੇਗਾ।

ਦੇਸ਼ ਮੇਰੇ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲੱਗਾ
ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਇਲਾਜ ਕਰੋ।
ਗੀਤ ਅਮਨ ਦੇ ਗਊਂਦੇ ਰਹੋ
ਸਾਂਝਾਂ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਕਰੋ।
ਗੁਰਬਤ ਦੀ ਜੋ ਨੀਦਰ ਸੁੱਤੇ
ਉਹਨਾਂ ਤਾਂਈਂ ਜਗਾਵੇਗਾ।
ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਸੂਰਜ ਵੇਖੋ
ਕੀ-ਕੀ ਰੰਗ ਵਿਖਾਵੇਗਾ।
ਤੁੜ੍ਹਦੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਜਵਾਨੀ
ਹੁਣ ਵੇਖੋ! ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਵੇਗਾ।

ਚਾਰ-ਚੁਫੇਰੇ ਘੇਰਾ ਪਾ ਕੇ
ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਾਅ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ।
ਦੇਸ਼ ਮੇਰੇ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤ ਅਣਖ ਨੂੰ
ਚੋਭਾਂ ਲਾ ਜਗਾਉਂਦਾ ਹੈ।
ਦੇਸ਼-ਧਰੋਹੀ ਜਿਹੀਆਂ ਚਾਲਾਂ
ਹੁਣ ਨਾ ਕਦੇ ਚਲਾਵੇਗਾ।
ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਸੂਰਜ ਵੇਖੋ
ਕੀ-ਕੀ ਰੰਗ ਵਿਖਾਵੇਗਾ।
ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਸੂਰਜ ਵੇਖੋ
ਕੀ-ਕੀ ਰੰਗ ਵਿਖਾਵੇਗਾ।
ਤੁੜ੍ਹਦੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਜਵਾਨੀ
ਹੁਣ ਵੇਖੋ! ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਵੇਗਾ।

ਸਭ ਧਰਮਾ ਦਾ ਕਰਦਾ ਮਾਣ
ਮੇਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਪਿਆਰਾ।
ਤਾਂ ਹੀ ਇਹਦੀ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲਾ
ਚਮਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ਧਰੂ ਤਾਰਾ।
ਨਵੀਆਂ ਸ਼ੋਭ ਆਦਾਵਾਂ ਵਾਲਾ
ਨਵਾਂ ਹੀ ਚੰਨ ਚੜ੍ਹਾਵੇਗਾ।
ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਸੂਰਜ ਵੇਖੋ
ਕੀ-ਕੀ ਰੰਗ ਵਿਖਾਵੇਗਾ।
ਤੁੜ੍ਹਦੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਜਵਾਨੀ
ਹੁਣ ਵੇਖੋ! ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਨਵੀਂ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇਸ਼ ਮੇਰੇ ਦੀ
ਹੁਣ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਖੇਡੇ ਵੰਡੇਗੀ।
ਹਰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦਸਤਕ ਦੇ ਕੇ
ਗੰਢ ਪਿਆਰ ਦੀ ਗੰਢੇਗੀ।
ਫਿਰ “ਸੁਹਲ” ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਨੂੰ
ਹਰ ਕੋਈ ਫਤਹਿ ਬੁਲਾਵੇਗਾ।
ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਸੂਰਜ ਵੇਖੋ
ਕੀ-ਕੀ ਰੰਗ ਵਿਖਾਵੇਗਾ।
ਤੁੜ੍ਹਦੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਜਵਾਨੀ
ਹੁਣ ਵੇਖੋ! ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਵੇਗਾ।

ਉੱਚੀ ਬੰਦਿਆ ਕਰ ਲੈ ਸੋਚ

ਉੱਚੀ ਬੰਦਿਆ ਕਰ ਲੈ ਸੋਚ।
ਬੁਰਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕਦੇ ਨਾ ਲੋਚ।

ਆਪਣੀ ਭੁੱਖ ਮਿਟਾਵਣ ਖਾਤਰ
ਨਾ ਤੂੰ ਮਾਸ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨੋਚ।

ਭੈੜੀ ਖੋਡ ਸਿਆਸਤ ਵਾਲੀ
ਕੀ ਲੈਣਾ ਤੂੰ ਬਣ ਕੇ ਕੋਚ।

ਖਾਵੀਂ ਨਾ ਤੂੰ ਹੱਕ ਪਰਾਇਆ
ਬਾਜ਼ ਵਾਂਗ ਨਾ ਚਿੜੀ ਦਬੋਚ।

ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਅਮੀਰ ਹੋਣ ਲਈ
ਮਾੜੇ ਦੀ ਨਾ ਫੱਟੀ ਪੋਚ।

ਘਰ 'ਚ ਬਿੱਲੀ ਬਣਕੇ ਰਹਿਨੈਂ
ਬਾਹਰ ਬਣਿਆਂ ਫਿਰੋਂ ਬਲੋਚ।

ਖਾਨਾ-ਜੰਗੀ ਜੰਗ ਬੁਰੀ ਹੈ
ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਗਾਲ ਗਲੋਚ।

“ਸੁਹਲ” ਸੰਭਲ ਪੈਰ ਟਿਕਾਵੀਂ
ਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਕਿਧਰੇ ਮੌਚ।

ਪੱਕਾ ਕਨੂੰਨ ਹੋਵੇ

ਜੰਗ ਹੋਵੇ ਨਾ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਉਤੇ,
ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪੱਕਾ ਕਨੂੰਨ ਹੋਵੇ।
ਤੱਤੀ 'ਵਾ ਨਾ ਲੱਗੇ ਵਤਨ ਤਾਈਂ,
ਵਗਦੀ ਪਿਆਰ ਦੀ ਮੈਨਸੂਨ ਹੋਵੇ।

ਕਿਹਾ ਸਾਰਿਆਂ ਪੀਰਾਂ ਪੈਰੀਬਰਾਂ ਨੇ,
ਖੂਨ ਇਕ ਹੈ, ਕਿਹੜਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।
ਖੂਨੀ ਜੰਗ ਦਾ ਹਰ ਥਾਂ ਬੋਲ-ਬਾਲਾ,
ਲਹੂ ਜਾਪਦੇ ਹੋ ਗਿਆ ਅੱਥਰਾ ਹੈ।

ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਹੈ ਸਿਰ ਝੁਕ ਜਾਂਦਾ,
ਅਕਲ ਆਏਗੀ ਕਦੋਂ ਦਰਿੰਦਿਆਂ ਨੂੰ।
ਅੱਗ ਲਗਾਵਣ ਵਾਲੇ ਪਿਛੋਂ ਹੱਸਦੇ ਨੇ,
ਲੱਖ ਲਾਅਨਤ ਰੰਦਿਆਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ।

ਯੂਪੀ, ਦਿੱਲੀ, ਬਿਹਾਰ ਤੇ ਸਿੱਕਮ,
ਐਮ ਪੀ, ਕੇਰਲਾ ਜਾਂ ਦਿਹਰਾਦੂਨ ਹੋਵੇ।
ਜੰਗ ਹੋਵੇ ਨਾ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਉਤੇ,
ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪੱਕਾ ਕਨੂੰਨ ਹੋਵੇ।

ਜੜ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਵੱਡਦੇ ਨੇ,
ਜਿਵੇਂ ਫਸਲ ਨੂੰ ਚੂਹਾ ਵੱਡਦਾ ਹੈ।
ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੀ ਜੰਗ ਰਹੇ ਹੁੰਦੀ,
ਭੜਾਸ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਕੱਢਦਾ ਹੈ।

ਸਾਂਸ਼ੀਵਾਲਤਾ ਦਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ,
ਸਾਂਸ਼ਾਂ ਪਾ ਕੇ ਜੂਲਮ ਕਮਾਂਵਦੇ ਨੇ।
ਕੀ ਆਖੀਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਤਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ,
ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਂਵਦੇ ਨੇ।

ਮਾਂ ਤਾਂ ਸਭ ਦੀ, ਸਾਂਝੀ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ,
ਕਸਮ ਮਾਂ ਦੀ, ਖਾ ਕੇ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ।
ਆਖਰ ਇਕ ਦਿਨ ਸਮਾਂ ਆ ਜਾਂਦਾ
ਭੈੜੇ ਭੇਤ ਜੋ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ।

ਜੇਕਰ ਬੰਦਾ ਹੀ, ਬੰਦੇ ਦਾ ਬਣੇਂ ਵੈਗੀ,
ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਨਾ ਬੰਦੇ ਦੀ ਜੂਨ ਹੋਵੇ।
ਕਦੇ ਵੀ ਜੰਗ ਜਨੂੰਨੀ ਨਾ ਹੋਏ ਏਥੇ,
ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪੱਕਾ ਕਨੂੰਨ ਹੋਵੇ।

ਮਸਜ਼ਿਦ, ਮੰਦਰ, ਦਾ ਕੈਸਾ ਵਲਵਲਾ ਹੈ,
ਰੱਸਾ ਰੱਬ ਦੇ ਗਲ 'ਚ ਪਾ ਬੈਠੇ।
ਮਰ ਮਿਟਾਂਗੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਖਾਤਰ,
ਨਾਹਰਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੋਕੀਂ ਲਾ ਬੈਠੇ।

ਗੋਰਾ, ਕਾਲਾ ਤੇ ਸਾਂਵਲਾ ਰੰਗ ਸਾਰੇ,
ਨਿੱਤ ਨਵਾਂ ਭੂਚਾਲ ਲਿਆਂਵਦੇ ਨੇ।
ਦਿਲੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਕੇ, ਪੈ ਗਏ ਰਾਹ ਪੁੱਠੇ,
ਸ਼ੋਹਰਤ ਆਪਣੀ ਜੋ ਅਜ਼ਮਾਂਵਦੇ ਨੇ।

ਉੱਤਮ ਜਾਤ ਹੈ ਕਹਿੰਦੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ,
ਐਵੇਂ ਗੋੜ ਚੌਰਾਸੀ ਦੇ ਲਾ ਰਹੇ ਹੋ।
ਆਦਿ-ਜੁਗਾਦ ਤੋਂ, ਬਣੀ ਸਾਂਝ ਜਿਹੜੀ,
ਕਿਉਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹੋ।

ਸਿਰ 'ਤੇ ਪੱਗ ਜਾਂ ਟੋਪੀ-ਟੋਪ ਹੋਵੇ,
ਪਜਾਮਾਂ, ਧੋਤੀ ਜਾਂ ਪਾਈ ਪਤਲੂਣ ਹੋਵੇ।
ਜੰਗ ਹੋਵੇ ਨਾ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਉਤੇ,
ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪੱਕਾ ਕਨੂੰਨ ਹੋਵੇ।

ਅਸੀਂ ਭਲਾ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ,
ਭਲਾ ਆਪਣਾ ਕਿਹੜਾ ਮੰਗਦਾ ਨਹੀਂ।
ਡਫਰੀ ਸਭ ਦੀ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀ ਹੈ,
ਬਿਗਲ ਇਵੇਂ ਤਾਂ ਵੱਜਣਾ ਜੰਗ ਦਾ ਨਹੀਂ।

ਜਾਗੋ ਸੁੱਤਿਉ ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਪੈ ਜਾਉ,
ਕੰਢੇ ਰਾਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਖਲਾਰਿਉ ਨਾ।
ਪਿਆਰ ਵਾਲੀ ਗਲਵਕੜੀ ਪਾਓ ਐਸੀ,
ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਤਾਈਂ ਵੰਗਾਰਿਉ ਨਾ।

ਜਾਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ, ਬੜੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਨੇ,
ਮਿਲ-ਜੁਲ ਕੇ ਲੋਕੋ ਬਚਾ ਲਈਏ।
ਭੁੱਬਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਬੇੜੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ,
ਲਾ ਕੇ ਚੱਪੂ ਕਿਨਾਰੇ ਲਗਾ ਲਈਏ।

“ਸੁਹਲ” ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਮਝਦਾਰ ਬਣੀਏ,
ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਨਾ ਕੋਈ ਖੂਨ ਹੋਵੇ।
ਜੰਗ ਹੋਵੇ ਨਾ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਉਤੇ,
ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪੱਕਾ ਕਨੂੰਨ ਹੋਵੇ।

ਪੌ ਬਾਰਾਂ

ਐਸੀ ਗੁੱਡੀ ਚੜ੍ਹੀ ਅਸਮਾਨੇ,
ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀਆਂ, ਪੌ ਬਾਰਾਂ।

ਚੋਖਾ ਚੜ੍ਹਤ-ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਹੁੰਦਾ,
ਬਾਬਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਮਾਰੇ ਟਾਰ੍ਹਾਂ।

ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਉਹ ਲਾਏ ਭੰਡਾਰਾ,
ਫੌਟ ਅਉਂਦੀ ਵਿਚ ਅਖਬਾਰਾਂ।

ਐਸੀ ਨੇਤਾ ਚੜ੍ਹਤ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ,
ਛੱਡ ਜਾਂਦੇ ਜੋ ਨਵੀਆਂ ਕਾਰਾਂ।

ਉਸ ਬਾਬੇ ਦੀ ਸੁਣ ਕੇ ਚਰਚਾ
ਸੇਵਕ ਬਣ ਗਏ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ।

ਟੱਬਰਾਂ ਦੇ ਹੀ ਟੱਬਰ ਤੁਰ ਪਏ,
ਦਰਸ਼ਨ ਖਾਤਰ ਤੁਰੀਆਂ ਨਾਰਾਂ।

ਪਾਟੀ ਹੋਈ ਲੰਗੋਟੀ ਦੀ ਥਾਂ,
ਚੋਲੇ ਵਿਚ ਸੁਨਹਿਰੀ ਤਾਰਾਂ।

ਆਏ ਗਏ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਬਖਸ਼ੇ,
ਗੱਲ ਉਡਾਈ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ।

ਅਨਪੜ੍ਹ ਬਾਬਾ ਦਏ ਭਗੂਤੀ,
ਮੱਥੇ ਟੇਕਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਦੀ,
ਚਰਚਾ ਹੋ ਗਈ ਵਿਚ ਬਜ਼ਾਰਾਂ।
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੈ ਪਾਗਲ ਕੀਤਾ,
ਬਾਬੇ ਤੇ ਲੀਡਰ ਦੋਵਾਂ ਯਾਰਾਂ।

ਚੇਲੇ-ਚਪਟੇ ਰਲ ਕੇ ਸਾਰੇ,
ਮੌਜਾਂ ਲੁੱਟਣ ਕਰਨ ਬਹਾਰਾਂ।

ਕਿਉਂ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੱਥੇ ਟੇਕੋ,
ਲੁੱਟ ਮਚਾਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗਦਾਰਾਂ।

“ਸੁਹਲ” ਤੁਸੀਂ ਸਿਆਣੇ ਬਣ ਕੇ,
ਵੇਖੋ ਨਾ ਗਿਰਝਾਂ ਦੀਆਂ ਡਾਰਾਂ।

ਪਰ-ਉਪਕਾਰ

ਊਹਨਾਂ ਵੀ ਕਿਥੋਂ ਲੈਣਾ
ਪਰ-ਉਪਕਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ।
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਨਹੀਂ
ਸਤਿਕਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ।

ਮਾਂ ਨੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਗਾ ਕੇ
ਢੁੱਧ ਪਿਆਇਆ ਸੀ।
ਬਿਸਤਰ ਗਿੱਲਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ
ਫਿਰ ਸੁੱਕੇ ਪਾਇਆ ਸੀ।
ਹੁਣ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਆਕਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ,
ਊਹਨਾਂ ਵੀ ਕਿਥੋਂ ਲੈਣਾ
ਪਰ-ਉਪਕਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ।
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ 'ਚ ਹੁੰਦਾ ਨਹੀਂ
ਸਤਿਕਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ।

ਦਿਨ-ਰਾਤ ਕਮਾਈ ਕਰਕੇ
ਬਾਪੂ ਬੱਕਾ ਸੌਂ ਜਾਂਦਾ।
'ਸੁਖੀ ਵਸੇ ਮੇਰੋ ਪਰਵਾਰਾ
ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਗਉਂ ਜਾਂਦਾ।
ਪਿਛਲੀ ਉਮਰੇ ਤਾਂ ਰਹਿੰਦਾ
ਕਰਤਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ,
ਊਹਨਾਂ ਵੀ ਕਿਥੋਂ ਲੈਣਾ
ਪਰ-ਉਪਕਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ।
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ 'ਚ ਹੁੰਦਾ ਨਹੀਂ
ਸਤਿਕਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ।

ਹੋ ਕੇ ਦੁਖੀ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੋਂ ਜੋ
ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਸਿਆਪੇ।
ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਸੁੱਤਾ ਰਹਿ ਜਾਉ
ਲੈ ਜਾਓਗਾ ਰੱਬ ਆਪੇ।
ਬਿਨਾ ਦਵਾਈਉਂ ਲਹਿੰਦਾ ਨਾ,
ਬੁਝਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ,
ਊਹਨਾਂ ਵੀ ਕਿਥੋਂ ਲੈਣਾ
ਪਰ-ਉਪਕਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ।
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ 'ਚ ਹੁੰਦਾ ਨਹੀਂ
ਸਤਿਕਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ।

ਸੇਵਾ ਬਾਝੋਂ, ਸੌਂ ਗਿਆ ਸੁੱਤਾ
ਜੋ ਘਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ।
ਚੁੱਪ-ਚੁਪੀਤੇ ਬਹਿ ਗਏ ਜੋ
ਨਿੱਕੇ-ਵੱਡੇ ਬਾਲਕ ਸੀ।
“ਸੁਹਲ” ਕਰਦੇ ਅਰਥੀ ਤੇ,
ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ,
ਊਹਨਾਂ ਵੀ ਕਿਥੋਂ ਲੈਣਾ
ਪਰ-ਉਪਕਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ।
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ 'ਚ ਹੁੰਦਾ ਨਹੀਂ
ਸਤਿਕਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ।

ਪਾਰ ਲਗਾਓ

ਬਾਂਹ ਫੜੋ ਤੇ ਪਾਰ ਲਗਾਉ ।
ਅੱਧ ਵਿਚਕਾਰ ਛੱਡ ਨਾ ਜਾਓ ।

ਕੱਚੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਕਦੇ ਨਾ ਖੇਡੋ
ਵਾਇਦਾ ਕੀਤਾ ਤੋੜ ਨਿਭਾਓ ।

ਜੋ ਬਣਦੇ ਨੇ ਸਭ ਦੇ ਯਾਰ
ਤਾਂ ਉਥੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੋਰ ਬਣਾਓ ।

ਕਦ ਹੈ ਲਗਦੀ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗੇ
ਟੁੱਟੀ 'ਤੇ ਨਾ ਢੋਲ ਵਜਾਓ ।

ਸੱਚ ਕਹਾਂ ਤਾਂ ਲਗਦਾ ਕੌੜਾ
ਸੰਹ ਯਾਰ ਦੀ ਕਦੇ ਨਾ ਖਾਓ ।

ਰਾਂਝੇ ਦੀ ਕੋਈ ਕਰਦਾ ਗੀਸ
ਹੀਰ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਖੋਲ੍ਹ ਸੁਣਾਓ ।

ਲਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਜੋ ਤੋੜ ਨਿਭਾਉਂਦੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲ ਨਾ ਹੱਥ ਵਧਾਓ ।

ਜਿਹੜੇ ਚਮਤਕਾਰ ਵਿਖਾਉਂਦੇ
ਲਾਰੇ ਲਾ ਕੇ ਡੰਗ ਟਪਾਓ ।

ਘਰ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਗੀਸ ਨਹੀਂ
ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਜੀ ਪਰਚਾਓ ।

ਹਰ ਥਾਂ ਜਿਹਦੀ ਚਰਚਾ ਹੋਵੇ
“ਸੁਹਲ” ਉਸਤੋਂ ਜਾਨ ਬਚਾਓ ।

ਬੋੜੀ ਖਾ ਕੇ ਕਰੋ ਗੁਜ਼ਾਰਾ
ਰੇਤਾ ਦੇ ਨਾ ਮਹਿਲ ਬਣਾਓ ।

ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦ ਆਵੇਗਾ

ਵਤਨੋਂ ਦੂਰ ਹੈ ਸੱਜਣ ਮੇਰਾ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦ ਆਵੇਗਾ।
ਜੋਗੀ ਵਾਲਾ ਉਹਦਾ ਫੇਰਾ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦ ਆਵੇਗਾ।

ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਬੜੇ ਦਿਲਾਸੇ, ਝੂਠੇ ਜਾਪਣ ਉਹਦੇ ਹਾਸੇ
ਅਸਾਂ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਜੇਰਾ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦ ਆਵੇਗਾ।

ਕੌਠੇ 'ਤੇ ਹੁਣ ਕਾਂ ਨਾ ਬੋਲੇ, ਕੌਣ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਘੁੰਡ੍ਹੀ ਬੋਲੇ
ਸਾਡਾ ਸੁੰਨ-ਮਸੁੰਨ ਬਨੇਰਾ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦ ਆਵੇਗਾ।

ਬੜੇ ਹੀ ਉਹਨੇ ਲਾਰੇ ਲਾਏ, ਕਈ ਰੇਤਾ ਦੇ ਮਹਿਲ ਬਣਾਏ
ਸਾਡੇ ਦਿਲ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਵਿਹੜਾ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦ ਆਵੇਗਾ।

ਵਿਸਾਖੀ ਅਤੇ ਦਿਵਾਲੀ ਲੰਘੀ, ਅਸਾਂ ਪੈਰ ਸੱਜਣ ਦੀ ਮੰਗੀ
ਉਸ ਨੇ ਕਿਥੇ ਲਾਇਆ ਡੇਰਾ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦ ਆਵੇਗਾ।

ਨੈਣਾਂ ਲਾਈਆਂ ਨੇ ਬਰਸਾਤਾਂ, ਸਾਡੇ ਹਿੱਸੇ ਕਾਲੀਆਂ ਰਾਤਾਂ
ਹੋ ਗਈ ਜਿੰਦਗੀ ਘੁੱਪ ਹਨੇਰਾ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦ ਆਵੇਗਾ।

“ਸੁਹਲ” ਸਾਡੀ ਸੁਣ ਫਰਿਆਦ, ਬੜੀ ਸਤਾਵੇ ਤੇਰੀ ਯਾਦ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਢੂੰਡਾਂ ਚਾਰ-ਚੁਫੇਰਾ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦ ਆਵੇਗਾ।

ਪੱਥਰ ਦਿਲ

ਪੱਥਰ ਦਿਲ ਬੜੇ ਨੋਂ ਵੇਖੇ,
ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਤਾਂ ਸੁਹਲ ਹੈ ਯਾਰੋ।

ਦੂਨੀਆਂ ਬੜੇ ਭੁਲੇਖੇ ਪਉਂਦੀ,
ਮੈਂ ਰਿਹਾ ਅਨਭੋਲ ਹਾਂ ਯਾਰੋ।

ਦੂਨੀਆਂ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਤੁਰ ਗਈ,
ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹਾਂ ਯਾਰੋ।

ਮੇਰੀਆਂ ਸਾਂਝਾਂ ਰਹਿਣ ਸਦੀਵੀ,
ਮੈਂ ਸ਼ਰਬਤ ਦਾ ਘੋਲ ਹਾਂ ਯਾਰੋ।

ਮੌਤ ਨੂੰ ਮੈਂ ਲਲਕਾਰਾ ਮਾਰਾ,
ਕਰਦੀ ਬੜੇ ਕਲੋਲ ਜੋ ਯਾਰੋ।

ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਏ ਤਾਂ ਭੰਗੜਾ ਪੈਂਦਾ,
ਫਿਰ ਹੀ ਵਜਦੇ ਢੋਲ ਨੇ ਯਾਰੋ।

“ਸੁਹਲ” ਸਾਦ-ਮੁਰਾਦਾ ਬੰਦਾ,
ਯਾਰਾਂ ਲਈ ਅਨਮੋਲ ਹੈ ਯਾਰੋ।

ਮਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ

ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ।
ਦੁੱਧ 'ਚ ਮਿਸ਼ਰੀ ਘੋਲੀ।

ਮਿਹਣੇਂ ਨਾ ਇਹਨੂੰ ਮਾਰੋ,
ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਲਿਤਾੜੋ।
ਇਹ ਰਾਣੀਆਂ ਦੀ ਰਾਣੀ
ਬਣਨੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਗੋਲੀ;
ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ।
ਦੁੱਧ 'ਚ ਮਿਸ਼ਰੀ ਘੋਲੀ।

ਏਥੇ ਹੋਰ ਕਈ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ,
ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਮਰਜ਼ੀ ਸਿਖੋ।
ਇਹ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਯਾਰੋ
ਕਰਿਉ ਨਾ ਕੱਖਾਂ ਹੌਲੀ;
ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ।
ਦੁੱਧ 'ਚ ਮਿਸ਼ਰੀ ਘੋਲੀ।

ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ,
ਬਦਨੀਤੀ ਇਸ ਤੋਂ ਕੀਤੀ।
ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਤੋਂ ਜੰਮ ਕੇ
ਕਿਸੇ ਮਾਂ ਨਵੀਂ ਹੈ ਟ੍ਰੈਲੀ;
ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ।
ਦੁੱਧ 'ਚ ਮਿਸ਼ਰੀ ਘੋਲੀ।

ਨਾਨਕ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ,
ਬਾਬੇ ਫਰੀਦ ਦੀ ਹਾਣੀ।
ਇਸ ਨੂੰ ਮਨ ਵਸਾ ਕੇ
ਭਰਨੀ ਹੈ ਆਪਣੀ ਝੋਲੀ;
ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ।
ਦੁੱਧ 'ਚ ਮਿਸ਼ਰੀ ਘੋਲੀ।

ਕੈਸਾ ਜਮਾਨਾਂ ਆਇਆ,
ਮਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਤਪਾਇਆ।
ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਜੋ ਮੁੱਕਰੇ
ਕੀ, ਵੱਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ;
ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ।
ਦੁੱਧ 'ਚ ਮਿਸ਼ਰੀ ਘੋਲੀ।

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਹੈ ਜਨਮ ਦਾਤੀ,
ਦੁੱਧ ਵਿਚ ਹੈ ਇਹ ਨ੍ਹਾਤੀ।
ਮਾਂ ਚਰਨੀਂ ਸੀਸ ਝੁਕਾਉ
ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਮਾਂ ਕਿਉਂ ਰੋਲੀ;
ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ।
ਦੁੱਧ 'ਚ ਮਿਸ਼ਰੀ ਘੋਲੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੈ ਮਾਂ ਪੰਜਾਬੀ,
ਜਿਦਾ ਮੁੱਖੜਾ ਹੈ ਗੁਲਾਬੀ।
ਮਲਕੀਅਤ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ
ਤਵਾਰੀਖ ਜਦ ਫਰੋਲੀ;
ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ।
ਦੁੱਧ 'ਚ ਮਿਸ਼ਰੀ ਘੋਲੀ।

ਰੁੱਖ ਲਗਾਉ

ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉ ।
ਪਰਦੂਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੋਂ ਮੁਕਾਉ ।

ਰਲ ਕੇ ਸਾਰੇ ਕਰੀਏ ਚਾਰਾ ।
ਇਹ ਹੈ ਸਾਡਾ ਮਸਲਾ ਭਾਰਾ ।
ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਵੇਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ।
ਸਭਨਾ ਤਾਈਂ ਇਹ ਸਮਝਾਉ,
ਹਰ ਇਕ ਬੰਦਾ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉ ।

ਸੁੱਖ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ ।
ਗੁਣ ਇਹਦੇ ਨੇ ਬੇ-ਸ਼ੁਮਾਰ ।
ਸਾਡੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਭਾਰ ।
ਛਾਵੇਂ ਬੈਠੋਂ ਤੇ ਫਲ ਵੀ ਖਾਉ,
ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉ ।

'ਵਾ 'ਚ ਘੋਲਣ ਰੁੱਖ ਸੁਰਾਂਧੀ ।
ਬਦਬੋ ਘਰਾਂ ਚੋਂ ਕੱਢਣ ਗੰਦੀ ।
ਗੱਲ ਮੇਰੀ ਨਾ ਸਮਝੋ ਮੰਦੀ ।
ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਵਰਗ ਬਣਾਉ,
ਹਰ ਇਕ ਬੰਦਾ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉ ।

ਬੋਹੜ, ਪਿੱਪਲ, ਜਾਮਣ ਲਾਉ ।
ਅੰਬ ਲਾਉ ਤੇ ਘਰ ਦੇ ਖਾਉ ।
ਰੁੱਖ ਲਗਾ ਕੇ ਪਾਣੀ ਪਾਉ ।
ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਨਾ ਸ਼ਰਮਾਉ,
ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉ ।

“ਸੁਹਲ” ਸਾਰੇ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰੋ ।
ਵਿਹੜੇ ਛੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰੋ ।
ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਉਤਾਰੋ ।
ਰੁੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਉਂਦੇ ਜਾਉ,
ਪਰਦੂਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੋਂ ਮੁਕਾਉ ।
ਹਰ ਇਕ ਬੰਦਾ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉ ।

ਸਬਰ ਦੇ ਹੰਝੂ

ਰੁੱਖਾ-ਰੁੱਖਾ ਜਾਪਦਾ ਏ, ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਘਵੇ।
ਸਬਰ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ, ਟੁੱਟ ਚੱਲੀ ਨਹਿਰ ਵੇ।

ਨੇਕ ਇਨਸਾਨ, ਤੇਰੇ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਨਹੀਂ ਲਭਦੇ।
ਮੈਂ ਸੀਨੇ ਵਿਚ ਸਾਂਭ ਰੱਖੇ, ਢੁੱਖ ਸਾਰੇ ਜੱਗ ਦੇ।
ਮਸੂਮ ਜਿਹੀਆਂ ਜਿੰਦਾਂ ਉਤੇ, ਹੋ ਰਿਹਾ ਕਹਿਰ ਵੇ,
ਰੁੱਖਾ-ਰੁੱਖਾ ਜਾਪਦਾ ਏ, ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਵੇ।
ਸਬਰ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ, ਟੁੱਟ ਚੱਲੀ ਨਹਿਰ ਵੇ।

ਦਰਿੰਦਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖੜੇ ਤਾਂ, ਰੱਬੀ ਰੂਪ ਜਾਪਦੇ।
ਉਹ ਬਣਦੇ ਨਾ ਮਿੱਤ ਕਦੇ, ਆਪਣੇ ਵੀ ਬਾਪ ਦੇ।
ਚੜ੍ਹੀ ਹੈ ਸਮਾਜ 'ਤੇ, ਸੁਨਾਮੀ ਜਿਹੀ ਲਹਿਰ ਵੇ,
ਰੁੱਖਾ-ਰੁੱਖਾ ਜਾਪਦਾ ਏ, ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਵੇ।
ਸਬਰ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ, ਟੁੱਟ ਚੱਲੀ ਨਹਿਰ ਵੇ।

ਕੈਸੀ ਮਾਰ ਵਗੀ ਹੁਣ, ਸ਼ੀਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ।
ਕਿਹੜਾ ਬੰਦ ਕਰੂ ਏਥੋਂ, ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਕਹਿਰ ਨੂੰ।
ਹਵਸ਼ਾਂ ਦਾ ਗੀਤ ਏਥੇ, ਗਾਵੇ ਨਾ ਕੋਈ ਗੈਰ ਵੇ,
ਰੁੱਖਾ-ਰੁੱਖਾ ਕਿਉਂ ਜਾਪੇ, ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਵੇ।
ਸਬਰ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ, ਟੁੱਟ ਚੱਲੀ ਨਹਿਰ ਵੇ।

ਬਗਲਾਂ 'ਚ ਛੁਰੇ ਵੇਖੋ, ਮੂੰਹ 'ਚ ਰਾਮ-ਰਾਮ ਹੈ।
ਚੁੱਪ ਅੱਜ ਬੈਠਾ ਅੱਲਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਭਗਵਾਨ ਹੈ।
ਸਿਰ 'ਤੇ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਦੀ, ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇ,
ਰੁੱਖਾ-ਰੁੱਖਾ ਜਾਪਦਾ ਏ, ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਵੇ।
ਸਬਰ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ, ਟੁੱਟ ਚੱਲੀ ਨਹਿਰ ਵੇ।

'ਸੁਹਲ' ਜਿਹੇ ਛੁੱਲ ਕਿਵੇਂ, ਰੱਖਾਂ ਸਾਂਭ ਸਾਂਭ ਕੇ।
ਖੂਨ ਦੇ ਪਿਆਲੇ ਜੂਠੇ, ਕਿਵੇਂ ਰੱਖਾਂ ਮਾਂਜ ਕੇ।
ਰੱਬਾ ਤੇਰੇ ਬੰਦਿਆਂ 'ਚ, ਭਰ ਗਿਆ ਜ਼ਹਿਰ ਵੇ,
ਸਬਰ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ, ਟੁੱਟ ਚੱਲੀ ਨਹਿਰ ਵੇ।
ਕਿਉਂ ਰੁੱਖਾ-ਰੁੱਖਾ ਜਾਪੇ, ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਵੇ ?

ਪੱਤਿਆਂ ਨੇ ਛਣ-ਛਣ ਲਾਈ

ਪੱਤਿਆਂ ਨੇ ਛਣ-ਛਣ ਲਾਈ ਕੰਨ ਧਰ ਕੇ ਸੁਣ ਲੈ।
ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੈ ਇਹ ਮੁਦਾਈ, ਕੰਨ ਧਰ ਕੇ ਸੁਣ ਲੈ।

ਕਦਰਤ ਦੇ ਰੰਗ ਨਿਆਰੇ, ਕੋਈ ਪਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ,
ਇਸ ਤੋਂ ਨਾ ਲਉ ਜੁਦਾਈ, ਕੰਨ ਧਰ ਕੇ ਸੁਣ ਲੈ।

ਵੱਜਦਾ ਹੈ ਸਾਜ਼ ਸਦਾ ਹੀ, ਧੀਮੀ-ਧੀਮੀ ਸੁਰ ਦਾ,
ਸੁਣਦੀ ਹੈ ਸਭ ਲੁਕਾਈ, ਕੰਨ ਧਰ ਕੇ ਸੁਣ ਲੈ।

ਝੱਖੜਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਡੋਲੇ, ਘੁੰਡੀ ਨਾ ਦਿਲ ਦੀ ਖੋਲ੍ਹੇ
ਨਾ ਜਿੰਦ ਉਹਦੀ ਘਬਰਾਈ, ਕੰਨ ਧਰ ਕੇ ਸੁਣ ਲੈ।

ਤੂੜਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਗ ਯਾਰੀ, ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਬੜੀ ਪਿਆਰੀ ,
ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਤੋੜ ਨਿਭਾਈ, ਕੰਨ ਧਰ ਕੇ ਸੁਣ ਲੈ।

ਜੋ ਪੱਤਝੜ ਵਿਚ ਨਾ ਮੋਏ ਉਹ ਸਦਾ ਜੀਊਂਦੇ ਹੋਏ,
ਇਹ ਜੀਵਨ ਬੜਾ ਇਲਾਹੀ, ਕੰਨ ਧਰ ਕੇ ਸੁਣ ਲੈ।

ਜੇ ਕਾਇਆਨਾਤ ਨਾ ਹੋਵੇ, “ਸੁਹਲ” ਨਾ ਦੁੱਖੜੇ ਰੋਵੇ,
ਇਹ ਬੰਬ ਨਾ ਕਰਨ ਤਬਾਹੀ, ਕੰਨ ਧਰ ਕੇ ਸੁਣ ਲੈ।

ਸੱਜਣਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜੋ ਬੀਤੀ

ਸੱਜਣਾ! ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜੋ ਬੀਤੀ, ਉਹ ਨਾ ਬੀਤੇ ਤੇਰੇ ਨਾਲ।
ਦਿਲ ਦੀ ਘੁੰਡੀ ਖੋਲ ਕੇ ਦੱਸੀਂ, ਕੀ ਹੈ ਤੇਰੇ ਦਿਲ ਦਾ ਹਾਲ।

ਆਏ ਸੱਜਣ ਤੁਰ ਜਾਂਦੇ ਨੇ, ਜਿਉਂ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਛੀ,
ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਹੀ ਮਿਲਣੇ, ਮਿੱਤਰਾ! ਅਗਲੇ ਸਾਲ।

ਦਿਲ ਦਰਿਆ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਢੂੰਘੇ, ਕੌਣ ਦਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਣੇ,
ਜਵਾਰਭਾਟੇ ਦੀਆਂ ਛੱਲਾਂ ਵਾਂਗਰਾਂ, ਹੋਵੀਂ ਨਾ ਤਾਲੋਂ-ਬੇਤਾਲ।

ਸੱਜਣ-ਮਿੱਤਰ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਯਾਰਮਾਰ ਵੀ ਕਰ ਗਏ ਯਾਰ,
ਬੁੱਕਲ ਵਿਚ ਲੁਕਾ ਕੇ ਚੰਨਾ, ਐਵੇਂ ਨਾ ਤੂੰ ਫਨੀਅਰ ਪਾਲ।

ਸੁਣ ਲੈ ਮੇਰੀ ਹੱਡ-ਬੀਤੀ ਨੂੰ, ਆਪਣੀ ਵੀ ਤੂੰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਸੁਣਾ,
ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਸਝਿਆਂਦ ਦਾ ਕੈਸਰ, ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਦਿੰਦਾ ਗਾਲ।

ਦਿਲ ਚੋਂ ਤੱਤੀਆਂ ਕੱਚ ਹਵਾਵਾਂ, ਸਿਖ ਲੈ ਫਿਜ਼ਾ ਚੇ ਰਹਿਣਾ
ਵਰਤਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ ਤੁਰਨਾ, ਭਵਿਖਕਾਲ ਦੀ ਸਮਝੋ ਚਾਲ।

ਛੱਲਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਮਿਥ ਕੇ “ਸੁਹਲ”, ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਅਜ਼ਮਾਉਂਦਾ ਹੈ,
ਫਸ ਜਾਣਾ ਉਸ ਵਾਂਗ ਬਟੇਰੇ, ਹੱਥਿਆਂ ਜਿਹੜਾ ਜਾਲ।

ਸਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਅੱਗ

ਸਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਅੱਗ, ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ।
ਤੀਆਂ ਵਿਚ ਗਿੱਧੇ ਦੀਆਂ, ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ।

ਉਹ ਤਾਂ ਬੈਠਾ ਪ੍ਰਦੇਸੀਂ, ਜਿਦੇ ਨਾਲ ਹੋਏ ਫੇਰੇ।
ਮੈਂ ਰੋ-ਰੋ ਕੇ ਅੱਖੀਆਂ ਚੌਂ ਹੰਝੂ ਨਿੱਤ ਕੇਰੇ।
ਇਹ ਹਿਜਰਾਂ ਦੀ ਅੱਗ ਪਟਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ,
ਸਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਅੱਗ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ।
ਤੀਆਂ ਵਿਚ ਗਿੱਧੇ ਦੀਆਂ ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ।

ਸੜੀ ਧੁੱਪ ਵਾਂਗ ਮਨ ਤਪਦਾ ਏ ਸਉਣ ਵਿਚ।
ਰੀਝਾਂ ਸਭ ਸੜੀਆਂ ਨੇ, ਸੜੀ-ਬਲੀ ਪੌਣ ਵਿਚ
ਅੱਜ ਬਿੱਹੋਂ ਦੀ ਅੱਗ, ਮਰ ਜਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ,
ਸਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਅੱਗ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ।
ਤੀਆਂ ਵਿਚ ਗਿੱਧੇ ਦੀਆਂ ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ।

ਲਾਰੇ ਬੜੇ ਲਾਏ ਪਰ! ਅਜੇ ਤਕ ਆਇਆ ਨਾ।
ਬੁੱਝ ਰਹੇ ਦੀਵੇ 'ਚ ਵੀ, ਤੇਲ ਉਸ ਪਾਇਆ ਨਾ।
ਮੈਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਲੀ, ਅੱਗ ਢਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ,
ਸਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਅੱਗ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ।
ਤੀਆਂ ਵਿਚ ਗਿੱਧੇ ਦੀਆਂ ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ।

'ਸੁਹਲ' ਸਾਂਨੂੰ ਦਸ ਦੇ, ਕਸੂਰ ਕੀ ਜਵਾਨੀ ਦਾ।
ਦੁੱਖੜਾ ਨਾ ਸੁਣੋ ਕੋਈ, ਅੱਖ ਮਸਤਾਨੀ ਦਾ।
ਵੇ! ਹਿਜਰਾਂ ਦੀ ਪੀੜ, ਰਾਮ ਖਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ,
ਸਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਅੱਗ, ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ।
ਤੀਆਂ ਵਿਚ ਗਿੱਧੇ ਦੀਆਂ, ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ।

ਸਾਰੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈਏ

ਨੱਚੋ-ਟੱਪੋ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉ, ਸਾਰੇ ਭੰਗੜਾ ਪਾਈਏ।
ਬੋਲੀ ਪਾ ਮਿੱਤਰਾ, ਰੱਜ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈਏ।

ਮੁਬਾਰਕ ਵਾਲੇ ਸ਼ੁਭ ਦਿਹਾੜੇ ਸਾਰੇ ਦੇਣ ਵਧਾਈ।
ਗਿੱਧੇ ਵਿਚ ਹੈ ਨੱਚੀ ਵੇਖੋ ਨਣਦ ਅਤੇ ਭਰਜਾਈ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੋਂ ਨੋਟ ਵਾਰ ਕੇ ਨੱਚੀਏ ਅਤੇ ਨੱਚਾਈਏ,
ਨੱਚੋ-ਟੱਪੋ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉ, ਸਾਰੇ ਭੰਗੜਾ ਪਾਈਏ।
ਬੋਲੀ ਪਾ ਮਿੱਤਰਾ, ਰੱਜ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈਏ।

ਸੇਵਾ ਦਾ ਛਲ ਮਿੱਠਾ ਲੋਕੋ! ਕਰਮਾਂ ਵਾਲੇ ਪਉਂਦੇ।
ਪੱਕੀ ਖੇਤੀ ਘਰ ਆ ਜਾਏ, ਸਾਰੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉਂਦੇ।
ਆਸਾਂ ਸਭੇ ਹੋਣ ਪੂਰੀਆਂ, ਗੀਤ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਗਾਈਏ,
ਨੱਚੋ-ਟੱਪੋ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉ, ਸਾਰੇ ਭੰਗੜਾ ਪਾਈਏ।
ਬੋਲੀ ਪਾ ਮਿੱਤਰਾ, ਰੱਜ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈਏ।

"ਸੁਹਲ ਨੌਜ਼ਹਿਰੇ ਵਾਲਿਆ" ਸਾਰੇ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉ।
ਬਾਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਬਾਹਾਂ ਪਾ ਕੇ, ਨੱਚੋ ਅਤੇ ਨੱਚਾਉ।
ਵਸਦਾ ਰਹੇ ਸੱਜਣ ਦਾ ਘਰ, ਜਿਥੇ ਆਈਏ ਜਾਈਏ,
ਨੱਚੋ-ਟੱਪੋ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉ, ਸਾਰੇ ਭੰਗੜਾ ਪਾਈਏ।
ਬੋਲੀ ਪਾ ਮਿੱਤਰਾ, ਰੱਜ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈਏ।

ਸਰਕਾਰ

ਆਵੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰ, ਜੋ ਰੰਗ ਵਟਾਵੇਗੀ।
ਛੁੱਬਦੀ ਜਾਂਦੀ ਬੇੜੀ, ਜੋ ਪਾਰ ਲਗਾਵੇਗੀ।

ਜੋ ਲਾਰੇ ਲਾ ਕੇ, ਫੌਕੀ ਚੌਪਰ ਚਹੁੰਦੇ ਨੇ।
ਰੇਤਾ ਦੇ ਉਹ ਮਹਿਲ ਬਣਾ ਕੇ ਢਉਂਦੇ ਨੇ।
ਜੰਗਲ ਰਾਜ ਤੋਂ, ਜਨਤਾ ਜਾਨ ਬਚਾਵੇਗੀ,
ਆਵੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਰੰਗ ਵਟਾਵੇਗੀ।
ਜੋ ਛੁੱਬਦੀ ਜਾਂਦੀ ਬੇੜੀ ਪਾਰ ਲਗਾਵੇਗੀ।

ਭਿੱਸਟਾਚਾਰੀ ਨੇਤਾ, ਕੀ ਸਵਾਰਨਗੇ।
ਬੱਕਰੇ ਬੋਹਲ ਦੇ ਰਾਖੇ, ਭੁੱਖੇ ਮਾਰਨਗੇ।
ਜਨਤਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ, ਆਪੇ ਸਬਕ ਸਿਖਾਵੇਗੀ,
ਆਵੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਰੰਗ ਵਟਾਵੇਗੀ।
ਜੋ ਛੁੱਬਦੀ ਜਾਂਦੀ ਬੇੜੀ, ਪਾਰ ਲਗਾਵੇਗੀ।

ਮੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ ਕਿਰਸਾਨ ਦੀਆਂ
ਤਾਂ ਵੀ ਜੀਭਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਉਹਨੂੰ ਖਾਣ ਦੀਆਂ
ਭੁੱਖੇ ਲੋਕਾਂ ਤਾਈਂ ਜੋ, ਅੰਨ ਪਹੁੰਚਾਵੇਗੀ,
ਆਵੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਰੰਗ ਵਟਾਵੇਗੀ।
ਜੋ ਛੁੱਬਦੀ ਜਾਂਦੀ, ਬੇੜੀ ਪਾਰ ਲਗਾਵੇਗੀ।

“ਸੁਹਲ”! ਨੋਸ਼ਹਿਰੇ, ਲੋਕੀਂ ਆਡੂਰ ਹੋਏ ਨੇ।
ਪੱਕੀ ਸੜਕ 'ਚ, ਥਾਂ-ਥਾਂ ਪੈ ਗਏ ਟੋਏ ਨੇ।
ਸਰਕਾਰ ਨਵੀਂ ਹੀ, ਟੁੱਟੀ ਸੜਕ ਬਣਾਵੇਗੀ,
ਅਉਣੀ ਹੈ ਸਰਕਾਰ, ਜੋ ਰੰਗ ਵਟਾਵੇਗੀ।
ਫਿਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਬਦਲਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਵਾਂਗੇ।
ਤਾਂ ਹੀ, ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ, ਪੁੱਤ ਬਚਾਵਾਂਗੇ।
ਵਿਦਿਆ ਪਰ-ਉਪਕਾਰੀ, ਤਾਂ ਅਖਵਾਵੇਗੀ,
ਨਵੀਂ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਮੁੜਕੇ ਆਵੇਗੀ।
ਜੋ ਛੁੱਬਦੀ ਜਾਂਦੀ ਨਈਆਂ, ਪਾਰ ਲਗਾਵੇਗੀ।

ਸਤਰੰਗੇ ਮਹਿਲ ਚੁਬਾਰੇ

ਸਤਰੰਗੇ ਮਹਿਲ ਚੁਬਾਰੇ,
ਕਿਰਤੀਆਂ ਜੋ ਹੈਨ ਉਸਾਰੇ ।
ਪਾਣੀ ਦੀ ਥਾਂ ਪਾ ਪਸੀਨਾ
ਰੇਤਾ-ਬੱਜਗੀ ਦੇ ਕੰਮ ਸਾਰੇ ।

ਭੁੱਖਾ ਸੁੱਤਾ ਮਾਂ ਦਾ ਜਾਇਆ
ਵੇਖੋ! ਕਾਮੇਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ,
ਤੇਸੀ, ਕਾਂਡੀ ਨੇ ਘੜ ਦਿਤੇ
ਮੱਮਟੀ ਉਤੇ ਸ਼ੇਰ ਪਿਆਰੇ ।

ਜਿਹੜੀ ਰੋੜੀ ਹੱਥੀਂ ਕੁੱਟੀ,
ਉਸ ਤੇ ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਸੁੱਤਾ,
ਬੋੜੀ-ਬਹੁਤੀ ਖਾ ਕੇ ਰੋਟੀ
ਸੌਂ ਜਾਂਦੇ ਸੀ ਥੱਕੇ-ਹਾਰੇ ।

ਪਿੱਠ ਉਤੇ ਸਤਮਾਹਿਆਂ ਬੱਚਾ
ਮਾਂ ਵਿਚਾਰੀ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦੀ,
ਰੋ ਕੇ ਆਪੇ ਸੌਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਮਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਲਏ ਹੁਲਾਰੇ ।

ਕੰਮ ਸਾਰਾ ਜਦ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ
ਫਿਰ ਕੌਠੀ 'ਚੋਂ ਕੱਢੇ ਬਾਹਰ,
ਮੀਂਹ ਪੈਂਦਾ ਤਾਂ ਚੋਵੇ ਕੁੱਲੀ
ਸੁੱਤੇ ਨੇ ਉਹ ਰੱਬ ਸਹਾਰੇ ।

ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਸਕੀਮਾਂ ਲਉਂਦਾ
ਜਿਸ ਕੌਠੀ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਸੌਣਾ,
ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ ਉਥੇ ਸੁੱਤੇ “ਸੁਹਲ”
ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਬਾਲ ਵਿਚਾਰੇ ।

ਸਤਿਕਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ

ਹੱਸਦਾ ਵਸਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਉਹ ਪਰਵਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ।
ਜਿਹੜੇ ਲੋਕੀਂ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਸਤਿਕਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ।

ਮਾਂ ਮਮਤਾ ਦੀ ਮਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ,ਰੱਬ ਤੋਂ ਵਧ ਪਿਆਰੀ ਹੁੰਦੀ ।
ਘਰ 'ਚ ਬੁੱਢੇ ਬਾਪੂ ਜੀ ਦੀ, ਜਿਥੇ ਹੈ ਸਰਦਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ।
ਅਜੀਬ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ,
ਹੱਸਦਾ ਵਸਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਉਹ ਪਰਵਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ।
ਜਿਹੜੇ ਲੋਕੀਂ ਕਰਦੇ ਨੇ ਸਤਿਕਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ।

ਝਾਤੀ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਮਾਰੋ ਤਾਂ ਹੀ ਮੂੰਹ ਚੌਂ ਬੋਲ ਉਚਾਰੋ ।
ਜਿਹੜੇ ਘਰ 'ਚ ਵੱਡ-ਵੱਡੇਰੇ, ਕਦੇ ਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਰਕਾਰੋ ।
ਸਾਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਭੁੱਲਿਉ ਨਾ ਉਪਕਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ,
ਹੱਸਦਾ ਵਸਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਉਹ ਪਰਵਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ।
ਜਿਹੜੇ ਲੋਕੀਂ ਕਰਦੇ ਨੇ ਸਤਿਕਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ।

ਜੋ ਤੀਰਥ ਨ੍ਯਾਵਣ ਚੱਲੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਤੀਰਥ ਹੈ ।
ਰਾਹਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਭਟਕੋ, ਘਰ ਵਿਚ ਰੱਬ ਜਿਹੀ ਸੀਰਤ ਹੈ ।
ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ ਦਾ ਵਿਰਸਾ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ,
ਹੱਸਦਾ ਵਸਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਉਹ ਪਰਵਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ।
ਜਿਹੜੇ ਲੋਕੀਂ ਕਰਦੇ ਨੇ ਸਤਿਕਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ।

ਇਕ ਦਿਨ ਸਭ ਦੀ ਵਾਰੀ ਅਉਣੀ, ਫਿਰ ਪਛਤਾਇਉ ਨਾ ।
“ਸੁਹਲ” ਜੋ ਬੋਲ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ, ਐਵੇਂ ਝੁਠਲਾਇਉ ਨਾ ।
ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਰੁਤਬਾ ਹੈ, ਦਮਦਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ,
ਹੱਸਦਾ ਵਸਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਉਹ ਪਰਵਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ।
ਜਿਹੜੇ ਲੋਕੀਂ ਕਰਦੇ ਨੇ ਸਤਿਕਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ।

ਸਾਵਣ ਦੀ ਘਟ

ਸਾਵਣ ਦੀ ਘਟ ਐਸੀ ਆਈ।
ਠੰਡੀਆਂ ਪੌਣਾਂ ਨਾਲ ਲਿਆਈ।

ਚਿੱਪ-ਚਿੱਪਾਹਟ ਹੋਇਆ ਸੀਨਾ।
ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਚੋ-ਚੋ ਜਾਏ ਪਸੀਨਾ।
ਗੜ-ਗੜ ਕਰਕੇ ਬੱਦਲ ਗੱਜੇ
ਸਭ ਨੂੰ ਵੇਖੋ ਠੰਡ ਵਰਤਾਈ,
ਸਾਵਣ ਦੀ ਘਟ ਐਸੀ ਆਈ।
ਠੰਡੀਆਂ ਪੌਣਾਂ ਨਾਲ ਲਿਆਈ।

ਪੰਛੀ ਕਰਦੇ ਫਿਰਨ ਕਲੋਲ।
ਸੁਣੀਏਂ ਕੋਇਲ ਦੇ ਮਿੱਠੇ ਬੋਲ।
ਚਿੱਟੇ ਬਗਲੇ ਖੰਬ੍ਰੂ ਖਿਲਾਰੀ
ਬੱਦਲਾਂ ਵਿਚ ਉਡਾਗੀ ਲਾਈ,
ਸਾਵਣ ਦੀ ਘਟ ਐਸੀ ਆਈ।
ਠੰਡੀਆਂ ਪੌਣਾਂ ਨਾਲ ਲਿਆਈ।

ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪੰਘਾਂ ਪਾਈਆਂ
ਇਕ-ਦੂਜੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹਾਈਆਂ।
ਨੱਚ-ਨੱਚ ਕੇ ਗਿੱਧਾ ਪਾਇਆ
ਨਾਲੇ ਉਹਨਾਂ ਕਿੱਕਲੀ ਪਾਈ,
ਸਾਵਣ ਦੀ ਘਟ ਐਸੀ ਆਈ।
ਠੰਡੀਆਂ ਪੌਣਾਂ ਨਾਲ ਲਿਆਈ।

ਅਰਸ਼ੀਂ ਬੱਦਲ ਤੁਰਿਆ ਜਾਵੇ।
ਜਿਉਂ ਕੋਈ ਰਾਹੀਂ ਪੰਧ ਮੁਕਾਵੇ।
“ਸੁਹਲ” ਠੰਡੀਆਂ ਪੈਣ ਛੁਹਾਰਾਂ
ਐਤਵਾਰ ਦੀ ਝੜੀ ਲਗਾਈ,
ਠੰਡੀਆਂ ਪੌਣਾਂ ਨਾਲ ਲਿਆਈ।
ਸਾਵਣ ਦੀ ਘਟ ਐਸੀ ਆਈ।

ਸਈਉ ਸਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ

ਜਦੋਂ ਪੀਂਘ ਮੈਂ ਚੜ੍ਹਾਈ, ਸਈਉ ਸਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ।
ਚੋਇਆ ਮੁੱਖ ਤੋਂ ਪਸੀਨਾ, ਸਈਉ ਸਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ।

ਮੇਰੀ ਅੱਬਰੀ ਜਵਾਨੀ, ਟਾਕੀ ਅੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਵੇ।
ਗੁੱਤ ਸੱਪਣੀ ਦੇ ਵਾਂਗ ਲੱਕ ਉਤੇ ਵਲ ਖਾਵੇ।
ਦੇਣ ਪੀਂਘ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਸਭ ਸਥੀਆਂ ਹੁਸੀਨਾ,
ਸਈਉ ਸਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ....।

ਤੀਆਂ ਵਿਚ ਗਿੱਧੇ ਦਾ, ਸਰੂਰ ਜਿਹਾ ਆ ਗਿਆ।
ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਗਿੱਧਾ, ਅੱਜ ਧਰਤੀ ਹਿਲਾ ਗਿਆ।
ਕੋਈ ਦੂਰੋਂ ਵੇਖ ਮਾਰੇ ਸੀਟੀ, ਗੱਭਰੂ ਕਮੀਨਾ,
ਸਈਉ ਸਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ....।

ਗਾਊਣ ਅੱਜ ਤੀਆਂ ਵਿਚ ‘ਕੱਠੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ।
ਨਿੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਵਿਹੜੇ ਬਹਿਕੇ ਗੀਟੀਆਂ ਸੀ ਖੇਲੀਆਂ।
ਅੱਜ ਮਾਰੇ ਲਿਸ਼ਕਾਰੇ, ਮੇਰੇ ਲੌਂਗ ਦਾ ਨਗੀਨਾ,
ਸਈਉ ਸਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ....।

ਸੱਸ ਦਾ ਸੰਧਾਰਾ ਆਇਆ ਤੀਆਂ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦਾ।
“ਸੁਹਲ” ਆਇਆ ਸੁਪਨਾ ਸੀ ਮਾਹੀ ਦਿਲਦਾਰ ਦਾ।
ਮੁੱਕ ਚੱਲੀਆਂ ਨੇ ਤੀਆਂ, ਲੈਣ ਆ ਜਾ ਤੂੰ ਸ਼ੁਕੀਨਾ,
ਸਈਉ ਸਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ, ਚੋਇਆ ਮੁੱਖ ਤੋਂ ਪਸੀਨਾ।

ਸੇਵਾ

ਜਿਹਨਾਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਨਹੀਂ ਵੱਡਿਆਂ-ਵੱਡੇਰਿਆਂ ਦੀ।
ਉਹਨਾਂ ਤਾਈਂ ਸਾਰ ਕਾਹਦੀ ਚਾਨਣ ਹਨੋਰਿਆਂ ਦੀ।

ਮਾਂਵਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕੀਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਜਾਂਵਦੇ।
ਬਾਪੂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਉਂ ਪਾਂਵਦੇ।
ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ, ਕੀ ਹੈ ਕਦਰ ਸਵੇਰਿਆਂ ਦੀ,
ਜਿਹਨਾਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਨਹੀਂ, ਵੱਡਿਆਂ ਵੱਡੇਰਿਆਂ ਦੀ।
ਉਹਨਾਂ ਤਾਈਂ ਸਾਰ ਕਾਹਦੀ ਚਾਨਣ ਹਨੋਰਿਆਂ ਦੀ।

ਦੁੱਧ ਮਾਂ ਦਾ ਪੀ ਕੇ ਤੇਰੀ, ਕਿਉਂ ਭੁੱਲੀ ਸੁੱਧ ਵੇ।
ਤੂੰ ਮਾਂ ਦੀ ਨਾ ਲਾਜ ਰੱਖੋ, ਮਾਂ ਦਾ ਪੀ ਕੇ ਦੁੱਧ ਵੇ।
ਬਾਪੂ ਸਦਾ ਸੁੱਖ ਮੰਗੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਦੀ,
ਉਹਨਾਂ ਤਾਈਂ ਸਾਰ ਕਾਹਦੀ ਚਾਨਣ ਹਨੋਰਿਆਂ ਦੀ।
ਜਿਹਨਾਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਨਹੀਂ ਵੱਡਿਆਂ-ਵੱਡੇਰਿਆਂ ਦੀ।

ਹੈ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਜਿਹਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਏ।
ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲੱਖਾਂ ਤੀਰਥ ਮਿਲਾਂਦੀ ਏ
ਸੋਚ ਉੱਚੀ ਰੱਖੋ ਸਦਾ, ਬੰਦਿਆਂ ਉੱਚੇਰਿਆਂ ਦੀ,
ਜਿਹਨਾਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਨਹੀਂ ਵੱਡਿਆਂ ਵੱਡੇਰਿਆਂ ਦੀ।
ਉਹਨਾਂ ਤਾਈਂ ਸਾਰ ਕਾਹਦੀ ਚਾਨਣ ਹਨੋਰਿਆਂ ਦੀ।

“ਸੁਹਲ” ਸਮਝਾਇਆ ਬੜਾ, ਅੱਗੋਂ ਬੁਰਾ ਬੋਲਦੇ।
ਆਪਣੇ ਹੀ ਆਪ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਜ਼ਹਿਰ ਘੋਲਦੇ।
ਤਾਂ ਗੱਲ ਮੁੱਕ ਜਾਣੀ ਵੱਖੇ-ਵੱਖਰੇ ਬਨੇਰਿਆਂ ਦੀ,
ਉਹਨਾਂ ਤਾਈਂ ਸਾਰ ਕਾਹਦੀ ਚਾਨਣ ਹਨੋਰਿਆਂ ਦੀ।
ਜਿਹਨਾਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਨਹੀਂ ਵੱਡਿਆਂ-ਵੱਡੇਰਿਆਂ ਦੀ।

ਸਿਜ਼ਦੇ ਕਰੋ ਸੱਜਣੋਂ

ਸਿਜ਼ਦੇ ਕਰੋ ਸੱਜਣੋਂ ਮੇਰਾ ਯਾਰ ਚੱਲਿਆ ਹੈ।
ਸਿਖਰਾਂ ਦਾ ਸੂਰਜ ਵੀ ਸਿਰ ਤੋਂ ਢਲਿਆ ਹੈ।

ਗੈਰਤ ਵਾਲਾ ਉਹ ਗੈਰਾਂ ਨੂੰ ਯਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ
ਅੱਜ ਵਿਛੜੇ ਯਾਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਰਲਿਆ ਹੈ।

ਉਸ ਦੀ ਅਰਥੀ ਪਿੱਛੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੇ ਮਿੱਤਰ ਵੀ
ਉਹ ਆਖ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਦੁੱਧ-ਮੱਖਣੀਂ ਪਲਿਆ ਹੈ।

ਜਿੰਦਗਾਨੀ ਦਾ ਦੀਵਾ, ਜਗਦਾ ਹੈ ਰਹਿਣਾ
ਚਿੜਾ 'ਚ ਜਲ ਕੇ ਵੀ ਦਰ ਉਸਦਾ ਮੱਲਿਆ ਹੈ।

ਕੋਈ ਦਾਸਤਾਂ ਉਹਦੀ ਅੱਜ “ਸੁਹਲ” ਨੂੰ ਦੱਸੇ
ਅੱਜ ਜਿਗਰੀ ਯਾਰਾਂ ਦਾ ਜਿਗਰਾ ਜਲਿਆ ਹੈ।

ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ

ਤੂੰ ਪਾਈ ਵੋਟ ਸੀ ਚੰਗੇ ਰਹਿਬਰਾਂ ਨੂੰ,
ਉਮੀਦਾਂ ਉੱਚੀਆਂ-ਉੱਚੀਆਂ ਲੋਚਦਾ ਸੈਂ।
ਪੰਜਾਂ ਸਾਲਾਂ ਚੰਗਾ ਤੂੰ ਕਈ ਵੇਖੇ
ਸੁਪਨਾ ਸਦਾ ਤੂੰ ਉੱਚਾ ਸੋਚਦਾ ਸੈਂ।
ਹੁਣ ਪਰਖ ਦਾ ਵੇਲਾ ਏ ਹੱਥ ਆਇਆ,
ਇਹਨੂੰ ਹੱਥੋਂ ਨਾ ਤੂੰ ਗਵਾਈਂ ਮਿੱਤਰਾ।
ਗੱਲ ਇੱਕੋ ਹੀ ਤੈਨੂੰ ਮੈਂ ਆਖਦਾ ਹਾਂ,
ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਵੋਟ ਤੂੰ ਪਾਈਂ ਮਿੱਤਰਾ।

ਐਵੇਂ ਲਾਲਚ ਦੇ ਵਿਚ ਨਾ ਫਸ ਜਾਵੀਂ,
ਨਸੇ ਵਿਚ ਨਾ ਤੂੰ ਗਲਤਾਨ ਹੋ ਜਾਈਂ।
ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਵੋਟ ਨਾ ਪਾਈਂ ਚੰਨਾਂ,
ਹੱਕ ਵੇਚ ਕੇ ਨਾ ਬੇਈਮਾਨ ਹੋ ਜਾਈਂ।
ਜਾਣ ਬੁਝ ਈਮਾਨ ਨੂੰ ਵੇਰਣਾ ਨਹੀਂ,
ਕਸਮ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਦੀ ਖਾਈਂ ਮਿੱਤਰਾ
ਸੌ ਹੱਥ ਰੱਸਾ ਤੇ ਗੰਢ੍ਹ ਸਿਰੇ ਉੱਤੇ,
ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਵੋਟ ਤੂੰ ਪਾਈਂ ਮਿੱਤਰਾ।

ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੂੰ ਸੋਚ ਲੈਣਾ,
ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਦਾ ਏ।
ਕਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਕਰੂ ਸੇਵਾ,
ਕਿਹੜਾ ਫ਼ਨੀਅਰ ਬਣ ਕੇ ਡੰਗਦਾ ਏ।
ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਨਾ ਐਵੇਂ ਤੂੰ ਫਸ ਜਾਵੀਂ
ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਦੇ ਤੀਰ ਚਲਾਈਂ ਮਿੱਤਰਾ।
ਮਿਲਿਆ ਵੋਟ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਤੈਨੂੰ
ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਵੋਟ ਤੂੰ ਪਾਈਂ ਮਿੱਤਰਾ।

ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ ਨਾ ਐਵੇਂ ਗਵਾ ਦੇਵੀਂ,
ਸਮਾ ਲੰਘਿਆ ਮੁੜ ਕੇ ਆਂਵਦਾ ਨਹੀਂ।
ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦਾ ਜੋ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਾ,
ਹੱਕ ਸੱਚ ਲਈ ਕਦੇ ਪਛਤਾਂਵਦਾ ਨਹੀਂ।
“ਸੁਹਲ” ਦਿਲ-ਦਿਮਾਗ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈ ਕੇ,
ਵੋਟ ਪਾ ਕੇ ਹੀ, ਘਰ ਨੂੰ ਆਈਂ ਮਿੱਤਰਾ।
ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਏਂ ਤੂੰ,
ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਵੋਟ ਤੂੰ ਪਾਈਂ ਮਿੱਤਰਾ।

ਸੁਣ ਵੇ ਸੱਜਣਾ

ਸੁਣ ਵੇ ਸੱਜਣਾ! ਪਿਆਰੇ ਸੱਜਣਾ, ਹੱਸਦਾ-ਹੱਸਦਾ ਲੰਘਿਆ ਕਰ।
ਰੀਤ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਜਾ ਤੂੰ ਐਪਰ! ਕੋਲੋਂ ਦੀ ਨਾ ਖੰਘਿਆ ਕਰ।

ਕੀਹ ਯਾਰਾਂ ਨੇ ਮਾੜਾ ਕੀਤਾ, ਦਿਲ ਦੀ ਘੁੰਡੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਰਾ
ਹਾਲ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਦੌਵੇਂ ਪੁੱਛੀਏ, ਐਵੇਂ ਨਾ ਤੂੰ ਸੰਗਿਆ ਕਰ।

ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾ ਦਿਲ ਵਿਚ ਰੱਖੀਂ ਆ ਜਾ ਪਾਈਏ ਰਾਲਵਕੜੀ
ਐਪਰ ਸੱਜਣਾ! ਜਾਨ ਅਸਾਡੀ, ਸੂਲੀ ਤੇ ਨਾ ਟੰਗਿਆ ਕਰ।

ਰਾਹੀਂ ਰੋੜਿਆਂ ਪੱਥਰਾਂ ਨੂੰ ਤੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਠੋਕਰ ਮਾਰੀਂ ਨਾ,
ਪਿਆਰ ਵਸਲ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਤੂੰ, ਯਾਰਾ ਦਿਲ ਨੂੰ ਰੰਗਿਆ ਕਰ।

ਏਕੇ ਵਿਚ ਹੀ ਬਰਕਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹਰ ਇਕ ਧਰਮ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ
“ਸੁਹਲ” ਤੂੰ ਬਣ ਕੇ ਸੱਪ ਖੜ੍ਹਪਾ, ਹਰਗਿਜ਼ ਨਾ ਤੂੰ ਡੰਗਿਆ ਕਰ।

ਸੁਪਨਾ ਆਇਆ

ਰਾਤ ਪਈ ਤਾਂ ਸੁਪਨਾ ਆਇਆ।
ਉਸਨੇ ਡਾਢਾ ਦਿਲ ਤੜਪਾਇਆ।

ਬੈਠ ਗਿਆ ਉਹ ਹਿੱਕ ਮੇਰੀ ਤੇ,
ਅਜਲਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਵਰ ਸੀ ਪਾਇਆ।

ਉਹਨੂੰ ਤੱਕਦੇ ਰਹੇ ਮੇਰੇ ਦੀਦੇ,
ਨੈਣਾਂ ਚੋਂ ਸੀ ਮੀਂਹ ਵਰਸਾਇਆ।

ਲਾਲ ਗੁਲਾਬੀ ਬੁੱਲੀਆਂ ਤੱਕ ਕੇ,
ਬੁੱਲਾਂ 'ਚ ਸੀ ਉਹ ਮੁਸਕਾਇਆ।

ਫਿਰ,ਪਲਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਛਾਵੇਂ ਬਹਿ ਕੇ,
ਉਸ ਨੇ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਬੁਲਾਇਆ।

ਉੱਠ ਸੱਜਣਾਂ ਰੱਜ ਗੱਲਾਂ ਕਰੀਏ,
ਗੱਲੀ-ਬਾਤਾਂ ਉਸ ਭਰਮਾਇਆ।

ਅੱਖ ਲੱਗੀ ਜਦ ਸਉਣ ਮਹੀਨੇਂ,
ਅਰਜੀਂ ਬੱਦਲਾਂ ਸ਼ੋਰ ਮਚਾਇਆ।

ਅੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜਦ ਅਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ,
ਕੁਝ ਨਾ ਮੈਨੂੰ ਨਜ਼ਰਾਂ ਆਇਆ।

‘ਸੁਹਲ’ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸੁਪਨਾਂ ਟੁੱਟਾ,
ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਸਤਾਇਆ।

ਸੁਪਨੇ ਰਹਿ ਗਏ ਅਧੂਰੇ

ਮੇਰੇ ਸੁਪਨੇ ਰਹਿ ਗਏ ਅਧੂਰੇ,
ਮੈਂ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕੋਸਦਾ।

ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਲੈਂਦਾ ਰਿਹਾਂ ਸੁਪਨੇ ਪੜਾਈ ਦੇ।
ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਸੌਂ ਕੇ ਜਹਾਜ਼ ਸੀ ਉਡਾਈ ਦੇ।
ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਪਨੇ ਹੁੰਦੇ ਨਹੀਂ ਪੂਰੇ,
ਮੈਂ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕੋਸਦਾ।

ਇਕ ਗੀਝ ਮੇਰੀ ਸੇਵਾ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਕਰਾਂਗਾ।
ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੈਂ ਹੱਸ-ਹੱਸ ਜਰਾਂਗਾ।
ਬੁਰੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਮਾਂ ਮੈਨੂੰ ਘੂਰੇ,
ਮੈਂ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕੋਸਦਾ।

ਪਹੁੰਚਾਂਗਾ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੇ ਮਿਹਨਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ।
ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਫਿਰ ਵੀ ਤਾਂ, ਕਰਨੇ ਸਵਾਲ ਮੈਂ।
ਸੱਚ ਕੌੜਾ ਹੁੰਦਾ ਵਾਂਗ ਧੂਰੇ,
ਮੈਂ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕੋਸਦਾ।

ਮੈਂ ਕਰਕੇ ਪੜਾਈ ਤੇ ਮਿਹਨਤਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ।
“ਸੁਹਲ” ਸੱਚ ਮੇਰੀਆਂ ਨੇ ਸਭ ਹੱਡ ਬੀਤੀਆਂ।
ਵਿਹਲਾ ਬਹਿਕੇ ਬੰਦਾ ਨਾ ਝੂਰੇ,
ਮੈਂ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕੋਸਦਾ।

ਤਨ ਤੋਂ ਨੰਗੇ

ਜਿਹੜੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਾਹੁਕਾਰ ਸੀ,
ਤੁਰ ਗਏ ਤਨ ਤੋਂ ਨੰਗੇ ਲੋਕ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਮਿੱਠੇ ਬੋਲ ਬੋਲਕੇ,
ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੇ ਨੇ ਢੰਗੇ ਲੋਕ।

ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਿੰਗ ਫਸਾ ਕੇ
ਪਿਛੋਂ ਸੁਲੂਾ ਕਰਾਉਂਦੇ ਰਹੇ,
ਖੂਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਿੱਟਾ ਜਾਪੇ
ਜੋ ਨਿੱਤ ਕਰਾਉਂਦੇ ਦੰਗੇ ਲੋਕ।

ਕੰਜਕਾਂ ਦੇ ਉਹ ਪੈਰ ਪੂਜਦੇ
ਬਲੀ ਚੜਾਉਂਦੇ ਕੰਜਕਾਂ ਨੂੰ,
ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜੋ ਰੱਤ 'ਚ ਰੰਗੇ
ਜਾਪਣ ਉਹ ਬੇ-ਰੰਗੇ ਲੋਕ।

ਆਪਣੇ ਜੰਮੇ ਸਿਰ ਤੇ ਚੁੱਕਣ
ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਪੁੱਟਣ ਖੂਹ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿਰ ਤੋਂ ਲਾਹੀ ਲੋਈ
ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਬੇ-ਸੰਗੇ ਲੋਕ।

ਬਣ ਕੇ ਠੋਕੇਦਾਰ ਧਰਮ ਦੇ
ਤਿੱਖੀ ਛੁਗੀ ਚਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ,
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਕਰਦੇ ਨਫਰਤ
“ਸੁਹਲ” ਜੋ ਬੇ-ਢੰਗੇ ਲੋਕ।

ਤਾਰਾ-ਮੀਰਾ ਤੋੜ ਗਈ

ਤਾਰਾ-ਮੀਰਾ ਤੋੜ ਗਈ ਬਾਜ਼ੀਗਰਨੀ ।
ਬੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਫਿਰੇ ਜੱਟੀ ਬਣ ਹਰਨੀ ।

ਸੋਨੇ ਰੰਗੇ ਖੇਤੀਂ ਸਰ੍ਹਵਾਂ ਦੇ ਛੱਲ ਨੇ ।
ਦਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਭੇਤ ਸਾਰੇ ਗਏ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਨੇ ।
ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਫਿਰੇ ਜੱਟੀ, ਜਿਉ ਹਰਨੀ,
ਤਾਰਾ-ਮੀਰਾ ਮਿੱਧੀ ਜਾਵੇ ਬਾਜ਼ੀਗਰਨੀ ।

ਕਣਕਾਂ ਵੀ ਰੰਗ ਆਪਣਾ ਵਟਾ ਲਿਆ ।
ਹਰੇ ਜਿਹੇ ਰੰਗ ਦਾ ਹੈ ਸੂਟ ਪਾ ਲਿਆ ।
ਛੱਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਲਾਂ ਨੇ ਕਮਾਲ ਕਰਨੀ,
ਤਾਰਾ-ਮੀਰਾ ਤੋੜ ਗਈ ਬਾਜ਼ੀਗਰਨੀ ।

ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਬੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਜੱਟੀ ਫਿਰਦੀ ।
ਪੱਕੀ ਹੋਈ ਅਲਸੀ ਵੀ ਜਾਏ ਕਿਰਦੀ ।
ਦਾਤੀ ਨਾਲ ਵਾਢ੍ਹੀ ਕਰਦੀ ਸਵਰਨੀ,
ਤਾਰਾ-ਮੀਰਾ ਮਿੱਧੀ ਗਈ ਬਾਜ਼ੀਗਰਨੀ ।

“ਸੁਹਲ” ਮੁੱਖ ਉੱਤੇ ਪਸੀਨਾ ਚੋ ਗਿਆ ।
ਪੱਕੀਆਂ ਨੇ ਫਸਲਾਂ ਕਮਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ।
ਕਣਕ ਸੁਕਾ ਕੇ ਜੱਟੀ ਕੌਠੀ ਭਰਨੀ,
ਤਾਰਾਮੀਰਾ ਤੋੜ ਗਈ ਸੀ ਬਾਜ਼ੀਗਰਨੀ ।

ਟਾਵੇਂ ਟਾਵੇਂ ਮਿਲਦੇ ਯਾਰ

ਟਾਵੇਂ ਟਾਵੇਂ ਮਿਲਦੇ ਯਾਰ ।
ਬੋੜ੍ਹੇ-ਬਹੁਤੇ ਖਾਂਦੇ ਪ੍ਰਾਰ ।

ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਪਰਖ ਲਿਉ,
ਕਰਦੇ ਨੇ ਜੋ ਦਿਲੋਂ ਪਿਆਰ ।

ਸੱਜਣ ਮਿੱਤਰ ਸਾਰੇ ਵੇਖਿਂ,
ਯਾਰ ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ।

ਸੱਭੇ ਉੱਗਲਾਂ ਨਹੀਂ ਬਰਾਬਰ,
ਏਸੇ ਗਲ ਤੇ ਕਰੀਂ ਵਿਚਾਰ ।

ਬਲਦੀ 'ਤੇ ਜੋ ਪਾਉਂਦੇ ਤੇਲ,
ਉਹਨਾਂ ਵਲ ਵੀ ਝਾਤੀ ਮਾਰ ।

ਜਿਹੜੇ ਰਾਹ 'ਚ ਰੋੜਾ ਬਣਦੇ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹੋ ਜਾ ਪ੍ਰਬਰਦਾਰ ।

ਤੇਰੀ ਕੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ

ਸੱਜਣਾ ਤੇਰੀ ਕੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ।
ਕਿਉ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਵੱਟੀ ਘੂਰੀ।

ਦੋ ਅੱਖਾਂ ਵੀ ਹੋਈਆਂ ਚਾਰ
ਮੁੱਖੜਾ ਹੋਇਆ ਰੰਗ ਸੰਧੂਰੀ।

ਬੱਦਲਾਂ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਥੱਲੇ
ਕੀਤੀ ਸੀ ਇਕ ਗੱਲ ਜਰੂਰੀ।

ਸੱਧਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੂਰ ਪੈ ਗਿਆ
ਕੱਠੇ ਬਹਿ ਕੇ ਖਾਧੀ ਚੂਰੀ।

ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਦਾ ਰੋਸਾ ਕੀਤਾ
ਮੱਥੇ ਤੇਰੇ ਪੈ ਗਈ ਤਿਉੜੀ।

ਵਾਇਦੇ ਵੀ ਨਾ ਤੋੜ ਨਿਭਾਏ
ਤਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜੀ ਹਜੂਰੀ।

ਦਿਲ ਵੱਟੇ ਸੀ ਦਿਲ ਲੈਣਾ
ਤਕ ਕੇ ਤੇਰਾ ਮੁੱਖੜਾ ਨੂੰਗੀ।

ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਹੈ ਤੁਰਨਾ ਅੰਖਾ
ਅੱਧਵਾਟੇ ਹੀ ਪੈ ਗਈ ਦੂਰੀ।

ਦੋ ਪਲ ਬਹਿਕੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਲੈ
ਰਹਿ ਜਾਵੇ ਨਾ ਗੱਲ ਅਧੂਰੀ।

ਕੋਮਲ ਕੋਮਲ ਹੋਠ ਗੁਲਾਬੀ
ਨੈਣ ਕਟੋਰੇ ਜਾਮ ਸਰੂਰੀ।

“ਸੁਹਲ”ਜੋ ਕਰਦੇ ਬੇਵਫਾਈ
ਟੁੱਟ ਜਾਵੇ ਉਹਦੀ ਮਗਰੂਰੀ।

ਸੁਣ ਵੇ ਸੱਜਣਾ / 122

ਤੋੜ ਨਿਭਾਈਏ

ਬਾਂਹ ਫੜੀਏ, ਤੋੜ ਨਿਭਾਈਏ।
ਝੂਠੇ ਨਾਲ ਨਾ ਯਾਰੀ ਪਾਈਏ।

ਕਦੇ ਨਾ ਭੁੱਲ ਕੇ ਮਾੜਾ ਸੋਚੋ,
ਮਾੜੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਲ ਬਿਠਾਈਏ।

ਪੁੰਨ-ਦਾਨ ਜੇ ਕਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ,
ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਨਾ ਪੀਂਘ ਚੜ੍ਹਾਈਏ।

ਮਰ ਜਾਵੇ ਕੋਈ ਆਂਢ ਗੁਆਂਢ,
ਘਰ ਵਿਚ ਨਾ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈਏ।

ਜੇ ਦਿਲਦਾਰ ਦੀ ਸੋਭਾ ਹੋਵੇ,
ਹੱਸ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਈਏ।

ਸੰਗਤ ਦੀ ਹੈ ਰੰਗਤ ਚੜ੍ਹਦੀ,
ਚੁਗਲਮੋਰ ਨੂੰ ਦੂਰ ਭਜਾਈਏ।

ਕਰ ਮੂਨਦਾਨ, ਜੋ ਉੱਤਮ ਦਾਨ,
ਮਰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈਏ।

ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਪਿਆ ਕੁਰਾਹੇ,
ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਰਾਹ ਵਿਖਾਈਏ।

ਹੱਥੀਂ ਬੂਟਾ ਜੋ ਵੀ ਲਾਇਆ,
ਉਸ 'ਤੇ ਨਾ ਕਹਿਰ ਕਮਾਈਏ।

ਸੁੱਤਾ ਹੋਇਆ ਜਾਗ ਪਵੇਗਾ,
ਜਾਗ ਰਹੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਜਗਾਈਏ।

ਚੋਰ-ਉਚੱਕੇ ਸਾਧ ਬਥੇਰੇ,
'ਸੁਹਲ' ਕਦੇ ਨਾ ਡੇਰੇ ਜਾਈਏ।

ਸੁਣ ਵੇ ਸੱਜਣਾ / 123

ਤੋਰ ਪੰਜਾਬਣ ਦੀ

ਕੁੜੀ ਤੁਰਦੀ ਪੈਲਾਂ ਪਉਂਦੀ,
ਧਰਤ ਹਿਲਾਉਂਦੀ,
ਤੋਰ ਪੰਜਾਬਣ ਦੀ।

ਮੌਰ ਵੀ ਉਸ ਤੋਂ ਤੁਰਨਾ ਸਿੱਖਣ।
ਸ਼ਾਇਰ ਉਸਦੇ ਗੀਤ ਵੀ ਲਿਖਣ।
ਜਦ ਗਿੱਧੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ,
ਬੜਾ ਨਚਾਉਂਦੀ,
ਤੋਰ ਪੰਜਾਬਣ ਦੀ।

ਬਾਂਹ ਉਹਦੀ ਵਿਚ ਰੰਗਲਾ ਚੂੜਾ।
ਰੰਗ ਚੂੜੇ ਦਾ ਬੜਾ ਹੀ ਗੂੜਾ।
ਝਾੜ ਉਹ ਛਣਕਾਉਂਦੀ,
ਰੂਹ ਤੜਪਾਉਂਦੀ,
ਤੋਰ ਪੰਜਾਬਣ ਦੀ।

ਉਹ ਸੁਰਮਾਂ ਨੈਣਾਂ 'ਚ ਮਟਕਾਵੇ।
ਅੱਗ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪਈ ਲਾਵੇ।
ਨਾਗਣ ਬੀਨ ਵਜਾਉਂਦੀ,
ਮੇਲਦੀ ਆਉਂਦੀ
ਤੋਰ ਪੰਜਾਬਣ ਦੀ।

“ਸੁਹਲ” ਤੁਰਦੀ ਪੱਬਾਂ ਭਾਰ।
ਰੂਪ ਉਸ ਦਾ ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰ।
ਹੱਸਦੀ ਛੁਲ ਬਰਸਾਉਂਦੀ,
ਠੰਡ ਵਰਤਾਉਂਦੀ,
ਤੋਰ ਪੰਜਾਬਣ ਦੀ।

ਤੁਰਦਾ ਹੈ ਆਦਮੀ

ਪ੍ਰਛਾਵੇਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੁਰਦਾ ਹੈ ਆਦਮੀ।
ਆਪਣੇ ਹੀ ਆਪ 'ਤੇ ਭੁਰਦਾ ਹੈ ਆਦਮੀ।

ਜਿੰਦਗੀ 'ਚ ਭੁਸ਼ੀ ਦੇ ਗੀਤ ਗਉਂਦਾ ਹੈ ਕਦੇ
ਕਈ ਛੁਰਨੇ ਸੁਪਨੇ 'ਚ ਛੁਰਦਾ ਹੈ ਆਦਮੀ।

ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਪਾਪ ਆਪਣੇ, ਸੋਚਾਂ ਜਦ ਸੋਚਦਾ
ਤਾਂ ਰੇਤ ਦੇ ਕਣ ਵਾਂਗਰਾਂ ਭੁਰਦਾ ਹੈ ਆਦਮੀ।

ਜਾਣ ਬੁੱਝਕੇ, ਸਮਝਦਾਰ, ਕਰਦਾ ਜੋ ਗਲਤੀਆਂ
ਫਿਰ! ਪਤਾਸੇ ਦੀ ਤਰਾਂ ਭੁਰਦਾ ਹੈ ਆਦਮੀ।

“ਸੁਹਲ” ਉੱਚੀ ਸੋਚ ਦੀ, ਕਦਰ ਲੋਕੀਂ ਕਰਨਗੇ
ਜੀਣ ਦਾ ਜੋ ਚੱਜ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੁਰਦਾ ਹੈ ਆਦਮੀ।

ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਗੁਰੂ

ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਗੁਰੂ ਅਧਿਆਪਕ ਪਿਆਰੇ ਨੇ ।

ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ, ਮਾਂ ਹੀ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਏ ।
ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਬੋਲਣਾ ਵੀ, ਮਾਂ ਸਮਝਾਉਂਦੀ ਏ ।
ਅਧਿਆਪਕ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰੇ ਨੇ,
ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਗੁਰੂ ਅਧਿਆਪਕ ਪਿਆਰੇ ਨੇ ।

ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਜੇ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ।
ਗੁਰੂਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੂਜਿਆ ਹੈ, ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਿਆਂ ।
ਸੱਚ ਪੁੱਛੋ! ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਗੁਰੂ, ਧਰੂ-ਤਾਰੇ ਨੇ,
ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਗੁਰੂ ਅਧਿਆਪਕ ਪਿਆਰੇ ਨੇ ।

ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਚਾਨ ਕਿਤੇ, ਮੈਵੇਂ ਨਾ ਗਵਾ ਦਿਉ ।
ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਆਪਣੀ ਨੂੰ, ਕਦੇ ਨਾ ਭੁਲਾ ਦਿਉ ।
ਮਾਪੇ, ਅਧਿਆਪਕ ਤਾਂ, ਜੱਗ ਤੋਂ ਨਿਆਰੇ ਨੇ,
ਦੁਨੀਆਂ 'ਤੇ ਤਾਹੀਉਂ, ਅਧਿਆਪਕ ਪਿਆਰੇ ਨੇ ।

ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ, ਭੁੱਲ ਕੇ ਗਵਾਉ ਨਾ ।
ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਚਾਨਣ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕਾਉ ਨਾ ।
“ਸੁਹਲ” ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ, ਕਾਰਜ ਸਵਾਰੇ ਨੇ,
ਉੱਚੀ-ਸੁੱਚੀ ਸੌਚ ਵਾਲੇ, ਗੁਰੂ ਇਹ ਪਿਆਰੇ ਨੇ ।

ਯਾਦਾਂ ਵਿਛੜੇ ਯਾਰ ਦੀਆਂ

ਜਦ ਵੀ ਯਾਦਾਂ ਆਈਆਂ ਵਿਛੜੇ ਯਾਰ ਦੀਆਂ ।
ਰੱਜ ਕੇ ਅੱਖੀਆਂ ਰੋਈਆਂ ਸੀ ਦਿਲਦਾਰ ਦੀਆਂ ।

ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਾਂ ਤੋਂ ਵਧ ਹੁੰਦੇ ਯਾਰ ਪਿਆਰੇ
ਪਰ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਜਾਵਣ ਨਾ ਤਕਰਾਰ ਦੀਆਂ ।

ਕਹਿੰਦੇ ਬਾਲ, ਜਵਾਨੀ, ਬਿਰਧ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ
ਖਬਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰ-ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ।

ਹੁਣ ਬੋਹੜਾਂ ਬੱਲੇ ਬਾਬੇ ਬੈਠੇ, ਆਉਂਦੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ
ਸੀਨੇ ਯਾਦਾਂ ਰੜਕਣ ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰ ਦੀਆਂ ।

ਯਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬਹਾਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਨਸ਼ਾ ਅਵੱਲਾ ਹੈ
ਜਦ ਹੱਸ-ਹੱਸ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਸੀ ਮੁਟਿਆਰ ਦੀਆਂ ।

ਭੈਣ-ਭਰਾ ਤੇ ਭੈਣਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਸੰਨ ਸੰਤਾਲੀ ਨੇ
ਰੋ ਪਈਆਂ ਸੀ ਰੂਹਾਂ ਲੋਕੋ! ਸਭ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ।

“ਸੁਹਲ” ਲੱਖਾਂ ਯਾਦਾਂ ਦਿਲ ਵਿਚ ਧੜਕ ਰਹੀਆਂ
ਹਿੰਦ-ਪਾਕ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਰੋਏ ਪਰਵਾਰ ਦੀਆਂ ।

ਯਾਰ ਬੜੇ ਨੇ

ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਯਾਰ ਬੜੇ ਨੇ।
ਸੱਜਣ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਬੜੇ ਨੇ।

ਮਤਲਬੋਂ ਰੇ ਠਿੱਬੀ ਲਉਂਦੇ
ਬਰਾਲ ਛੁਗੀ ਹਥਿਆਰ ਬੜੇ ਨੇ।

ਮੂੰਹ ਦੇ ਮਿੱਠੇ ਦਿਲ ਦੇ ਕਾਲੇ
ਅੰਦਰੋਂ-ਅੰਦਰ ਪਾਰ ਬੜੇ ਨੇ।

ਟਿੰਡ 'ਚ ਕਾਨਾਂ ਪਾਈ ਰੱਖਣ
ਉਹ ਝੂਠੇ ਦਿਲਦਾਰ ਬੜੇ ਨੇ।

ਸਿਫਤਾਂ ਦੇ ਪੁਲ ਬੰਨ੍ਹੀਂ ਜਾਂਦੇ
ਪਿੱਠ ਪਿਛੇ ਆੰਜਾਰ ਬੜੇ ਨੇ।

ਅੱਪ-ਵਿਚਕਾਰ ਡੋਬਣ ਵਾਲੇ
ਪੱਥਰ ਦਿਲ ਮੰਝਧਾਰ ਬੜੇ ਨੇ।

ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਉਹ ਰੌਲੀ ਪਉਂਦੇ
ਜਨੂਨੀ ਕਰਦੇ ਵਾਰ ਬੜੇ ਨੇ।

ਢੌਂਗੀ ਬਾਬੇ ਚੋਰ ਉਚੱਕੇ
ਇੱਟ ਚੁੱਕੇ ਅਵਤਾਰ ਬੜੇ ਨੇ।

“ਸੁਹਲ” ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤੋਬਾ ਮੇਰੀ
ਸੱਜਣ-ਠੱਗ ਜੋ ਬਾਹਰ ਖੜੇ ਨੇ।
